

3. februar 2017

Udkast til

Forslag

til

Lov om ændring af lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. og forskellige andre love (Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge, krav om mellemkommunal aftale ved midlertidig boligplacering af flygtninge i en anden kommune m.v.)

§ 1

I lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 10. juni 2015, som ændret ved § 23 i lov nr. 1871 af 29. december 2015, § 3 i lov nr. 300 af 22. marts 2016, § 7 i lov nr. 380 af 27. april 2016 og § 2 i lov 665 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »Undervisningsministeren« til: »Udlændinge- og integrationsministeren« og »undervisningsministeren« til: »udlændinge- og integrationsministeren«.

2. § 2 affattes således:

»§ 2. Kommunalbestyrelsen tilbyder danskuddannelse, jf. § 3, til udlændinge, der er fyldt 18 år og

1) har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller

2) har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen.

Stk. 2. Udlændinge under 18 år, der i øvrigt opfylder betingelserne i stk. 1, kan deltage i danskuddannelse, når kommunalbestyrelsen ikke anser det for muligt eller rimeligt at henvise dem til andet relevant undervisningstilbud, jf. dog § 2 b.

Stk. 3. Følgende grupper af danske statsborgere sidestilles med udlændinge, jf. stk. 1:

1) Herboende grønlandere og færinger over 18 år, som af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund.

2) Danske statsborgere over 18 år, der på grund af langvarigt ophold i udlandet ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund, herunder personer, der er født af danske forældre med bopæl i udlandet.«

3. I § 2 a, stk. 4, ændres »§ 2, stk. 1 og 5-7,« til: »§ 2 e, stk. 3,«.

4. Efter § 2 b indsættes:

»§ 2 c. Ved en integrationskursist (I-kursist) forstås i denne lov en flygtning eller en familie-sammenført, der henvises til danskuddannelse som led i et integrationsprogram efter integra-tionsloven § 16, herunder

- 1) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8,
- 2) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1
- 3) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b,
- 4) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1 eller 2, eller
- 5) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 e.

§ 2 d. Ved en selvforsørgerkursist (S-kursist) forstås i denne lov en udlænding, der henvises til danskuddannelse som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven § 24 c, herunder

- 1) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a,
- 2) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 i, jf. dog § 2 b, §§ 9 j- 9 l, eller § 9 p,
- 3) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 4,
- 4) en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 d,
- 5) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f,
- 6) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, på grund af en familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er omfattet af nr. 3-5, eller med opholdstilladel-se efter udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n,
- 7) en udlænding, som uden at være omfattet af nr. 8 har fast, lovligt ophold her i landet i med-før af udlændingelovens § 1, eller
- 8) en udlænding, som har ophold her i landet i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrej-se- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.

Stk. 2. Ved en selvforsørgerkursist (S-kursist) forstås i denne lov desuden grænsependlere, der tilbydes danskuddannelse i medfør af § 2 a.

§ 2 e. For I-kursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen.

Stk. 2. For S-kursister omfatter tilbud om danskuddannelse undervisning i op til 3½ år inden for en 5 årig periode, som regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde dansk-uddannelsen. Danskuddannelse efter 1. pkt. gives inden for rammerne af et klippekort, jf. § 6 a.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at udlændinge, som ikke har påbegyndt eller af-sluttet danskuddannelsen inden for uddannelsesperioden, jf. stk. 1 og 2, eller har opbrugt klip-pekortet, jf. § 6 a, fortsat skal have tilbud om danskuddannelse.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen tilbyder I-kursister, som på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse, undervis-ning i en periode svarende til det tidsrum, hvor de har været afskåret fra at benytte sig af til-buddet. Kommunalbestyrelsen tilbyder endvidere danskuddannelse efter 1. pkt. til udlændinge, der er eller har været i ustøttet beskæftigelse på mindst 30 timer om ugen, hvis udlændingens beskæftigelse og forhold i øvrigt har indebåret, at udlændingen i en periode ikke har haft mu-lighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse. Kommunalbestyrelsen tilbyder end-videre i særlige tilfælde danskuddannelse efter 1. pkt. til S-kursister, der på grund af alvorlig

og langvarig sygdom, i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

Stk. 5. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilbud om danskuddannelse efter stk. 4.«

5. *Overskriften før § 2 c* affattes således:

»*Danskuddannelsernes struktur, indhold og tilrettelæggelse*«

6. § 2 c ophæves.

7. § 3, *stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Danskuddannelsen skal indeholde undervisning i dansk sprog og kultur, og arbejdsmarkeds- og samfundsforhold i Danmark.«

8. § 3, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2.* Tilbud om danskuddannelse omfatter en af de følgende tre danskuddannelser: Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3.«

9. I § 3 indsættes efter stk. 6 som nye stykker:

»*Stk. 7.* Danskuddannelsens første og andet modul tilrettelægges med særlig vægt på opnåelse af mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkundskaber.

Stk. 8. Danskuddannelsen kan tilrettelægges med fælles undervisningsforløb på tværs af de tre danskuddannelser og på tværs af moduler, når udbyderen af danskuddannelse skønner det fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt.«

Stk. 7-9 bliver herefter stk. 9-11.

10. I § 4 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Danskuddannelse for I-kursister udgør gennemsnitligt maksimalt 15 timer pr. uge beregnet inden for det igangværende modul. Kommunalbestyrelsen kan fravige timeloftet efter 1. pkt., når særlige forhold hos kursisten taler herfor. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om administration af timeloftet, herunder om beregning af loftet og om forhold, der kan begrunde fravigelse heraf.«

11. I § 5, *stk. 1*, udgår », jf. dog *stk. 3*«.

12. I § 5, *stk. 1*, to steder i § 5, *stk. 2*, i § 6, *stk. 1*, i § 6, *stk. 2, 1. og 2. pkt.*, § 6, *stk. 5*, § 10, *stk. 3* og *stk. 4*, § 11, *stk. 1* og 2, § 14, *stk. 2*, § 16, *stk. 1*, § 18, *stk. 1, 1. pkt.*, og i § 19, 1. og 2. *pkt.*, udgår »eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning«.

13. § 5, *stk. 3*, ophæves.

14. § 6, *stk. 4*, ophæves.

15. I § 6 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Udlændinge- og integrationsministeren fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.«

16. I § 6, stk. 6, ændres »stk. 1-5« til: »stk. 1-3 og 5«.

17. Efter § 6 indsættes:

»§ 6 a. S-kursister tilbydes danskuddannelse inden for rammerne af et klippekort. Antallet af klip, som tildeles den enkelte kursist, fastsættes på baggrund af udbyders indplacering af kursisten på danskuddannelse og modul, jf. § 6, stk. 3. Der kan højst tildeles 6 klip svarende til 3½ års danskuddannelse.

Stk. 2. Klippekortet er gyldigt i 5 år fra det tidspunkt, kursisten kan påbegynde undervisningen, jf. § 2 e, stk. 2. Det første klip aktiveres ligeledes på dette tidspunkt, jf. dog stk. 5.

Stk. 3. Et klip løber frem til afslutningen af klippets gyldighedsperiode, uanset om kursisten deltager i undervisningen. Et klip udløber dog når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret.

Stk. 4. Når et klip udløber, aktiveres i umiddelbar forlængelse heraf automatisk et nyt klip, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. En S-kursist har ret til at udskyde starttidspunktet for danskundervisningen eller holde pause efter en bestået modultest, hvis kursisten uden unødigt ophold og forud for undervisningens start har oplyst kommunalbestyrelsen i bopælskommunen herom.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om klippekortet, herunder om de enkelte klips gyldighedsperiode og om adgangen til at udsætte starttidspunktet for danskundervisningen eller holde pause efter en bestået modultest.«

18. I § 8 udgår »og 2«.

19. I *overskriften* efter § 9, i § 10, stk. 1, og i § 11 a, stk. 3, udgår »og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning«.

20. To steder i § 10, stk. 2, udgår »arbejdsmarkedsrettet danskundervisning eller«.

21. I § 10 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Når en gældende driftsaftale, jf. stk. 1, nr. 2-4, udløber, skal kommunalbestyrelsen sende opgaven i udbud, jf. udbudsloven, medmindre kommunalbestyrelsen selv udbyder danskuddannelsen, jf. stk. 1, nr. 1.«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

22. I § 13, stk. 1, udgår », jf. dog § 15«.

23. I § 13 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskuddannelse, jf. § 10, stk. 2-4, kan aftale differentierede modultakster, herunder for undervisning, der finder sted på en virksomhed eller en uddannelsesinstitution og kun er for udlændinge med tilknytning til virksomheden eller uddannelsesinstitutionen.«

Stk. 5-7 bliver herefter stk. 6-8.

24. § 13, stk. 6, der bliver stk. 7, ophæves.

Stk. 7, der bliver stk. 8, bliver herefter stk. 7.

25. I § 14, stk. 2, ændres »stk. 4« til: »stk. 3«.

26. I § 14 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Udbydere af danskuddannelse opkræver S-kursister et depositum på 1.250 kr., når kursisten henvises til et modul på danskuddannelsen, jf. § 6, stk. 1. 1. pkt. finder dog ikke anvendelse for udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 j.

Stk. 5. Depositum opkrævet efter stk. 4 tilbagebetales, når kursisten har bestået modultesten for det modul, kursisten er henvist til.

Stk. 6. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om depositum efter stk. 4 og 5, herunder om opkrævning, tilbagebetaling og forældelse af krav på tilbagebetaling.«

27. § 15 ophæves.

28. I § 16, stk. 3, ændres: »udlændinge-, integrations- og boligministeren« til: »udlændinge- og integrationsministeren«.

29. I § 16 a ændres »Undervisningsministeriet« til: »Udlændinge- og Integrationsministeriet«.

30. I § 18, stk. 1, 2. pkt., ændres »Undervisningsministeren og integration« til: »Udlændinge- og integrationsministeren«.

31. § 18, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelserne kan uden forudgående samtykke fra den, oplysningen vedrører, indhente de oplysninger fra udbyderne, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov. Udbyderne kan uden forudgående samtykke fra den oplysningen vedrører, indhente de oplysninger fra en anden udbyder, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov.«

32. I § 18, stk. 3, indsættes efter »kursisternes«: »og prøvedeltagernes«.

33. I § 18 a, stk. 1, ændres »§ 2, stk. 5« til: »§ 2 e, stk. 4«.

34. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Kommunalbestyrelserne i hver region indgår mindst hvert fjerde år en rammeaftale om styring og koordinering af tilbud om danskuddannelse til voksne udlændinge efter denne lov inden for regionen.

Stk. 2. Rammeaftalen skal offentliggøres og sendes til Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Stk. 3. Udlændinge og Integrationsministeriet fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om krav til aftalernes indhold og om tidsfrister for indgåelse af aftalerne.«

§ 2

I lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven) jf. lovbekendtgørelse nr. 1094 af 7. oktober 2014, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 1000 af 30. august 2015, § 4 i lov nr. 296 af 22. marts 2016, § 2 i lov nr. 300 af 22. marts 2016, § 2 i lov nr. 380 af 27. april 2016 og senest ved § 1 i lov nr. 665 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 6, indsættes efter 2. pkt.:

»Indkvartering på midlertidige opholdssteder kan alene ske i en anden kommune, såfremt der foreligger en aftale herom mellem den ansvarlige kommunalbestyrelse og kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor opholdsstedet er beliggende.«

2. § 21, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

3. I § 21 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Tilbud om danskuddannelse kan som led i integrationsprogrammet have en varighed på op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, og kan maksimalt udgøre gennemsnitligt 15 timer om ugen, eksklusiv forberedelsestid. Timeloftet efter 1. pkt. beregnes efter § 4, stk. 3, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan, når særlige grunde taler derfor, fravige timeloftet efter stk. 3 efter de regler, som udlændinge- og integrationsministeren fastsætter herom i medfør af § 4, stk. 3, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge.«

4. § 24 d affattes således:

»§ 24 d. Kommunalbestyrelsen skal inden 1 måned efter at have overtaget ansvaret for en udlænding omfattet af § 24 c henvise den pågældende til danskuddannelse i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Tilbud om danskuddannelse kan som led i introduktionsforløbet have en varighed på op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen. § 21, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse for udlændinge, der får tilbudt et introduktionsforløb.«

5. I § 45, stk. 4, 2. pkt., ændres »73.000 kr.« til: »36.053 kr.«

6. § 45, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Staten refunderer i introduktionsperioden, jf. § 24 c, stk. 4, 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til beskæftigelsesrettede tilbud som led i et introduktionsforløb, jf. § 24 f, jf. §§ 23 a og 23 b, og støtte ydet til en virksomhed, der etablerer en vejlederfunktion, jf. § 24 g.«

§ 3

I lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 24. juni 2013, som ændret bl.a. ved § 4 i lov nr. 790 af 28. juni 2013, § 7 i lov nr. 895 af 4. juli 2013, § 8 i lov nr. 1610 af 26. december 2013, § 11 i lov nr. 720 af 25. juni 2014, § 6 i lov nr. 1486 af 23. december 2014, § 30 i lov nr. 174 af 24. december 2015, § 14 i lov nr. 1000 af 30. august 2015, § 2 i lov nr. 1875 af 29. december 2015, § 11 i lov nr. 624 af 8. juni 2016 og senest ved § 1 i lov nr. 649 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 14, stk. 2, nr. 5, indsættes efter »integrationslovens kapitel 4-5,«: »kommunale indtægter i form af grundtilskud og tilskud til uledsagede mindreårige flygtninge efter integrationslovens kapitel 9,«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Lovforslagets § 1, nr. 22 og 27, og § 2, nr. 5 og 6, og § 3, nr. 1, træder i kraft den 1. januar 2018.

Stk. 3. For flygtninge, som kommunen har anvist et midlertidigt opholdssted i en anden kommune inden den 1. juli 2017, har lovforslagets § 2, nr. 1, virkning fra og med den 1. januar 2018.

Stk. 4. Udlændinge- og Integrationsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af dansk-uddannelseslovens § 2 e, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4, og lovforslagets § 1, nr. 17 og 33.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. *Indledning*
2. *Lovforslagets baggrund og formål*
3. *Lovforslagets hovedindhold*
  - 3.1. *Enklere og mere arbejdsmarkedsrettet danskundervisning*
    - 3.1.1. *Erhvervsrettet begynderundervisning for alle kursister*
      - 3.1.1.1. *Gældende ret*
      - 3.1.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
    - 3.1.2. *Mulighed for fælles undervisning af kursister på tværs af de tre danskuddannelser*
      - 3.1.2.1. *Gældende ret*
      - 3.1.2.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
    - 3.1.3. *Timeloft for kursister under integrationsprogrammet*
      - 3.1.3.1. *Gældende ret*
      - 3.1.3.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
  - 3.2. *Friere rammer for undervisning på virksomheder*
    - 3.2.1. *Differentierede modultakster*
      - 3.2.1.1. *Gældende ret*
      - 3.2.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
  - 3.3. *Bedre styring af danskuddannelserne*
    - 3.3.1. *Tilsyn med indplacering på danskuddannelse og modul*
      - 3.3.1.1. *Gældende ret*
      - 3.3.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
    - 3.3.2. *Præcisering af udbudsregler*
      - 3.3.2.1. *Gældende ret*
      - 3.3.2.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
    - 3.3.3. *Regionale rammeaftaler*
      - 3.3.3.1. *Gældende ret*
      - 3.3.3.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
  - 3.4. *Reduktion af frafald på danskuddannelserne*
    - 3.4.1. *Klippekort til danskuddannelser for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.*
      - 3.4.1.1. *Gældende ret*
      - 3.4.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
    - 3.4.2. *Betaling af depositum for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.*
      - 3.4.2.1. *Gældende ret*
      - 3.4.2.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
  - 3.5. *Måltrening af den statslige finansiering af danskuddannelserne*
    - 3.5.1. *Gældende ret*
    - 3.5.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
  - 3.6. *Øvrige tilpasninger af danskuddannelsesloven og integrationsloven*
    - 3.6.1. *Tydeliggørelse af målgrupper og uddannelsesperioder for danskuddannelse*
      - 3.6.1.1. *Gældende ret*
      - 3.6.1.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.6.2. *Ophævelse af særregel om indplacering på danskuddannelse hos indkvarteringsoperatøren*

3.6.2.1. *Gældende ret*

3.6.2.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.6.3. *Udveksling af oplysninger mellem udbydere ved skift af sprogcenter m.v.*

3.6.3.1. *Gældende ret*

3.6.3.2. *Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.7. *Krav om mellemkommunal aftale ved midlertidig indkvartering af flygtninge i en anden kommune*

3.8. *Placering af grundtilskud under budgetgarantien*

4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*

4.1 *Samlede økonomiske konsekvenser*

4.2 *Forsøgsordning, hvor større virksomheder kan varetage undervisningen*

4.3 *Afskaffelse af statslig refusion af udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende mv.*

4.4 *Nedsættelse af refusionsloftet for udgifterne til integrationsprogrammet*

4.5 *Klippekort til danskuddannelser*

4.6 *Depositum for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.*

4.7 *Tilpasning af modultest*

4.8 *Tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler*

5. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*

6. *Administrative konsekvenser for borgerne*

7. *Ligestillingsmæssige konsekvenser*

8. *Miljømæssige konsekvenser*

9. *Forholdet til EU-retten*

10. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*

11. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Som led i aftalen om afskaffelse af PSO-afgiften indgik den daværende regering, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti den 17. november 2016 aftale om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge".

Med aftalen er der opnået bred politisk enighed om at gennemføre væsentlige ændringer af den danskuddannelse, der i dag tilbydes voksne udlændinge, således at det erhvervsrettede fokus i danskundervisningen styrkes samtidig med, at uddannelsesområdet som helhed effektiviseres. Nøgleordene er beskæftigelsesfokus, samspil med virksomheder, forenkling og fleksibilitet i tilrettelæggelsen.

Det følger af aftalen, at danskuddannelsen for voksne udlændinge ændres på følgende fem overordnede områder: 1) enklere og mere erhvervsrettet danskundervisning, 2) friere rammer for undervisning på virksomheder, 3) øget kommunalt ansvar, 4) reduktion af frafald og 5) mere fleksible og relevante lærerkompetencer.

Lovforslaget gennemfører de initiativer i aftalen "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", hvis udmøntning kræver lovændring. Det nærmere indhold af aftalens enkelte punkter omtales i afsnit 2.

Lovforslaget indeholder på den baggrund en række forslag til ændringer af danskuddannelsesloven og integrationsloven. Det drejer sig bl.a. om en præcisering i danskuddannelsesloven om, danskuddannelsen også skal indeholde undervisning i arbejdsmarkedsforhold samt at danskuddannelsernes første moduler (begyndermodulerne) skal have særlig vægt på beskæftigelsesrettede sprogkunderskaber og mundtlige færdigheder. Derudover indeholder lovforslaget forslag om at fastsætte et timeloft for kursister under integrationsprogrammet på gennemsnitligt 15 ugentlige undervisningstimer med henblik på at understøtte, at sprogindlæring sker i samspil med virksomhedsrettede tilbud.

Endvidere indgår det i lovforslaget, at det i danskuddannelsesloven tydeliggøres, dels at der er mulighed for at differentiere modultaksterne for danskundervisning fx på henholdsvis virksomheder og sprogcentre, dels at kommunalbestyrelsen i visse situationer er forpligtet til at sende danskuddannelsesopgaven i udbud. Det foreslås endvidere, at der i danskuddannelsesloven etableres hjemmel til, at der udover det kommunale tilsyn med udbydere af danskuddannelse etableres et statsligt tværgående tilsyn med indplacering af udlændinge på danskuddannelserne, ligesom kommunerne forpligtes til mindst hvert fjerde år at indgå regionale rammeaftaler om danskuddannelsesopgaven.

Det foreslås ligeledes, at danskuddannelsesloven ændres, så udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. fremover tildeles et klippekort til danskuddannelse, der giver en samlet uddannelsesret på 3½ år inden for en periode på 5 år. Herudover foreslås der indført et depositum på 1.250 kr. for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.

Endelig indeholder lovforslaget forslag til ændring af integrationsloven og danskuddannelsesloven, hvorefter den statslige refusion af kommunalbestyrelsens udgifter til undervisning af udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. pr. 1. januar 2018 afskaffes, og refusionsloftet for udgifter til integrationsprogrammet nedsættes fra 76.635 kr. til 36.035 kr. pr. helårsperson ligeledes pr. 1. januar 2018.

Danskuddannelserne har ikke blot betydning for integrationen på arbejdsmarkedet og i samfundet generelt, men har også betydning for mulighederne for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse, optagelse på et lovforslag om indfødsrets meddelelse m.v., hvor der er krav om beståede danskprøver. Hverken lovforslaget eller de øvrige initiativer i aftalen ændrer derfor ved slutniveauet i undervisningen eller ved niveauet for de afsluttende danskprøver. Det vil sige, at undervisningen fortsat skal føre op til niveauet for de afsluttende danskprøver, der gælder i dag.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2017.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Det er regeringens klare mål, at udlændinge, der opholder sig i Danmark, hurtigst muligt får fodfæste på arbejdsmarkedet og bliver selvforsørgende. Beskæftigelse er en af de vigtigste platforme for integration ikke blot på arbejdsmarkedet, men også i civilsamfundet og i det sociale liv.

Danskundervisning er et vigtigt element i vejen til arbejdsmarkedet. Det er et middel til en vellykket integration. Men det er ikke et mål i sig selv. Derfor skal den danskuddannelse, der tilbydes nyankomne udlændinge, understøtte tiltag, der sigter mod at fremme udlændinges integration på arbejdsmarkedet, og i videst muligt omfang tilpasses virksomhedernes behov.

Den daværende regering indgik i foråret 2016 toparts- og trepartsaftaler om integration med henholdsvis KL og DA og LO, hvor danskundervisning af udlændinge indgik som vigtige elementer. I begge aftaler blev det understreget, at der er brug for et styrket erhvervsrettet fokus i danskuddannelserne samt øget koordinering af sprogundervisning og den virksomhedsrettede indsats. Som led i første fase af implementeringen af aftalerne blev danskuddannelsesloven på enkelte punkter ændret med virkning fra 1. juli 2016. Lovændringerne omfattede ændring af finansieringsreglerne, så en større del af afregningen mellem kommuner og sprogcentre sker ved gennemførelse, og der blev sikret øget fleksibilitet ved mulighed for udbud af danskuddannelse på tværs af kommunegrænser.

Det indgik ligeledes i toparts- og trepartsaftalerne, at der skulle iværksættes en analyse af, hvordan danskundervisningen kan tilrettelægges fleksibelt i relation til beskæftigelse og virksomhedsrettede indsatser og i højere grad have et beskæftigelsesrettet indhold. Der blev på den baggrund gennemført en analyse af danskuddannelse til voksne udlændinge, som blev offentliggjort i november 2016. Analysen viser, at der er en række udfordringer ved den eksisterende tilrettelæggelse af danskuddannelse. Blandt andet er der kommuner, som tilbyder flere timer, end der er pædagogisk udbytte af, og der er meget store forskelle på de kommunale udgifter.

Med aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge" er der lagt op til en række ændringer af den eksisterende danskuddannelse, der skal understøtte målet om, dels at udlændinge hurtigt kommer i arbejde, dels at der skabes et tættere samspil mellem danskundervisning og den beskæftigelsesrettede integrationsindsats.

Aftalen indebærer, at danskuddannelsen skal forenkles og gøres mere effektiv ved at styrke det erhvervsrettede fokus i og sammenlægge arbejdsmarkedsrettet danskundervisning med de ordinære danskuddannelser. Alle nyankomne udlændinge skal indplaceres på en danskuddannelse og et modul efter deres individuelle forudsætninger, og der skal gives mulighed for fællesundervisning på tværs af moduler og danskuddannelse. Der skal desuden lægges mere vægt på mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkunderskaber tidligt i undervisningen, og de centralt udarbejdede modultest skal ændres i overensstemmelse hermed. Sprogindlæringen skal ske i samspil mellem danskundervisning og virksomhedsrettede tilbud, og der skal derfor fastsættes et maksimalt timetal pr. uge for den danskundervisning, der tilbydes flygtninge og familiesammenførte udlændinge omfattet af integrationslovens integrationsprogram. Samtidig skal arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes som et selvstændigt undervisningstilbud for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.

Store virksomheder, der ansætter eller tager flygtninge og familiesammenførte i praktik m.v., skal have bedre mulighed for selv at organisere og etablere danskundervisningen på arbejdspladsen. Med henblik på at afprøve interessen for og effekten af virksomhedsorganiseret danskundervisning etableres derfor en toårig forsøgspulje i perioden 2017-2019, hvor store virksomheder under friere rammer selv kan forestå en del af undervisningen. Der afsættes en pulje på i alt 10 mio. kr. til formålet. Endvidere skal muligheden for differentierede modultakster for undervisning på henholdsvis virksomheder og sprogcentre præciseres i loven.

Det er kommunerne, der har ansvaret for integrationsindsatsen, og det er kommunerne, der har ansvaret for at tilbyde nyankomne udlændinge danskundervisning – enten ved selv at varetage opgaven på et kommunalt sprogcenter eller ved at indgå driftsaftale med private sprogcentre eller andre aktører. Derfor er kommunerne helt centrale aktører i bestræbelserne på at gøre danskundervisningen både mere erhvervsrettet og mere effektiv. Med henblik på at tilskynde de kommuner, der er mindst omkostningseffektive i dag, til i højere grad at effektivisere danskuddannelsen skal loftet over refusionen for udgifter til integrationsprogrammet for flygtninge og familiesammenførte derfor nedsættes, ligesom den nuværende statslige refusion på 50 pct. af kommunernes udgifter til danskundervisning af udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. skal afskaffes. Kommunerne kompenseres fortsat samlet via bloktilskuddet.

Herudover skal kravene til udbud i danskuddannelsesloven præciseres, og der skal stilles krav om, at kommunerne udarbejder regionale rammeaftaler om danskuddannelsesopgaven. For at sikre større synlighed om udgiftsniveauet på området, skal kommunerne endvidere årligt indberette prisaftaler til Udlændinge- og Integrationsministeriet, som offentliggør landsdækkende statistik for afregningspriser og benchmarking for progression og gennemførelse. Indberetningen vil ske med allerede eksisterende hjemmel i danskuddannelsesloven. Endelig skal der etableres et tværgående statsligt tilsyn med indplacering på danskuddannelse samt gennemføres reviews af, hvordan danskundervisningen tilrettelægges på tværs af kommuner. Der vil blive fastsat regler om statsligt tilsyn med indplacering på danskuddannelse i danskuddannel-

sesloven, mens de nærmere rammer for statslige reviews af tilrettelæggelsen af undervisningen vil blive fastsat administrativt.

Skal danskundervisningen effektiviseres og målrettes beskæftigelse, er det nødvendigt at sikre, at frafald reduceres, samtidig med, at der sikres fleksibilitet i uddannelsesforløbet til kursister, som er i beskæftigelse. Det indgår derfor i aftalen, at der skal indføres et klippekort til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., som inden for en periode på fem år giver en samlet maksimal uddannelsesret på 3½ år. Dermed har den enkelte kursist mulighed for at holde pause i undervisningen fx i forbindelse med videre uddannelse el.lign. i op til 1½ år. Samtidig skal muligheden for forlængelse af uddannelsesretten for denne kursistgruppe som udgangspunkt afskaffes. Og videre indgår det i aftalen, at der skal indføres et depositum for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. på 1.250 kr., som skal betales ved start på et modul, og som tilbagebetales ved afsluttende danskprøve. Udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. følger danskundervisningen frivilligt, og formålet med forslaget er både at reducere fravær og frafald og at sikre, at udbydere får bedre mulighed for at tilrettelægge undervisningsforløbene.

Endelig afskaffes det nuværende krav om overbygningsuddannelse til underviser i dansk som andetsprog for lærere på danskuddannelser, og sprogcentre skal inden for afgrænsede emner som fx fagsprog og introduktion til arbejdsmarkedet have mulighed for at anvende lærere med andre pædagogiske forudsætninger. Det kan fx være erhvervsvejledere. Samtidig sigter regeringen mod at etablere en kortere pædagogikumuddannelse af en varighed på ½ år, hvor der i højere grad er fokus på praktiske undervisningskompetencer. Denne del af aftalen ændrer ikke ved, at der fortsat skal stilles krav om, at undervisere skal have de fornødne faglige og pædagogiske forudsætninger for at undervise voksne udlændinge i dansk som andetsprog for voksne. Men det vil kunne give en uddannelse, hvor der i langt højere grad er fokus på pædagogisk praksis, ligesom det skønnes at give mere relevante lærerkompetencer og øgede muligheder for effektiv ressourceudnyttelse på sprogcentre. De ændrede kvalifikationskrav til undervisere på danskuddannelse til voksne udlændinge udmøntes administrativt ved bekendtgørelsesændring.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Enklere og mere arbejdsmarkedsrettet danskundervisning

3.1.1. Erhvervsrettet undervisning for alle kursister, herunder begynderundervisning

3.1.1.1. Gældende ret

I henhold til § 2 i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. skal kommunerne tilbyde danskundervisning til nyankomne udlændinge over 18 år. Tilbuddet skal gives til alle, der enten har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen.

Flygtninge og familiesammenførte tilbydes ordinær danskuddannelse, jf. § 2 stk. 2, mens udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. tilbydes arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. § 2, stk. 1, som er et kortere introduktionsforløb med særlig fokus på beskæftigelse.

Sidstnævnte har et tydeligt fokus på beskæftigelse, mens de ordinære danskuddannelser sigter bredere på, at kursisten skal kunne fungere i sin hverdag, herunder på arbejdsmarkedet.

De ordinære danskuddannelser er opdelt i tre uddannelser (Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3), jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 2, der er tilrettelagt efter den uddannelsesbaggrund, som kursisterne har medbragt ved ankomsten til Danmark.

Efter danskuddannelseslovens § 3, stk. 1, skal danskuddannelserne indeholde undervisning i dansk sprog og kultur- og samfundsforhold. Det fremgår af § 8 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., at det er et fælles mål for undervisningen på de tre danskuddannelser, at kursisterne opnår nødvendige dansksproglige kompetencer og viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark med henblik på at opnå beskæftigelse og selvforsørgelse og blive deltagende og ydende samfundsborgere.

Danskuddannelse 1 tilrettelægges for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund og kursister, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 3. Danskuddannelse 2 tilrettelægges for kursister, som normalt har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 4, og Danskuddannelse 3 tilrettelægges for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 5.

Danskuddannelserne er opdelt i moduler med klare mål, jf. lovens § 3, stk. 6. Danskuddannelse 1 og 2 er opdelt i seks moduler, mens Danskuddannelse 3, består af enten 5 eller 6 moduler. På Danskuddannelse 1 og 2 afsluttes undervisningen med henholdsvis Prøve i Dansk 1 og Prøve i Dansk 2. På Danskuddannelse 3 kan kursisten afslutte med Prøve i Dansk 3 efter modul 5 eller med Studieprøven efter modul 6, jf. danskuddannelseslovens § 9.

Der er fastsat klare rammer for mål og indhold af de enkelte moduler, jf. fagbeskrivelserne i bilag 1 til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Undervisningen er prøveforberedende, hvilket vil sige, at sigtet for undervisningen er at føre kursisten til modultest eller afsluttende prøve, jf. § 9 i lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl.

Flygtninge og familiesammenførte udlændinge har ret til ordinær danskuddannelse i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 2.

Tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning efter § 2, stk. 1, omfatter højst 250 timers undervisning i højst 1 år og 6 månederne fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen, jf. § 2 c, stk. 1.

Ved tilrettelæggelsen af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning tages der så vidt muligt hensyn til kursisternes aktuelle uddannelses- eller arbejdssituation, således at kursister fra samme uddannelsesinstitution eller arbejdsplads eller fra andre tilsvarende arbejdspladser kan under-

vises samlet, jf. § 3, stk. 1, i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.. Det er med andre ord den enkelte kursists arbejds- eller uddannelsesfællesskab, der som udgangspunkt skal definere holdsætningen og ikke - i modsætning til hvad der er tilfældet på de ordinære danskuddannelser - den enkeltes sproglige niveau.

De mundtlige og skriftlige mål lægger sig tæt op ad målene for de første moduler på hver danskuddannelse, jf. de sproglige målbeskrivelser for Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3.

En udlænding, der har modtaget 250 timers arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, er berettiget til at deltage i en danskuddannelse, jf. § 3, i op til 3 år efter at den pågældende første gang kan påbegynde danskuddannelsen, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, stk. 3. Samlet set har udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. en uddannelsesret på 4½ år.

I modsætning til de ordinære danskuddannelser omfatter arbejdsmarkedsrettet danskundervisning ikke løbende modultest og afsluttende prøver. Med henblik på at sikre den rette indplacering på de ordinære danskuddannelser skal udbyderen af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning tilbyde at evaluere udlændingens sprogtilegnelse efter 250 timers undervisning ved hjælp af en modultest, jf. § 2 c, stk. 2.

3.1.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Et af hovedområderne i aftalen 'Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge' vedrører en enklere og mere arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som omfatter en generel erhvervsretning af undervisningen, etablering af en begynderundervisning for alle kursister med fokus på beskæftigelsesrettede og – for Danskuddannelse 1 og Danskuddannelse 2 – mundtlige færdigheder, mulighed for fællesundervisning på tværs af danskuddannelser og moduler, tilpasning af modultest og indførelse af et timeloft for kursister under integrationsprogrammet.

De nævnte punkter er omfattet af nærværende lovforslag, dog bortset fra tilpasningen af modultestene, idet denne tilpasning vil foregå administrativt.

Det følger af aftalen, at danskuddannelsen forenkles og gøres mere effektiv bl.a. ved at sammenlægge og gøre undervisningen mere erhvervsrettet for alle nyankomne udlændinge og ved at give mulighed for, at udbydere af danskuddannelse kan etablere undervisning på tværs af de tre danskuddannelser og på tværs af moduler, såfremt udbyderen vurderer, at det fagligt eller pædagogisk er hensigtsmæssigt. Samtidig afskaffes arbejdsmarkedsrettet danskundervisning som et selvstændigt undervisningstilbud til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.

Der undervises allerede i dag på danskuddannelserne i arbejdsmarkedsforhold og beskæftigelsesrelevante temaer. Med nærværende lovforslag lægger regeringen op til, at kursisterne på danskuddannelsen i endnu højere grad, end det er tilfældet i dag, skal modtage undervisning i beskæftigelsesrelaterede temaer for at opnå sprogkundskaber og viden, der er relevant i forhold til det danske arbejdsmarked. Det indebærer, at hele undervisningsforløbet på dansk-

uddannelserne gøres arbejdsmarkedsrettet, og at der etableres en begynderundervisning for alle nyankomne udlændinge.

Tiltagene forventes at styrke kursisternes forståelse af og sproglige forudsætninger for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet og vil hermed øge den enkelte kursists motivation for at søge og finde et job.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 3, stk. 1, 1. pkt., at danskuddannelsen efter § 2, stk. 2, og § 2 c, stk. 3, indeholder undervisning i dansk sprog og kultur- og samfundsforhold i Danmark.

Det foreslås, at § 3, stk. 1, 1. pkt. præciseres således, at det fremgår, at danskuddannelsen skal indeholde undervisning i dansk sprog og kultur, og arbejdsmarkeds- og samfundsforhold i Danmark.

Med ændringen præciseres det, at undervisning i arbejdsmarkedsforhold – sammen med undervisning i kultur og samfundsforhold - skal være et gennemgående element på de tre danskuddannelser.

Det nærmere indhold af de enkelte moduler på danskuddannelserne vil blive fastlagt i fagbilagene til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Det foreslås herudover i § 3, stk. 7, at danskuddannelsens første og andet modul tilrettelægges med særlig vægt på opnåelse af mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkundskaber

Med bestemmelsen etableres der en begynderundervisning for alle nyankomne udlændinge, hvor der er særlig fokus på de sprogbehov, nyankomne udlændinge har, når de starter på en dansk arbejdsplads. Formålet med forslaget er at sikre, danskuddannelsen helt fra start bidrager til at skabe fundamentet for integration på arbejdsmarkedet.

Med forslaget sker der en sammenlægning af den nuværende arbejdsmarkedsrettede danskundervisning, der tilbydes udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., med den ordinære danskuddannelse. Det er ensbetydende med en væsentlig forenkling af danskuddannelsen af voksne udlændinge, idet der fremover alene vil eksisterer 3 danskuddannelser.

Uddannelsesperioden vil fremover være på 5 år for alle udlændige.

Begynderundervisningen på modul 1 og 2 bygger videre på erfaringerne fra arbejdsmarkedsrettet danskundervisning.

Den øgede vægt på mundtlige færdigheder betyder, at der i den indledende undervisning primært vil være fokus på mundtlige færdigheder, således at en nyankommen udlænding kan gøre sig forståelig på mundtlig dansk.

Det bemærkes, at det især er på danskuddannelse 1 og 2, at der vil blive lagt vægt på mundtlige færdigheder, idet kursister på danskuddannelse 3 forventes at have en så hurtig progres-

sion både mundtligt og skriftligt, at der ikke forventes at være behov for en omlægning af undervisningen på det område. Der vil på alle tre danskuddannelser blive lagt vægt på de beskæftigelsesrettede sprogkunderskaber.

Beskæftigelsesrettede sprogkunderskaber omfatter fx ordforråd og den form for kommunikation, en nyankommen udlænding typisk vil få brug for på en arbejdsplads. Det kan fx være branchespecifikke ord, tiltaleformer på en arbejdsplads og træning i at gennemføre en ansættelsessamtale.

Etableringen af en begynderundervisning har især betydning for de kursister, der hidtil er blevet tilbudt ordinær danskuddannelse – dvs. flygtninge og familiesammenførte - idet begynderundervisningen fremover i endnu højere grad vil have vægt på mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkunderskaber. Modultestene tilpasses det ændrede indhold i undervisningen.

For udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. betyder ændringerne først og fremmest, at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes som et selvstændigt tilbud, og at denne gruppe kursister visiteres direkte ind på en af de ordinære danskuddannelser.

Lovforslaget ændrer ikke ved, at der forsat vil være tre danskuddannelser, og at udbyder indplacerer en udlænding på danskuddannelse og modul på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkelte udlændings forudsætninger og mål med uddannelsen.

En danskuddannelse består fortsat af 6 moduler, ligesom det enkelte modul fortsat afsluttes med en modultest forud for oprykning til et nyt modul, jf. § 11, stk. 2, i bekendtgørelse om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. (lovens § 9, stk. 3).

Styrelsen for International Rekruttering og Integration vil tilpasse modultestene, så de afspejler det ændrede indhold af begynderundervisningen.

Undervisningen på modul 1 og 2 skal ses i sammenhæng med den undervisning, der finder sted på de efterfølgende moduler. Der vil således være en naturlig glidende overgang fra modul 2 til modul 3 på de tre danskuddannelser.

Begynderundervisning vil ikke påvirke niveauet for de afsluttende prøver. Det betyder bl.a., at undervisningen i de skriftlige færdigheder intensiveres på de senere moduler sideløbende med et fortsat fokus på det mundtlige sprog.

3.1.2. Mulighed for fælles undervisning af kursister på tværs af de tre danskuddannelser

3.1.2.1. Gældende ret

Kommunerne tilbyder i henhold til danskuddannelsesloven danskuddannelse til nyankomne voksne udlændinge, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 2.

Efter de gældende regler, jf. § 3, stk. 2, er danskuddannelserne opdelt i tre uddannelser (Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3), der er tilrettelagt efter den uddannelsesbaggrund, som kursisterne har ved ankomsten til Danmark. De ordinære dansk-

uddannelser er opdelt i moduler, og undervisningen på de enkelte moduler er planlagt på baggrund af de mål og indhold, der er fastlagt i fagbeskrivelsen i bilag 1 til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Der er således fastlagt mål og indhold for hver enkelt modul.

Den gældende danskuddannelseslov indeholder ikke specifikke bestemmelser om fælles undervisning af kursister på tværs af de tre danskuddannelser. Det forhold, at de tre danskuddannelser er tilrettelagt for forskellige typer af kursistgrupper, og at en udlænding indplaceres på en danskuddannelse ud fra en pædagogisk vurdering af den enkeltes forudsætninger og mål med danskuddannelsen, lægger op til, at kursister på de enkelte danskuddannelser og de enkelte moduler undervises for sig og ikke sammen med kursister på andre danskuddannelser eller moduler.

3.1.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I forlængelse af forslaget om, at hele danskuddannelsen gøres arbejdsmarkedsrettet og indledes med en begynderundervisning, foreslås det således i § 3, stk. 8, at danskuddannelsen kan tilrettelægges med fælles undervisningsforløb på tværs af de tre danskuddannelser og på tværs af moduler, når udbyderen af danskuddannelse skønner det fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt.

Formålet med forslaget er at give udbyder øget fleksibilitet ved tilrettelæggelsen af undervisningen og bedre muligheder for at tilrettelægge en effektiv og beskæftigelsesrettet undervisning, herunder bedre mulighed for at udnytte lokaler og lærerressourcer, ligesom det vil forbedre kursisternes adgang til undervisning på passende hold på forskellige tidspunkter.

Det er udbyders ansvar at vurdere, om det er fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt at etablere fælles undervisningsforløb.

En udbyder kan fx vurdere, at det er fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt at gennemføre fællesundervisning om et brancheorienteret tema, fx fødevareproduktion, fordi der i en større gruppe vil kunne opstå en positiv synergi mellem personer, der har erhvervs erfaring på området, personer, der ønsker at arbejde inden for dette erhverv og personer med varierende dansk kundskaber. Tilsvarende kan der gennemføres fællesundervisning med henblik på at få den fornødne volumen af kursister i undervisningen forudsat, at det vurderes fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt.

En udbyder kan ligeledes vurdere, at det er fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt at gennemføre fællesundervisning, fx i forbindelse med besøg på virksomheder, foredrag fra lokale iværksættere eller virksomhedsledere eller forevisning af film. Der kan være tale om kortere fælles forløb, fx virksomhedsbesøg, hvor kursister på tværs af danskuddannelserne deltager, eller længere forløb, hvor der fx undervises i fagspecifikke termer.

3.1.3. Timeloft for kursister under integrationsprogrammet

3.1.3.1. Gældende ret

Kommunerne tilbyder i henhold til danskuddannelsesloven danskuddannelse til nyankomne voksne udlændinge omfattet af integrationslovens integrationsprogram, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 2.

Danskuddannelsesloven indeholder ikke bestemmelser, der nærmere fastsætter, hvor mange danskundervisningstimer en kommunalbestyrelse skal tilbyde kursister, der er omfattet af et integrationsprogram.

3.1.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den analyse af danskuddannelse til voksne udlændinge, der blev gennemført som led i udmøntningen af toparts- og trepartsaftalerne om integration, viser, at der er kommuner, som tilbyder flere danskundervisningstimer, end der er pædagogisk udbytte af. Det tidligere gældende aktiveringskrav på 37 timer ugentligt i integrationsprogrammet, som blev afskaffet som resultatet af topartsaftalen fra 18. marts 2016 med virkning fra 1. juli 2016, vurderes at have haft betydning herfor.

Analysen viste desuden, at flere ugentlige timer ikke fører til, at kursisterne består modulerne hurtigere og i sidste ende gennemfører en danskuddannelse. Et danskuddannelsesstilbud med mange ugentlige undervisningstimer giver således ikke en hurtigere progression.

Med henblik på at fremme en omstillingsproces i kommunerne, hvor kommunerne konkret revurderer tilrettelæggelsen af undervisningen, foreslås det, at danskundervisningen for udlændinge omfattet af et integrationsprogram maksimalt må udgøre gennemsnitligt 15 timer ugentligt beregnet over et modul.

Det foreslås således i § 4, stk. 3, 1. pkt., at danskuddannelse for I-kursister udgør gennemsnitligt maksimalt 15 timer pr. uge beregnet inden for det igangværende modul.

Ved en time forstås i denne sammenhæng en undervisningslektion af 45 minutter. Det foreslås, at timeloftet på gennemsnitligt 15 timer ugentligt gælder for I-kursister på alle tre danskuddannelser. Der er tale om tilbudte undervisningslektioner.

Det påhviler udbydere af danskuddannelse at planlægge undervisningen af I-kursister inden for timeloftet.

Det foreslås videre i § 4, stk. 3, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen kan fravige timeloftet efter 1. pkt., når særlige forhold hos kursisten taler derfor.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige timeloftet, når udbyderen vurderer, at flere danskundervisningstimer end gennemsnitligt 15 ugentlige timer vil kunne kompensere for særlige forhold hos en kursist, fx ordblindhed, og sætte kursisten i stand til at gennemføre danskuddannelsen.

Det er en betingelse for fravigelse af timeloftet, at I-kursisten over for kommunalbestyrelsen ved hjælp af lægeerklæringer eller lign. kan dokumentere, at vedkommende har et handicap

eller andre problemer, der gør det vanskeligt for kursisten at gennemføre danskuddannelsen inden for timeloftet.

Forslaget om at fravige det ugentlige gennemsnitlige timeloft for danskuddannelse til I-kursister med særlige forhold ændrer ikke ved de gældende regler om, at uddannelsesperioden er på op til 5 år.

Det foreslås i § 4, stk. 3, 3 pkt., at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om administration af timeloftet, herunder bl.a. om beregning af loftet og om forhold, der kan begrunde fravigelse heraf.

Det er bl.a. hensigten at anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at timeloftet udregnes ud fra det antal timer, kursisten tilbydes, og ikke ud fra det antal timer, kursisten rent faktisk deltager i, regler om hvilke forhold der kan begrunde dispensation for timeloftet og om dokumentationskrav for disse forhold, og regler om hvorledes kommunalbestyrelsen stikprøvevis kan efterprøve, om reglerne for timeloftet overholdes. Udbyder af danskuddannelse registrerer allerede i dag på ugebasis det antal timer, den enkelte kursist tilbydes, ligesom det registreres, hvornår en kursist begynder på et modul, og hvornår det afsluttes.

3. 2. Friere rammer for undervisning på virksomheder

3.2.1. Differentierede modultakster

3.2.1.1. Gældende ret

Det følger af danskuddannelseslovens § 13, stk. 2, at kommunalbestyrelsen yder tilskud til udbydere af danskuddannelse efter takster pr. modul.

Størrelsen af taksten per modul for hver af de tre danskuddannelser aftales mellem kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskuddannelse, jf. danskuddannelseslovens § 13, stk. 3.

Det er således muligt for kommunalbestyrelsen og den konkrete udbyder at aftale forskellige modultakster for forskellige grupper af kursister, fx afhængig af hvor undervisningen finder sted.

Modultaksten er opdelt i en starttakst på 30 %, som betales til udbyder, når kursisten begynder undervisningen på et modul, og en sluttakst på 70 %, som betales, når kursisten har bestået den modultest, jf. § 9, stk. 3, der afslutter undervisningen på det pågældende modul, jf. danskuddannelseslovens § 13, stk. 3.

3.2.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Regeringen lægger vægt på, at danskundervisning i videst muligt omfang går hånd i hånd med beskæftigelsen, herunder at undervisningen finder sted der, hvor den enkelte udlænding er i beskæftigelse. Med det for øje ønsker regeringen at styrke sprogcentrenes økonomiske incitament til at tilbyde virksomhedsforlagt danskundervisning. Det skal samtidig ses i lyset af, at virksomhedsforlagt danskundervisning kan være mere omkostningstungt end almindelig hold-

undervisning på sprogcentre, bl.a. fordi der typisk undervises færre kursister sammen, og fordi lærernes transporttid til og fra virksomheden medregnes som undervisningstid.

Modultaksterne er reguleret i de kontrakter, kommunerne indgår med udbyder af danskuddannelse, jf. danskuddannelseslovens § 10, stk. 3. Kommunernes kontrakter med udbydere er i vidt omfang baseret på faste enhedspriser per kursist.

På den baggrund foreslås det, at det i loven tydeliggøres, at kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskuddannelse, jf. § 10, stk. 2-4, kan aftale differentierede modultakster, herunder for undervisning, der finder sted på en virksomhed eller en uddannelsesinstitution og kun er for udlændinge med tilknytning til virksomheden eller uddannelsesinstitutionen, jf. den foreslåede bestemmelse i danskuddannelseslovens § 13, stk. 5.

En kommunalbestyrelse kan således aftale fx at betale en højere takst til virksomhedsforlagt undervisning.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den toårige forsøgsordning, der også indgår i den politiske aftale, hvor store virksomheder under friere rammer selv kan forestå en del af danskundervisningen. Den toårige forsøgsordning gennemføres med den allerede eksisterende hjemmel i danskuddannelseslovens § 17. Styrelsen for International Rekruttering og Integration forestår udarbejdelsen af retningslinjer for ansøgning og udvælgelse af virksomheder, der ønsker at deltage i forsøget, samt vejledning af kommunen vedr. administration og it-løsninger.

3.3. Bedre styring af danskuddannelserne

3.3.1. Tilsyn med indplacering på danskuddannelse og modul

3.3.1.1. Gældende ret

Efter de gældende regler i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. fører den kommunalbestyrelse, der har indgået driftsaftale med en af de udbydere, der er nævnt i § 10, stk. 1, nr. 2-4, og den kommunalbestyrelse, der udbyder danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning på et kommunalt sprogcenter eller en anden kommunal uddannelsesinstitution, tilsyn med udbyderens virksomhed efter danskuddannelsesloven, jf. § 11, stk. 2.

Formålet med tilsynet er at sikre, at undervisningen gennemføres efter reglerne i danskuddannelsesloven. Tilsynet omfatter bl.a. tilsyn med reglerne om indplacering, som fremgår af danskuddannelseslovens § 6, stk. 3, hvorefter udbydere af danskuddannelse foretager indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul. Indplaceringen sker på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkelte udlændings forudsætninger og mål med uddannelsen.

De driftsansvarlige kommunalbestyrelser indsender hvert andet år en rapport til Styrelsen for International Rekruttering og Integration om udviklingen på området og om, hvordan tilsynet har været ført, jf. § 18, stk. 4, i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlænding m.fl. Det fremgår videre, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten

inddrager kommunalbestyrelsen personale med pædagogiske kompetencer i dansk som andetsprog for voksne i opfølgning og vurdering af undervisningens kvalitet.

3.3.1.2 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge" omfatter øget kommunalt ansvar, herunder følgende tiltag: nedsættelse af loftet over refusionen for udgifterne til integrationsprogrammet for flygtninge og familiesammenførte fra 76.635 kr. til 36.053 kr. pr. helårsperson, afskaffelse af den nuværende statslige refusion på 50 pct. af kommunernes udgifter til danskundervisning for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., præcisering af kravene til udbud i danskuddannelsesloven, krav om regionalt samarbejde, og etablering af et tværgående statsligt tilsyn med indplacering på danskuddannelse.

Regeringen ønsker, at der ud over det kommunale tilsyn med udbyderne af danskuddannelse for voksne udlændinge som noget nyt etableres et statsligt tilsyn, der på tværs af kommunerne fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.

Formålet hermed er at give staten adgang til ved stikprøver at sikre, at indplacering af kursister sker i overensstemmelse med danskuddannelsesloven, herunder at indplaceringen sker på det rette sproglige niveau i forhold til den enkelte udlændings forudsætninger og mål med undervisningen.

Det foreslås i § 6, stk. 4, at udlændinge- og integrationsministeren fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.

Det foreslås, at Styrelsen for International Rekruttering og Integration fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul ved hvert år at udtage et antal stikprøver af sager om indplacering. Tilsynet foreslås gennemført som et peer review af eksterne faglærere, der udpeges og honoreres af Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

På grundlag af styrelsens tilsyn foretager Udlændinge- og Integrationsministeriet senest ultimo 2018 en vurdering af, om der er behov for at foretage en justering af danskuddannelsesloven, herunder præcisere kravene til udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelserne og moduler samt præcisere de udarbejdede retningslinjer for visitering.

3.3.2. Præcisering af udbudsregler

3.3.2.1. Gældende ret

Etablering som udbyder af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og danskuddannelse er betinget af, at der mellem kommunalbestyrelsen og den pågældende udbyder er indgået en driftsaftale om udbud af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning eller danskuddannelse efter danskuddannelsesloven, jf. danskuddannelseslovens § 10, stk. 3. Denne bestemmelse gælder dog ikke kommunale sprogcentre.

De nærmere regler vedrørende offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser, samt bygge- og anlægsopgaver over tærskelværdien, er fastsat i udbudsloven.

Det fremgår af udbudsloven, at indkøb af sociale og andre specifikke tjenesteydelser med en værdi på over 5.502.375 kr. ekskl. moms er reguleret i udbudslovens afsnit III (light-regimet). Kontrakter angående danskuddannelse med en værdi på over 5.502.375 kr. ekskl. moms er omfattet af light-regimet i udbudslovens afsnit III, idet sprogundervisning kan henføres til en af de CPV-koder, der er omfattet af dette afsnit i udbudsloven, jf. udbudslovens § 7.

Kontrakter omfattet af udbudslovens afsnit III skal overholde en række procedurekrav, hvilket bl.a. betyder, at en ordregiver på forhånd skal offentliggøre en udbudsbekendtgørelse eller en forhåndsmeddelelse. Udbudsbekendtgørelse eller forhåndsmeddelelse skal offentliggøres enten ved elektronisk fremsendelse til EU's publikationskontor eller i ordregiverens køberprofil. Det fremgår endvidere af udbudslovens afsnit III, at en ordregiver ved indkøb af sociale og andre specifikke tjenesteydelser skal fastlægge en procedure i overensstemmelse med principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, herunder fastsætte kriterier for tildeling.

For kontrakter angående sociale eller andre tjenesteydelser med en værdi, der er under tærskelværdien på 5.502.375 kr. ekskl. moms, finder udbudslovens afsnit IV og V anvendelse.

Hvis en kontrakt ikke har en klar grænseoverskridende interesse, finder reglerne i udbudslovens afsnit V anvendelse, hvilket betyder, at ordregiver skal sikre sig at indkøbet foregår på markedsmæssige vilkår. Dette kan eksempelvis ske, ved at ordregiveren 1) gennemfører en markedsafdækning og på grundlag af denne indhenter ét tilbud, 2) indhenter to eller flere tilbud eller 3) annoncerer på ordregiverens hjemmeside eller i overensstemmelse med de regler, der er indført i medfør af udbudslovens § 191, stk. 2.

For kontrakter der har en klar grænseoverskridende interesse med en værdi, der er under tærskelværdien på 5.502.375 kr. ekskl. moms finder udbudslovens afsnit IV anvendelse. Ordregiver skal således annoncere kontrakten, jf. udbudslovens § 191, stk. 1, fastlægge en procedure og kriterier for tildeling og skriftligt og samtidig underrette tilbudsgivere om, hvilken beslutning, der er truffet med hensyn til tildeling, jf. udbudslovens § 192.

3.3.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som led i udmøntningen af aftalen om 'Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge' tydeliggøres det i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., at udbud om danskuddannelse skal behandles efter reglerne i udbudsloven. Regeringen ønsker at sikre, at kommunerne på danskuddannelsesområdet er opmærksomme på, at en opgave om danskuddannelse skal sendes i udbud i overensstemmelse med reglerne i udbudsloven.

Det foreslås på den baggrund i § 10, stk. 5, at når en gældende driftsaftale, jf. § 10, stk. 1, nr. 2-4, udløber, skal kommunalbestyrelsen sende opgaven i udbud, jf. udbudsloven, medmindre kommunalbestyrelsen selv udbyder danskuddannelsen, jf. § 10, stk. 1, nr. 1.

Det forstås derved, at en kommunalbestyrelse, der ønsker selv at drive et sprogcenter, jf. danskuddannelseslovens § 10, stk. 1, nr. 1, ikke skal sende opgaven i udbud.

Med ændringen tydeliggøres det, at kommunalbestyrelsen i visse situationer er forpligtet til at sende en opgave om danskuddannelse i udbud og således fx ikke kan fortsætte med den samme udbyder i flere efterfølgende kontraktperioder uden forudgående udbud, idet der dog gælder særlige regler for kontrakter under tærskelværdien, se ovenfor.

Herudover bemærkes det, at det fremgår af aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", at der skal ske offentliggørelse af statistik for afregningspriser og benchmarking. Udlændinge- og Integrationsministeriet vil udarbejde et standardformat til brug for indberetning af afregningspriser. Indberetningen kan ske med hjemmel i danskuddannelseslovens § 18, stk. 1.

3.3.3. Regionale rammeaftaler

3.3.3.1. Gældende ret

Kommunerne tilbyder i henhold til danskuddannelsesloven danskuddannelse til voksne udlændinge, jf. danskuddannelseslovens § 2.

Den gældende danskuddannelseslov stiller ikke krav om, at kommunalbestyrelserne i en region samarbejder om varetagelse af danskuddannelsesopgaven eller på anden måde koordinerer deres tilbud.

3.3.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det indgår i aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", at kommunerne skal udarbejde regionale rammeaftaler.

Formålet med sådanne rammeaftaler er at sikre koordinering og effektiv styring af danskuddannelsestilbuddene på tværs af kommunegrænser, så alle kommuner er i stand til at tilbyde en omkostningseffektiv danskuddannelse af høj kvalitet. Derudover er formålet at sikre åbenhed om kommunernes uddannelseskapacitet, omkostninger og fremtidige uddannelsesbehov og i øvrigt at sikre, at kommunernes samlede ekspertise og ressourcer anvendes på den mest effektive måde.

Den gennemførte analyse af danskuddannelse til voksne udlændinge viser, at der er klare forskelle i, hvor omkostningseffektivt kommunerne er i stand til at tilrettelægge danskuddannelserne. Dette peger på, at der er potentiale for gennem koordinering, samarbejde og udveksling af viden at opnå en samlet set mere effektiv tilrettelæggelse af danskuddannelsesområdet.

På den baggrund foreslås det i § 19 a, stk. 1, at kommunalbestyrelserne i hver region mindst hvert fjerde år indgår en rammeaftale om styring og koordinering af tilbud om danskundervisning til voksne udlændinge efter denne lov inden for regionen.

Forslaget ændrer ikke ved, at den enkelte kommune fortsat har ansvaret for at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge med bopæl i kommunen, ligesom det ikke ændrer ved, at kommunalbestyrelser kun kan overlade danskuddannelsesopgaven til private aktører, hvis der er indgået en driftsaftale, og at den driftsansvarlige kommune har tilsynsansvaret.

Forpligtelsen til at indgå rammeaftaler skal danne udgangspunkt for en regional drøftelse af mulighederne for at samarbejde om undervisningen eller dele heraf, herunder samarbejde om konkurrenceudsættelse og samarbejde med virksomheder og uddannelsesinstitutioner på tværs af kommunegrænser.

En regional rammeaftale skal bl.a. beskrive det regionale udbud af danskuddannelse og forventet udvikling i kursistgrundlaget. Der kan endvidere ske en kortlægning af og drøftelse af de enkelte kommuners planer om at sende danskuddannelse i udbud og mulighederne for at samarbejde herom. Det skal bl.a. ses i lyset af, at det for nogle kommuner kan være en administrativ tung og ressourcekrævende opgave at forberede og gennemføre udbud af danskuddannelsesopgaven.

Det foreslås, at koordineringen og styringen af arbejdet fx kan ske i regi af det eksisterende KKR-samarbejde (Kommunekontakttråd).

Rammeaftalerne skal indgås mindst hvert 4. år. Der er således ikke sat en fast dato for udarbejdelse af rammeaftalerne. Det påhviler kommunalbestyrelserne tidsmæssigt at tilrettelægge udarbejdelsen af rammeaftalen, således at aftalen giver mening fx i forhold til udarbejdelse af udbud af danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Rammeaftalen kan drøftes og suppleres efter behov, således at den løbende kan tilpasses, hvis en af parterne får behov for det, eller grundlaget for rammeaftalen i øvrigt forandrer sig.

Det foreslås i § 19 a, stk. 2, at rammeaftalen skal offentliggøres og sendes til Styrelsen for International Rekruttering og Integration, bl.a. med henblik på at bidrage til et overblik på statsligt niveau over kapaciteten af danskuddannelsesstillinger fordelt over regionerne.

Det vil være kommunalbestyrelsernes fælles ansvar at forberede arbejdet med udarbejdelse af en regional rammeaftale fx ved at indhente de relevante baggrundsoplysninger og udarbejde udkast til aftaler. Kommunalbestyrelserne beslutter, hvordan de vælger at inddrage relevante samarbejdspartner som fx udbydere af danskuddannelserne.

Det foreslås i § 19 a, stk. 3, at udlændinge og integrationsministeren fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om krav til aftalernes indhold og om tidsfrister for indgåelse af aftalerne.

Det er hensigten at anvende bemyndigelsen til bl.a. at udmelde temaer, som skal behandles i de enkelte rammeaftaler. Herudover vil der blive fastsat nærmere regler for, hvad der i øvrigt forventes, at en regional rammeaftale skal indeholde, om tidsfrister for indgåelse af aftalerne og processen i øvrigt, herunder om Styrelsen for International Rekruttering og Integrations rolle i forhold til rammeaftalerne.

Det bemærkes, at der herudover lægges op til, at de deltagende parter i høj grad selv fastlægger det nærmere indhold ud fra de lokale forhold og betingelser.

3.4. Reduktion af frafald fra danskuddannelserne

3.4.1. Klippekort til danskuddannelser for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.

3.4.1.1. Gældende ret

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, tilbyder kommunalbestyrelsen arbejdsmarkedsrettet danskundervisning til udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 2 c, stk. 1, at tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning efter § 2, stk. 1, omfatter højst 250 timers undervisning i højst 1 år og 6 månederne fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen. Det fremgår videre af stk. 2 i bestemmelsen, at udbyderen af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning skal tilbyde at evaluere udlændingens sprogtilegnelse efter 250 timers undervisning ved hjælp af en modultest.

En udlænding, der har modtaget 250 timers arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, er berettiget til efterfølgende at deltage i en danskuddannelse i op til 3 år efter, at den pågældende første gang kan påbegynde danskuddannelsen, jf. § 2 c, stk. 3

Det følger af § 2, stk. 5, at Kommunalbestyrelsen tilbyder udlændinge, som på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, undervisning i en periode svarende til det tidsrum, hvor de har været afskåret fra at benytte sig af tilbuddet. Kommunalbestyrelsen tilbyder endvidere danskuddannelse efter 1. pkt. til udlændinge, der er eller har været i ustøttet beskæftigelse på mindst 30 timer om ugen, hvis udlændingens beskæftigelse og forhold i øvrigt har indebåret, at udlændingen i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

3.4.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det indgår i aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", at der skal iværksættes tiltag, der kan bidrage til at reducere kursisternes frafald fra danskuddannelserne. Tiltagene omfatter dels et klippekort til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere, studerende m.fl., dels et depositum for arbejdstagere, studerende m.fl. på 1.250 kr. ved påbegyndelse af et modul.

Regeringen ønsker, at der etableres en ordning, hvorefter arbejdstagere, studerende m.fl. tilbydes danskuddannelse inden for rammerne af et klippekort. Modellen sætter en ramme for den tidsmæssige udstrækning af den tilbudte undervisning, idet den enkelte kursist får tildelt et givent antal måneders undervisning per modul. Modellen forventes at få kursisten til at have fokus på tid og progression.

Herudover får den enkelte kursist mulighed for fleksibelt at planlægge sin deltagelse i undervisningen. Det betyder, at kursisten fx i forbindelse med sygdom eller øget travlhed kan anmode om en pause i undervisningen.

Formålet med at klippekortet er dels at give udenlandske arbejdstagere, studerende m.fl. et øget incitament til at gennemføre danskuddannelsen inden for en tidsmæssig afgrænset periode, dels at begrænse fravær fra undervisningen.

Som følge af forslaget får udlændinge omfattet af ordningen tildelt et klippekort med op til 6 klip. Kursister, der ved uddannelsesstart indplaceres på et højere modul end modul 1, vil kun få tildelt et antal klip svarende til de resterende moduler på danskuddannelsen. Hvert klip er tidsnormeret, og en kursist har en samlet uddannelsesret på op til i alt 3½ år svarende til maksimalt 42 måneder. Klippekortet har en samlet gyldighedsperiode på 5 år.

Klippekortet giver gruppen af selvforsørgende kursister mulighed for at holde pauser i undervisningsforløbet fx i forbindelse med intensive arbejdsperioder, udlandsophold, sygdom eller barsel. Pauserne kan holdes efter bestået modultest forud for, at et nyt modul påbegyndes. Medmindre kursisten holder pause, foretages der automatisk et nyt klip, når tidsnormeringen for det enkelte klip udløber. En kursist, der ikke består modultesten inden for den periode, modulet er tidnormeret til, vil kunne fortsætte undervisningen på det efterfølgende klip og her aflægge modultest. Når en modultest er bestået bortfalder de måneder, der måtte restere på klippet. Det betyder, at en kursist, der bruger mere end et klip til at bestå modultesten vil have færre klip og dermed mindre tid end den normerede på de efterfølgende moduler.

Det foreslås i § 6 a, stk. 1, 2 pkt., at antallet af klip, som tildeles den enkelte kursist, fastsættes på baggrund af udbyders indplacering af kursisten på danskuddannelse og modul, jf. lovens § 6, stk. 3.

Udbyder indplacerer i dag kursisten på danskuddannelse og modul på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkeltes forudsætninger og mål med uddannelsen. Indplaceringen sker, efter kommunalbestyrelsen har henvist udlændingen til danskuddannelse, jf. § 6, stk. 1, i danskuddannelsesloven.

Det foreslås i § 6 a, stk. 1, 3. pkt., at der højst kan tildeles 6 klip svarende til 3½ års (42 måneders) danskuddannelse.

Et klips varighed afhænger af, hvilket modul der er tale om. Det foreslås, at der i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. fastsættes nærmere regler om klippekortet, herunder om, hvor mange måneder det enkelte modul udløser på klippekortet. Der lægges således op til, at de første moduler på en danskuddannelse udløser færre undervisningsmåneder end de sidste moduler, idet kursisterne gennemsnitligt bruger mindre tid på de første moduler end de efterfølgende.

Det foreslås i § 6 a, stk. 2, at klippekortet er gyldigt i 5 år fra det tidspunkt, kursisten kan påbegynde undervisningen, jf. § 2 e, stk. 2. Det første undervisningsklip aktiveres samtidig, jf. dog

stk. 5, hvoraf det fremgår, at starttidspunktet kan udskydes og/eller der kan holdes pause mellem klip.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 2, at den 5-årige uddannelsesperiode starter fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde uddannelsen. S-kursisten kan begynde undervisningen, når den pågældende som led i introduktionsforløbet er henvist til danskuddannelse af kommunalbestyrelsen, og er blevet indkaldt til det første møde på sprogskolen. Det første klip aktiveres samtidig – dvs. at den undervisningsperiode, som kursisten er tildelt med klippet, begynder at løbe – medmindre kursisten i overensstemmelse med stk. 5 har oplyst til kommunalbestyrelsen i bopælskommunen, at vedkommende ønsker at udskyde starttidspunktet for klippet.

Det foreslås i § 6 a, stk. 3, 1. pkt., at et klip løber frem til afslutningen af klippets gyldighedsperiode, uanset om kursisten deltager i undervisningen. Det foreslås i 2. pkt., at et klip dog udløber, når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret.

Et klippekort udløber således enten, når klippets gyldighedsperiode er udløbet – uagtet om kursisten har deltaget i undervisningen – eller når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret. Det følger heraf, at en kursist, der består en modultest midt i et klip har mistet den resterende undervisningstid på klippet.

Det foreslås i § 6 a, stk. 4, at når et klip udløber, påbegyndes i umiddelbar forlængelse heraf automatisk et nyt klip, jf. dog stk. 5. Udgangspunktet er således, at et nyt klip – en ny undervisningsperiode - begyndes direkte efter udløbet af det foregående klip.

Det følger dog af den foreslåede bestemmelse i stk. 5, at en S-kursist har ret til at udskyde starttidspunktet for danskundervisningen eller holde pause efter en bestået modultest, hvis kursisten uden unødigt ophold og forud for undervisningens start oplyser kommunalbestyrelsen i bopælskommunen herom. Det betyder, at en kursist kan undgå eller begrænse spild af klip i forbindelse med forudset fravær.

Uddannelsesretten afsluttes med den afsluttende prøve, jf. lovens § 9, eller ved udløb af uddannelsesperioden. En S-kursist, der har taget den afsluttende danskprøve uden at have opbrugt alle sine klip, har dermed også opbrugt sin danskuddannelsesret. En S-kursist, der har brugt alle sine klip, har opbrugt sin danskuddannelsesret, også selv om den pågældende ikke har bestået den afsluttende prøve. Det gælder dog ikke, hvis vedkommende befinder sig på det afsluttende prøvebærende modul. I det tilfælde gælder uddannelsesretten frem til den næstkommende prøvetermin. Herefter ophører uddannelsesretten, uanset om vedkommende består den afsluttende danskprøve.

Det påhviler sprogcenteret at vejlede kursisterne om uddannelsernes gennemførelse, jf. § 6, stk. 5, i danskuddannelsesloven. Sprogcenteret er således ansvarlig for at vejlede den enkelte S-kursist om klippekortet, herunder særligt om den tidsmæssige ramme for de enkelte klip og konsekvensen af ikke at gennemføre modultest inden for klippets gyldighedsperiode.

Det er kursistens ansvar at planlægge modultest inden for det enkelte klips gyldighedsperiode, samt sikre at pauser og eventuel udskudt starttidspunkt samt undervisningstid samlet set kan holdes inden for den 5-årige uddannelsesperiode. Når uddannelsesperioden udløber, har en S-kursist ikke adgang til mere undervisning, uanset om vedkommende har ubrugte klip.

Det påhviler kommunen at sikre, at kursister, der har bestået modultesten for det modul, hvor de er indplaceret, uden unødigt ophold henvises til et nyt modul, således at den enkelte kursist ikke mister tid mellem klip.

Klippekortsmodellen lægger op til, at S-kursister har et stærk fokus på tidsforbrug og progression.

På baggrund af den fleksibilitet, der følger af klippekortsordningen, foreslås det, at den pligt kommunalbestyrelsen har haft til at forlænge uddannelsesretten for kursister, der på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet, eller fordi de har været i ustøttet beskæftigelse på mindst 30 timer, som udgangspunkt bortfalder for S-kursisters vedkommende. Dog skal kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forlænge uddannelsesperioden for S-kursister, der på grund af alvorlig og langvarig sygdom, i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse. Bestemmelsen er bl.a. møntet på den situation, hvor en kursist midt i et uddannelsesforløb bliver alvorligt og langvarigt syg og af den årsag ikke er i stand til at deltage i danskuddannelsen. I sådanne situationer bør der være adgang til efter en konkret vurdering at forlænge undervisningsperioden. Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 2 e, stk. 4, 3. pkt.

Det foreslås, at adgangen til at forlænge fremover som udgangspunkt alene gælder for I-kursister, idet der dog foreslås en snæver forlængelsesmulighed for S-kursister, jf. den foreslåede § 2 e, stk. 4, se nærmere lovforslagets § 1, nr. 4.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen i henhold til den foreslåede § 2 e, stk. 3, kan beslutte, at udlændinge, som ikke har påbegyndt eller afsluttet danskuddannelsen i løbet af den samlede uddannelsesperiode, jf. stk. 1 og 2, fortsat skal have tilbud om danskuddannelse. Der er tale om en videreførelse af den gældende retsstilling. Denne bestemmelse giver kommunalbestyrelsen mulighed for at beslutte, at udlændinge, som af andre grunde end nævnt i stk. 5 ikke har lært dansk i den nævnte periode, kan fortsætte undervisningen. Det vil sige, at der skal være tale om andre grunde end sygdom, barsel m.v. Kommunalbestyrelsen kan ikke forlænge uddannelsesperioden, hvis udlændingen har bestået den danskprøve, der afslutter undervisningen på den danskuddannelse, vedkommende er indplaceret på.

Det foreslås i § 6 a, stk. 6, at udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om klippekortet, herunder om de enkelte klips gyldighedsperiode og adgangen til at holde pause mellem klip, når klippet er udløbet med en bestået modultest, jf. stk. 3, 2. pkt.

Bemyndigelsen tænkes anvendt derved, at det i form af en graderet tabel bliver fastlagt, hvor mange måneders danskundervisning, den enkelte kursist tildeles afhængig af, hvilket modul

vedkommende er indplaceret på. De nærmere rammer for udskudt starttidspunkt og pause efter modultest vil endvidere blive fastlagt.

Alle S-kursister, der påbegynder en danskuddannelse efter lovens ikrafttræden, tildeles et klippekort, som tildeler den enkelte kursist afmålte tidsperioder til de enkelte moduler. Kursister, som ved lovens ikrafttræden er påbegyndt en danskuddannelse, tildeles et klippekort i forbindelse med, at med, at kursisten afslutter et påbegyndt modul med en bestået modultest og henvises til et nyt modul.

3.4.2. Betaling af depositum for udenlandske arbejdstagere, studerende m.v.

3.4.2.1. Gældende ret

Optagelse til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og danskuddannelse for arbejdstagere, studerende mv. sker efter henvisning fra kommunalbestyrelsen i udlændingens bopælskommune, jf. danskuddannelseslovens § 6, stk. 1. Det fremgår af § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., at henvisning sker til et modul ad gangen. Kommunalbestyrelsen kan ikke henvide til et nyt modul, før kursisten har bestået modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret.

Danskuddannelsesloven indeholder ikke bestemmelser, der giver adgang til opkrævning af depositum.

3.4.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det indgår i aftalen om "Mere virksomhedsrettet danskuddannelse til voksne udlændinge", at der med henblik på at reducere frafald og fravær fra danskuddannelserne indføres dels et klippekort til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere, studerende m.fl., dels et depositum for arbejdstagere, studerende m.fl. på 1.250 kr. ved tilmelding til danskuddannelse.

Regeringen ønsker med det foreslåede depositum at sikre, at tilmeldte kursister til danskuddannelserne har et reelt ønske om at følge undervisningen. En undersøgelse viser, at 12 procent af S-kursister i 2013 faldt fra undervisningen allerede i løbet af det første modul eller udeblev helt fra undervisningen efter at have tilmeldt sig. Det er forventningen, at et depositum vil nedbringe antallet af udlændinge, der enten ikke afslutter en påbegyndt uddannelsesmodul eller helt udebliver fra undervisningen, og hermed forbedre den samlede ressourceanvendelse og effektivitet på danskuddannelsesområdet.

Det foreslås i § 14, stk. 4, at udbydere af danskuddannelse opkræver S-kursister et depositum på 1.250 kr., når kursisten henvises til et modul på danskuddannelsen, jf. § 6, stk. 1.

Bestemmelsen finder dog ikke anvendelse for udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 j, der vedrører udlændinge, der meddeles opholdstilladelse som au pair-personer. Au pair-personer er således ikke omfattet af det foreslåede krav om depositum. Baggrunden herfor er, at værtsfamilier til au pair-personer allerede i dag opkræves et engangsbeløb til delvis medfinansiering af det offentlige udgifter til danskundervisning¹.

---

¹ Undervisningen er som udgangspunkt gratis for alle, men fra 2015 opkræves et engangsbeløb på 5.070 kr. (2016-niveau) fra værtsfamilier til au-pair-personer, til delvis medfinansiering af de offentlige udgifter til dansk-

Når en kommunalbestyrelse har henvist en kursist til danskuddannelse, og udbyder har modtaget henvisningen, opkræver udbyderen depositummet hos kursisten. Kursisten kan ikke påbegynde undervisningen, før depositummet er betalt.

Det foreslås i § 14, stk. 5, at depositum opkrævet efter stk. 4 tilbagebetales, når kursisten har bestået modultesten for det modul, kursisten er henvist til.

Depositummet betales per modul. Udbyder tilbagebetaler depositum, når kursisten har bestået modultesten for det modul, hvor vedkommende er indplaceret. En kursist, der herefter ønsker at fortsætte danskuddannelsen og fortsat har uddannelsesret, skal i overensstemmelse med § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. henvises til et nyt modul og indbetaler på ny depositum til udbyder, før undervisningen kan påbegyndes.

Det foreslås videre i § 14, stk. 6, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om depositum efter stk. 4 og 5, herunder om opkrævning, tilbagebetaling og forældelse af krav på tilbagebetaling.

3.5. Måltrening af den statslige finansiering af danskuddannelserne

3.5.1. Gældende ret

Den enkelte kommune får inden for et rådighedsloft refunderet 50 pct. af sine udgifter til danskuddannelse som led i integrationsprogrammet fra staten, jf. integrationslovens § 45, stk. 4. Rådighedsloftet udgør i 2017 76.635 kr. pr. helårsperson i tilbud i integrationsprogrammet. Målgruppen for integrationsprogrammet er flygtninge og familiesammenførte, jf. integrationslovens § 16. I det omfang, en kommune afholder udgifter pr. gennemsnitlig helårsperson ud over rådighedsloftet, er udgifterne ikke omfattet af refusion.

Den enkelte kommune får desuden inden for et rådighedsloft refunderet 50 pct. af sine udgifter til danskuddannelse som led i introduktionsforløb fra staten, jf. integrationslovens § 45, stk. 5. Rådighedsloftet udgør i 2017 52.490 kr. pr. helårsperson i tilbud i introduktionsforløbet. Målgruppen for introduktionsforløbet er udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. I det omfang, en kommune afholder udgifter pr. gennemsnitlig helårsperson ud over rådighedsloftet, er udgifterne ikke omfattet af refusion.

Endelig får den enkelte kommune inden for et rådighedsbeløb refunderet 50 pct. af udgifterne til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, jf. danskuddannelseslovens § 15. Refusionsadgangen efter danskuddannelseslovens § 15 omfatter udgifter til danskuddannelse i de særlige tilfælde, hvor danskuddannelse tilbydes til udlændinge under 18 år eller til visse grupper af danske statsborgere, fx færingere og grønlandere. Det drejer sig i praksis om få tilfælde. Herudover drejer det sig om de tilfælde, hvor danskuddannelsesretten

---

undervisning til au pairs. Au parens opholdstilladelse vil først blive udstedt, når værtfamilien har indbetalt de 5.070 kr. Beløbet skal betales uanset, om au pæren har tænkt sig at benytte sig af tilbuddet om danskundervisning.

forlænges, og således rækker ud over det danskuddannelsesstilbud, som tilbydes som led i et integrationsprogram eller et introduktionsforløb efter integrationsloven, og endelig drejer sig om tilbud om danskuddannelse til grænsependlere i medfør af danskuddannelseslovens § 2 a.

Udgifterne til tilbud om danskuddannelse er – uanset om de henhører under integrationsprogrammer, introduktionsforløb eller gives direkte efter danskuddannelsesloven - budgetgaranterede, hvilket indebærer, at de resterende udgifter refunderes kommunerne under ét via det generelle bloktilskud, jf. § 14, stk. 2, nr. 5, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

3.5.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den gennemførte analyse, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2, viser, at der er klare forskelle i, hvor omkostningseffektivt kommunerne driver danskuddannelsesstilbuddene. Analyserne viser, at det er muligt at nedbringe udgifterne på området uden at nedbringe kvaliteten af danskuddannelsen.

Herudover er det meget få kommuner, der har udgifter pr. helårsperson svarende til niveauet af rådighedslofterne, og i den forbindelse bemærkes, at udgifter til danskuddannelse i praksis udgør den væsentligste del af kommunernes udgifter til integrationsprogrammer og introduktionsforløb.

På den baggrund foreslås det for det første at nedjustere rådighedsloftet for de udgifter til integrationsprogrammer til flygtninge og familiesammenførte, som kommunerne kan hjemtage refusion for.

For det andet foreslås det helt at afskaffe statslig refusion for udgifter til danskuddannelse til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. Det indebærer, at både refusionen for danskuddannelse som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven og refusionen for udgifter til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven afskaffes.

Det foreslås således at justere rådighedsloftet for udgifter til integrationsprogrammer, som anført i integrationslovens § 45, stk. 4, 2. pkt. fra 76.635 kr. til 36.053 kr. pr. helårsperson.

Herudover foreslås det at afskaffe den direkte refusion til kommunerne for udgifter til danskuddannelse under introduktionsforløbet efter integrationslovens § 45, stk. 5. Forslaget vil skærpe kommunernes incitament til at nedbringe udgifterne og dermed indhente det anviste effektiviseringspotentiale på danskuddannelsesområdet.

Endelig foreslås det at ophæve refusionsbestemmelsen i danskuddannelseslovens § 15 i sin helhed. Forslaget indebærer, at der ikke længere vil være statslig refusion efter danskuddannelsesloven for danskuddannelsesudgifter til grænsependlere og i tilfælde, hvor danskuddannelsesretten forlænges ud over perioden for et integrationsprogram eller introduktionsforløb. Forslaget indebærer desuden, at der heller ikke længere vil være refusion for danskuddannelsesudgifter til mindreårige udlændinge og danske statsborgere, som tilbydes danskuddannelse. Det bemærkes, at det drejer sig om en lille gruppe, og at kommunernes udgifter til dansktilbuddene til disse grupper fortsat vil være budgetgaranterede.

Med de samlede ændringer skærpes de mindst omkostningseffektive kommuners incitament til at nedbringe udgifterne til området, og forslaget vil som udgangspunkt indebære en mellemkommunal omfordeling således, at de kommuner, der driver området mest omkostningseffektivt, belønnes.

Da området er budgetgaranteret, vil kommunerne under ét fortsat blive fuldt kompenseret for udgifterne til området.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 27, og § 2, nr. 5 og 6.

3.6. Øvrige tilpasninger af danskuddannelsesloven og integrationsloven

3.6.1. Tydeliggørelse af målgrupper og uddannelsesperioder for danskuddannelse

3.6.1.1. Gældende ret

Efter gældende regler har alle nyankomne udlændinge, som opfylder betingelserne i danskuddannelseslovens §§ 2-2 a, som udgangspunkt ret til et tilbud om danskuddannelse.

Efter danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen således tilbyde danskuddannelse til alle udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen. Herudover kan kommunalbestyrelsen tilbyde danskuddannelse til visse udlændinge under 18 år, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 3, samt til visse danske statsborgere, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 4. Endelig skal kommunalbestyrelsen i medfør af danskuddannelseslovens § 2 a tilbyde danskuddannelse til EU-grænsependlere, dvs. udlændinge over 18 år, der har bopæl uden for Danmark og godtgør i Danmark at have status som arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende efter EU-retten.

Længden af uddannelsesperioden og tilbuddets karakter afhænger dog af den enkelte udlændings opholdsgrundlag.

Flygtninge og familiesammenførte har efter danskuddannelseslovens § 2, stk. 2, ret til ordinær danskuddannelse i op til fem år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kunne påbegynde undervisningen. Danskuddannelsesretten ophører senest på det tidspunkt, hvor udlændingen har bestået den afsluttende prøve på den danskuddannelse, hvorpå den pågældende er indplaceret. Flygtninge og familiesammenførte modtager imidlertid danskuddannelsestilbuddet som led i et integrationsprogram efter integrationslovens § 16, og det fremgår af integrationslovens § 21, at danskuddannelsen kan have en varighed på op til 5 år, efter at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen. Der anvendes i danskuddannelsesloven og integrationsloven således ikke den samme formulering i forhold til uddannelsesperiodens start, og det kan i praksis betyde en afvigelse på op til en måned.

Udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. har efter gældende regler indledningsvis ret til danskuddannelse i form af et tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som skal gennemføres inden for en periode på 1½ år, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, stk. 1. Såfremt de pågældende gennemfører undervisningen inden for denne periode, har de i umiddelbar forlængelse heraf ret til op til 3 års danskuddannelse på en af de ordinære danskuddannelser 1, 2 eller 3, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, stk. 3. Dette betyder, at denne gruppe i dag samlet kan modtage op til 4½ års danskundervisning. Udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. modtager danskuddannelsesstilbuddet som led i et introduktionsforløb efter integrationslovens § 24 c, som højst kan have en varighed på 3 år. Deltager denne gruppe af udlændinge i danskuddannelse ud over 3 år, skal den resterende del af tilbuddet således gives efter danskuddannelseslovens § 2.

Beregning af danskuddannelsesretten og -perioden afhænger således af den enkelte udlændings opholdsgrundlag, og der anvendes ikke nogen stringent terminologi for beregning af perioden i hhv. danskuddannelsesloven og integrationsloven.

Herudover skal kommunalbestyrelsen forlænge uddannelsesretten, hvis udlændingen på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse, i en periode svarende til det tidsrum, hvor den pågældende har været afskåret fra at benytte sig af tilbuddet. Endvidere skal kommunalbestyrelsen tilbyde at forlænge danskuddannelsesretten til udlændinge, der er eller har været i ustøttet beskæftigelse på mindst 30 timer om ugen, hvis udlændingens beskæftigelse og forhold i øvrigt har indebåret, at udlændingen i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 5.

Endelig kan kommunalbestyrelsen beslutte, at udlændinge, som af andre grunde end de ovenfor nævnte, ikke har lært dansk i den nævnte periode, kan fortsætte undervisningen, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 6. Det vil sige, at der skal være tale om andre grunde end sygdom, barsel m.v. Kommunalbestyrelsen kan dog ikke forlænge uddannelsesperioden, hvis udlændingen har bestået den prøve, der afslutter undervisningen på det prøvebærende modul på den relevante danskuddannelse.

3.6.1.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Danskuddannelsesstilbuddet til voksne udlændinge er i dag reguleret i danskuddannelsesloven, men også indirekte i integrationsloven, idet tilbuddet til de allerfleste udlændinge gives som led i den samlede integrationsindsats til nyankomne udlændinge efter integrationsloven. Der er således et tæt samspil mellem disse to regelsæt. Samtidig er der dog over en årrække løbende gennemført separate justeringer af hhv. danskuddannelsesloven og integrationsloven, som ikke fuldt ud er gennemført efter ensartede reguleringsprincipper. Det har medført, at samspillet mellem de to love er blevet unødigt kompliceret og begrebsanvendelsen ikke er helt konsistent. Det gælder bl.a. de regler, der beskriver målgrupperne for danskuddannelse, regler om beregning af uddannelsesperioden og regler om statslig refusion for udgifter til danskuddannelse.

Samtidig følger det af nærværende lovforslag, at tilbud om arbejdsrettet danskundervisning til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. afskaffes, og at der gennemføres en målret-

ning af den offentlige finansiering af kommunernes danskuddannelses tilbud til forskellige målgrupper. I forhold til målretning af finansieringen henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.5.

På den baggrund er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der er behov for at justere både danskuddannelsesloven og integrationsloven, således at man af loven helt præcist kan udlede den enkelte udlændings danskuddannelsesret, hvilket har betydning for hvilke finansieringsregler, der gælder for danskuddannelses tilbuddet, samtidig med, at der sikres en enkel terminologi for lovens overordnede målgrupper.

På den baggrund foreslås det, at der i danskuddannelsesloven sondres mellem hhv. integrationskursister (I-kursister) og selvforsørgerkursister (S-kursister), og at der indsættes bestemmelser, der nærmere definerer de to målgrupper på baggrund af opholdsgrundlag.

Ved I-kursister forstås herefter udlændinge, der har fået asyl, humanitær opholdstilladelse eller opholdstilladelse på andet asylrelateret grundlag samt udlændinge, der har fået opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring med herboende personer på baggrund af udlændingelovens almindelige regler herom. Derimod omfatter bestemmelsen ikke uledsagede mindreårige flygtninge. Bestemmelsen omfatter heller ikke familiesammenførte til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., som i stedet vil være omfattet af begrebet S-kursister, jf. straks nedenfor. I-kursistbegrebet svarer til den personkreds, der skal tilbydes et integrationsprogram efter integrationslovens § 16. I-kursistbegrebet kendes og anvendes i øvrigt allerede i praksis mange steder i kommuner og sprogcentre. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og den deri foreslåede § 2 c og de specielle bemærkninger hertil.

Ved S-kursister forstås udlændinge, der har fået opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse, studier, au pair-ophold m.v. efter udlændingelovens regler, medfølgende familiemedlemmer til sådanne udlændinge samt nordiske statsborgere og udlændinge med opholdsret i medfør af de EU-retlige regler. S-kursistbegrebet svarer til den personkreds, der skal tilbydes et introduktionsforløb efter integrationslovens § 24 c. Herudover foreslås det, at der ved en selvforsørgerkursist (S-kursist) i danskuddannelseslovens forstand desuden forstås EU-grænsependlere, der tilbydes danskuddannelse i medfør af lovens § 2 a. S-kursistbegrebet kendes og anvendes i øvrigt allerede i praksis mange steder i kommuner og sprogcentre. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og den deri foreslåede § 2 d og de specielle bemærkninger hertil.

Det foreslås videre, at den samlede uddannelsesperiode for både I- og S-kursister fremover skal være op til 5 år, og at starttidspunktet for beregning af perioden fremover skal være det samme. Undervisningstilbuddet vil for begge målgrupper omfatte en af de 3 ordinære danskuddannelser efter lovens § 3. Derimod skal omfanget af dansktilbuddet for S-kursister begrænses til højst 3½ år inden for en klippekortsmodel. For en nærmere beskrivelse af forslaget om et klippekort henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.4.1.

Forslaget om en ensretning af den 5-årige uddannelsesperiode gennemføres ved indsættelse af nye bestemmelser i danskuddannelsesloven og ved en justering i integrationslovens § 21 og 24 d om danskuddannelse som led i et integrationsprogram eller et introduktionsforløb.

Forslaget indebærer, at den 5-årige danskuddannelsesperiode for alle grupper og i både integrationsloven og danskuddannelsesloven fremover regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, normalt senest 1 måned efter ankomsten til kommunen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og de deri foreslåede § 2 e, stk. 1 og 2, og lovforslagets § 2, nr. 3 og 4, og de deri foreslåede § 21, stk. 3, og § 24 d og de specielle bemærkninger hertil.

Det foreslås desuden, at kommunalbestyrelsens adgang til at beslutte, at udlændinge, som af andre grunde end sygdom, barsel m.v., ikke har påbegyndt eller afsluttet danskuddannelsen inden for uddannelsesperioden, fortsat skal have tilbud om danskuddannelse, videreføres. Det kan fx være tilfældet, hvor kommunen vurderer, at det vil være en god investering at give dansktilbuddet, fordi det vil kunne bringe den pågældende hurtigt i beskæftigelse. Omvendt har udlændingen ikke længere et krav på danskuddannelse i denne situation. Det beror således på kommunens konkrete vurdering om tilbuddet skal gives. Herudover foreslås det, at denne adgang også skal gælde i de tilfælde, hvor en udlænding har opbrugt sin danskuddannelsesret efter den nye klippekortsmodel. I denne situation vil det ligeledes være op til kommunens vurdering om dansktilbuddet skal gives. Kommunalbestyrelsen kan dog fortsat ikke forlænge uddannelsesperioden, hvis udlændingen har bestået den prøve, der afslutter undervisningen på det prøvebærende modul på den relevante danskuddannelse. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og den deri foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 3.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de foreslåede ændringer af adgangen til statslig refusion for kommunernes danskuddannelsesudgifter, hvorefter kommunernes udgifter til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven, dvs. uden for integrationsprogrammet og introduktionsforløbet, afskaffes. Det indebærer, at kommunerne ikke kan hjemtage refusion for udgifter til danskuddannelse, der gives efter danskuddannelseslovens § 2 e, stk. 3. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.5.

Endelig foreslås det for så vidt angår I-kursister at videreføre bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen skal forlænge danskuddannelsesretten i de tilfælde, hvor en udlænding på grund af sygdom, barsel m.v., eller i forbindelse med ustøttet beskæftigelse på mindst 30 timer om ugen, ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

Forslaget indebærer, at uddannelsesperioden i de ovennævnte tilfælde skal forlænges for I-kursister, hvorimod den kommunale pligt til at forlænge uddannelsesperioden som udgangspunkt ikke længere vil gælde for S-kursister. Det betyder, at udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. ikke længere vil have ret til at få forlænget uddannelsesperioden.

Den foreslåede begrænsning skal ses i sammenhæng med, at udlændingen med den nye klippekortsmodel får op til 5 år til at gennemføre det samlede danskuddannelses tilbud på op til 3½ år. Udlændingen får således mulighed for at planlægge op til 1½ års pause i uddannelsen, som vil kunne benyttes til fx barsel. Ved sygdom vil der kunne være tale om forsinkelse på op til 1½ år, uden at det får betydning for danskuddannelsesretten. Det er derfor vurderingen, at klippekortsmodellen sikrer den fornødne fleksibilitet, og at der ikke er behov for yderligere ad-

gang til at forlænge uddannelsesperioden for denne gruppe af udlændinge. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4, og den deri foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 4.

Udgangspunktet om, at der ikke kan ske forlængelse af uddannelsesretten kan dog fraviges i de helt særlige tilfælde, hvor en kursist bliver alvorligt og langvarigt syg og af den årsag ikke er i stand til at deltage i danskuddannelsen. I sådanne situationer bør der være adgang til efter en konkret vurdering at forlænge undervisningsperioden. Det vil være en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at der er fremlagt dokumentation for langvarig og alvorlig sygdom. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om compensation for klip og uddannelsesret. Det forventes, at bestemmelsen vil finde begrænset anvendelse, idet der dels er tale om en kursistgruppe, der som udgangspunkt opholder sig i Danmark i en kortvarig periode, og dels skal være tale om langvarig og alvorlig sygdom. Der vil som udgangspunkt således skulle være tale om sygdom, der strækker sig over flere klip.

3.6.2. Ophævelse af særregel om indplacering på danskuddannelse hos indkvarteringsoperatøren

3.6.2.1. Gældende ret

I henhold til danskuddannelseslovens § 6, stk. 4, skal indplacering på danskuddannelse og modul af udlændinge, som efter meddelelse af opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, eller §§ 9 b, 9 c eller 9 e modtager undervisning i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold hos indkvarteringsoperatøren, ske på foranledning af den kommunalbestyrelse, som skal overtage ansvaret for den pågældende udlænding. Det fremgår videre af bestemmelsen, at såfremt visitering til en kommune ikke har fundet sted, når undervisningen iværksættes, skal indkvarteringsoperatøren foretage en foreløbig indplacering på danskuddannelse og modul.

Det følger af bestemmelsen, at indplacering på danskuddannelse og modul skal foretages, inden kommunalbestyrelsen overtager integrationsansvaret for den pågældende udlænding. Den kommunalbestyrelse, der skal overtage ansvaret for den pågældende udlænding, sørger for, at udlændingen indplaceres på danskuddannelse og modul. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at indplaceringen foretages af den udbyder af danskuddannelse, der efter kommunens overtagelse af integrationsansvaret, skal forestå danskuddannelsen for den pågældende, eventuelt under medvirken af kommunens sagsbehandler på området. Kommunalbestyrelsen beslutter endvidere, om repræsentanter for kommunen og/eller udbyderen skal rejse til asylcentret for at foretage indplaceringen, eller om udlændingen skal rejse til kommunen for at få foretaget indplaceringen. Kommunalbestyrelsen kan aftale med en anden kommunalbestyrelse, at denne skal forestå indplaceringen, eller aftale med indkvarteringsoperatøren, at denne foretager en foreløbig indplacering. I tilfælde, hvor visitering til en kommune ikke har fundet sted, når undervisningen iværksættes, er indkvarteringsoperatøren ansvarlig for at foretage en foreløbig indplacering på danskuddannelse og modul.

Endelig indplacering foretages af kommunalbestyrelsen umiddelbart efter overtagelsen af integrationsansvaret for den pågældende, jf. § 5, stk. 3.

3.6.2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som et led i udmøntningen af to og trepartsaftalerne om integration er der ved at blive udarbejdet en standardpakke for information og danskundervisning til flygtninge, der er blevet meddelt asyl, og som fortsat opholder sig på asylcentret, og dermed befinder sig i overgangsfasen mellem asylcentre og kommunen. Standardpakken – som fremover vil blive anvendt på alle asylcentre - indeholder et forløb for danskundervisning. Danskundervisning i overgangsfasen skal stadig følge de samme retningslinjer for mål og tilrettelæggelse, der gælder for danskuddannelsens begyndermoduler, og som er beskrevet i fagbilaget til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

I forbindelse med dette arbejde er det bl.a. blevet klarlagt, at indplacering af den enkelte udlænding i praksis reelt først foretages i forbindelse med, at den pågældende er boligplaceret i kommunen og er henvist til det sprogcenter, hvor vedkommende skal følge danskuddannelse.

Det er desuden vurderingen, at den indplacering, som kommunalbestyrelsen i henhold til bestemmelsen skal foretage forud for boligplacering, er forbundet med unødige omkostninger. Den samme vurdering gør sig gældende for så vidt angår den foreløbige indplacering, som indkvarteringsoperatøren skal foretage i tilfælde, hvor en udlænding endnu ikke er visiteret til en kommune.

Det foreslås på den baggrund, at danskuddannelseslovens § 6, stk. 4, ophæves, således at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at foretage en indplacering forud for boligplacering, og at indkvarteringsoperatørerne – i de tilfælde, hvor der ikke er sket visitering til en kommune – ikke har pligt til at foretage en foreløbig indplacering på danskuddannelse og modul. Ophævelse af bestemmelsen ændrer ikke ved, at danskundervisning i overgangsfasen stadig skal følge de samme retningslinjer for mål og tilrettelæggelse, der gælder for danskuddannelsens begyndermoduler, og som er beskrevet i fagbilaget til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

3.6.3. Udveksling af oplysninger mellem udbydere ved skift af sprogcenter m.v.

3.6.3.1. Gældende ret

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 1, skal kommunalbestyrelserne og udbyderne tilvejebringe og meddele ressortministeren de oplysninger, herunder statistiske oplysninger, om danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som denne måtte forlange. Det drejer sig om oplysninger om den enkelte kursists cpr-nummer, nationalitet og køn, samt oplysninger om, hvilket sprogcenter de undervises på, og hvor langt de er i undervisningsforløbet. Oplysningerne samles i danskundervisningsdatabasen, som administreres af Udlændinge- og Integrationsministeriet. I praksis indsendes oplysningerne ikke af kommunerne, men af udbyderne til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 2, kan kommunalbestyrelserne indhente oplysninger fra udbyderne af danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning med henblik på, at kommunalbestyrelsen kan varetage deres opgaver efter denne lov. Det drejer sig om personlige oplysninger i form af navn og cpr-nummer, og oplysninger om henvisningskommu-

ne, henvisningskategori, henvisningsdato, indplacering på danskuddannelse og modul samt deltagelse i afholdte prøver og resultater heraf. De nævnte oplysninger er relevante for kommunernes tilrettelæggelse og opfølgning på tilbud om danskuddannelse efter danskuddannelsesloven og integrationsloven, herunder for afregning mellem kommune og udbyder samt hjemtagelse af statslig refusion m.v. Oplysningerne kan indhentes uden samtykke fra den, de vedrører, idet de nævnte oplysninger er nødvendige for, at kommunen kan varetage sine opgaver. Det bemærkes, at kommunerne ikke herved har en videre adgang til at indhente og få oplysninger, end det allerede følger af persondatalovens almindelige videregivelsesregler og integrationslovens bestemmelser om indhentning og videregivelse af oplysninger.

Bestemmelsen giver ikke mulighed for, at en udbyder kan indhente oplysninger direkte fra en anden udbyder. I tilfælde, hvor der er behov for at indhente oplysninger fra en anden udbyder skal det i dag derfor ske gennem kommunalbestyrelsen.

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om udbydernes indhentning, registrering og videregivelse af kursisters personnumre, herunder om i hvilken form oplysningerne skal gives.

Ved kursister forstås i denne sammenhæng personer, der deltager i undervisning i danskuddannelse med henblik på at aflægge den afsluttende prøve på den pågældende danskuddannelse. Kredsen af personer, der kan gå til prøver inden for danskuddannelse omfatter tillige udlændinge m.fl., der har tilmeldt sig en prøve uden at have været optaget til undervisning på det modul, der fører frem til prøven og kursister, der har modtaget danskuddannelse hos en udbyder, der ikke er udpeget af ressortministeriet til at afholde den pågældende prøve, og som derfor har indstillet sig til en prøve som selvstuderende, jf. bekendtgørelse om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. De to sidstnævnte grupper er i dag ikke nævnt i bestemmelsen i § 18, stk. 3.

3.6.3.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er bl.a. i lyset af etableringen af en klippekortsmodel væsentligt at sikre, at der fx i forbindelse med flytning kan foregå en hurtig og effektiv udveksling af information om den enkelte kursists indplacering, aflagte modultests m.v. med henblik på at sikre, at der ikke er unødige ophold i undervisningen. Dette er væsentligt for både kursisters og sprogcentrenes planlægning af danskuddannelsen.

I de tilfælde, hvor en kursist fortsætter sin danskuddannelse hos en anden udbyder end der, hvor danskuddannelsen er påbegyndt, er der behov for, at den aktuelle udbyder kan henvende sig hos den tidligere udbyder med henblik på at få oplysninger om, hvilket danskuddannelses-tilbud den pågældende tidligere er blevet tilbudt, og hvad den pågældende allerede har deltaget i. Disse oplysninger kan i dag kun indhentes via kommunen. I praksis indebærer det oftest, at kommunen trækker de pågældende oplysninger i danskundervisningsdatabasen. Imidlertid er der en vis forsinkelse på de data, som udbyderne indberetter til danskundervisningsdatabasen. Det betyder, at det i dag ikke er muligt at få opdaterede oplysninger fra en tidligere

udbyder hurtigt og dermed sikre, at kursisten kan fortsætte sin danskuddannelse uden unødigt ophold.

Det foreslås, at nyaffatte § 18, stk. 2, 1. pkt., således at det kommer til at fremgå af bestemmelsens ordlyd, at kommunalbestyrelserne uden forudgående samtykke fra den, oplysningen vedrører, kan indhente de oplysninger fra udbyderne, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov. Det svarer til den gældende retstilstand, dog således at henvisning til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning udgår.

Det foreslås herudover, at der i § 18, stk. 2, 2. pkt., indsættes hjemmel til, at udbyderne uden forudgående samtykke fra den oplysningen vedrører, kan indhente de oplysninger fra en anden udbyder, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov.

Forslaget tager hånd om den ovennævnte situation, hvor der hos en udbyder er behov for at vide, hvilken danskuddannelse en kursist tidligere er blevet tilbudt og har deltaget i. Oplysningerne kan indhentes uden samtykke i det omfang, at de er nødvendige for, at udbyderen kan varetage sin opgave efter denne lov, og ofte vil kursisten ikke selv kunne tilvejebringe disse oplysninger.

Det kan dreje sig om personlige oplysninger i form af navn og cpr-nummer, og oplysninger om henvisningskommune, henvisningskategori, henvisningsdato, indplacering på danskuddannelse og modul samt deltagelse i afholdte prøver og resultater heraf. De nævnte oplysninger er relevante for udbyderens indplacering af kursisten på danskuddannelsen og beregning af klippekort m.v.

Forslaget om videregivelse af oplysninger mellem udbydere af danskuddannelser indebærer, at udbyderen er direkte omfattet af persondataloven, når udbyderen indsamler og videregiver oplysninger om borgerne.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger. Af bestemmelsens stk. 1 følger, at behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Endvidere skal indsamling af personoplysninger ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål, jf. persondatalovens § 5, stk. 2. Udbyderen må endvidere ikke behandle flere oplysninger end formålet tilsiger, jf. stk. 3.

Forslaget indebærer, at danskuddannelsen hurtigst muligt kan fortsættes i det tilfælde, hvor kursisten skal fortsætte danskuddannelse hos en ny udbyder.

Det foreslås endelig, at det i § 18, stk. 3, præciseres, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om indhentning, registrering og videregivelse af kursisternes og prøvedeltageres personnumre, herunder om i hvilken form oplysningerne skal gives.

Med ændringen præciseres det, at adgangen til at fastsætte regler om at indhente, registrere og videregive personnumre omfatter ikke blot kursister, men også prøvedeltagere. Det følger af ændringsforslaget, at personer, der tilmelder sig en prøve uden at have været optaget til undervisning på det modul, der fører frem til prøven, og kursister, der har modtaget danskuddannelse hos en udbyder, der ikke er udpeget af ressortministeriet til at afholde den pågældende prøve, og som derfor har indstillet sig til en prøve som selvstuderende, også er omfattet af bestemmelsen i § 18, stk. 3.

3.7. Krav om mellemkommunal aftale ved midlertidig indkvartering af flygtninge i en anden kommune

3.7.1. Gældende ret

Kommunerne er efter reglerne i integrationsloven forpligtede til at sørge for boliger til nye flygtninge, som boligplaceres til den enkelte kommune.

Den integrationsansvarlige kommune har pligt til at anvise nyankomne flygtninge en permanent bolig, når det er muligt efter, at kommunen har overtaget ansvaret for flygtningen, jf. integrationslovens § 12, stk. 1. Indtil det er muligt at anvise en permanent bolig, skal kommunen anvise flygtningen et midlertidigt opholdssted, jf. integrationslovens § 12, stk. 6.

Kommunen har inden for disse rammer mulighed for at beslutte, hvordan en midlertidig indkvartering skal finde sted. Der kan fx være tale om indkvarteringssteder, der oprettes særligt med henblik på at kunne fungere som midlertidigt opholdssted.

Lejeloven finder ikke anvendelse i forbindelse med indkvartering på midlertidige opholdssteder. Et midlertidigt opholdssted har således ikke karakter af et egentligt lejemål. Det betyder fx, at den pågældende ikke kan påberåbe sig lejelovens opsigelsesregler, og flygtningen har alene ret til at bo i boligen, indtil kommunen tilbyder en anden midlertidig bolig eller en permanent bolig. Der er samtidig loft over, hvor meget kommunen kan opkræve i egenbetaling. I forhold til privat indkvartering vil det være kommunen, der udlejer opholdsstedet til flygtningen, som dernæst betaler et bestemt lejeløb.

Efter de gældende regler behøver det midlertidige opholdssted ikke at være i den kommune, hvortil den pågældende flygtning er visiteret og skal have anvist en permanent bolig. Kommunen kan således tilbyde en flygtning omfattet af integrationsloven midlertidig indkvartering på et opholdssted i en anden kommune, fx en nabokommune, hvis den aktuelle boligsituation for en periode vanskeliggør midlertidig boligplacering i den integrationsansvarlige kommune.

Integrationsansvaret og de tilhørende indtægter og udgifter i forbindelse med den enkelte flygtning påhviler dog fortsat den kommune, hvortil flygtningen er visiteret. Det indebærer, at den integrationsansvarlige kommune skal CPR-registrere flygtningen i egen kommune, tilbyde den pågældende et integrationsprogram samt afholde udgifterne hertil. Tilsvarende udbetales grundtilskuddet til den integrationsansvarlige kommune, som har flygtningen folkeregistreret i kommunen, jf. integrationslovens § 10, stk. 3. Den integrationsansvarlige kommune har også fortsat ansvaret for, når det er muligt, at anvise den pågældende flygtning en permanent bolig inden for kommunen, jf. integrationslovens § 12, stk. 1.

3.7.2. Overvejelser og den foreslåede ordning

Den 19. december 2016 vedtog Folketinget beslutningsforslag nr. B 19 om kommunernes indkvartering af flygtninge i andre kommuner, hvoraf fremgår: *"Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag der sikrer, at kommuner udelukkende kan indkvartere deres af Udlændingestyrelsen tildelte flygtninge i midlertidige opholdssteder i en anden kommune, såfremt denne er indforstået hermed og dermed godkender placeringen af den midlertidige indkvartering. Lovforslaget skal senest træde i kraft den 1. juli 2017."*

Det foreslås på den baggrund, at der indsættes en bestemmelse i integrationsloven, hvorefter indkvartering på midlertidige opholdssteder alene kan ske i en anden kommune, såfremt der foreligger en aftale herom mellem den integrationsansvarlige kommune og den kommune, hvor opholdsstedet er beliggende.

Med den foreslåede ordning kan den integrationsansvarlige kommune ikke længere uden indbyrdes aftale tilbyde en flygtning midlertidig indkvartering i en anden kommune. Herved sikres, at den kommune, hvor indkvarteringsstedet er beliggende, er indforstået med beslutningen herom. Endvidere sikres, at kommunerne fortsat har muligheden for at benytte midlertidige opholdssteder på tværs af kommunegrænser ved at indgå aftale herom og dermed fortsat også har fleksibilitet i forhold til at løse opgaven med midlertidig boligplacering af flygtninge. Derudover vil kommunen fremover være informeret om, hvorvidt flygtninge, som en anden kommune har integrationsansvaret for opholder sig i kommunen.

Aftalen skal sikre, at der til enhver tid foreligger en accept fra den kommune, hvori det midlertidige opholdssted er beliggende, og den skal derfor foreligge før midlertidig indkvartering af en flygtning i en anden kommune kan ske.

Det bemærkes, at indgåelse af en sådan aftale ikke medfører, at myndighedsansvaret flytter. Integrationsansvaret efter integrationsloven påhviler således fortsat den kommune, hvortil flygtningen er visiteret af Udlændingestyrelsen.

Det foreslås, at ændringen træder i kraft den 1. juli 2017, jf. dog den foreslåede overgangsordning for flygtninge, som allerede er midlertidigt indkvarteret i en anden kommune. Der henvises herved til lovforslagets § 4.

3.8. Placering af grundtilskud under budgetgarantien

3.8.1. Gældende ret

I forbindelse med kommunernes modtagelse af nyankomne flygtninge og familiesammenførte yder staten i en treårig periode et månedligt grundtilskud pr. udlænding, jf. integrationslovens § 45, stk. 3. Grundtilskuddet udgør i 2017 2.693 kr. om måneden. I perioden fra den 1. januar 2017 til den 31. december 2018 udgør det månedlige grundtilskud for hver flygtning og hver udlænding, som er familiesammenført med en flygtning, dog 4.040 kr. Grundtilskuddet ydes til dækning af sociale merudgifter og generelle udgifter i forbindelse med integration af nyankomne flygtninge og familiesammenførte og udbetales til den kommunalbestyrelse, der er

ansvarlig for integrationsindsatsen. Er der tale om en uledsaget mindreårig flygtning ydes der i stedet et særligt tilskud på 8.955 kr. om måneden, jf. § 45, stk. 7.

Grundtilskud og tilskud til uledsagede mindreårige flygtninge, som kommunerne modtager i medfør af integrationsloven, indgår ikke i den kommunale budgetgarantiordning.

Kommunernes indtægter fra tilskuddene indgår derimod i kommunernes nettodriftsudgifter til overførsler og er således placeret uden for den kommunale serviceramme (udgiftsloftet). I forbindelse med aftalerne om kommunernes økonomi skønnes der over kommunernes overførselsudgifter og –indtægter, herunder grundtilskuddet. Fremgangsmåden indebærer, at eventuel modregning i bloktilskuddet sker med forsinkelse.

3.8.2. Overvejelser og den foreslåede ordning

I forbindelse med kommuneøkonomiaftalen for 2017 er det aftalt med KL, at grundtilskuddet, herunder tilskuddet til mindreårige uledsagede flygtninge, skal omfattes af budgetgarantien, hvilket forudsætter en ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommunerne.

Den kommunale budgetgaranti efter § 14, stk. 2, nr. 5, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at kommunerne under ét kompenseres for udviklingen i de kommunale udgifter på visse områder, herunder i forhold til kommunernes udgifter til kon-tanthjælp, integrationsydelse og aktivering efter integrationslovens kapitel 4-5.

Det foreslås på den baggrund, at de kommunale indtægter fra grundtilskud og tilskud til uledsagede mindreårige flygtninge efter integrationslovens kapitel 9 ligeledes bliver omfattet af den kommunale budgetgarantiordning, jf. lovforslagets § 3, nr. 1.

Herved sikres det, at kommunerne under ét kompenseres for udviklingen i de kommunale udgifter også på integrationsområdet, ved at både udgifter og indtægter på integrationsområdet indgår budgetgarantiordningen. Kompensationen sker ved regulering af bloktilskuddet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

4.1 Samlede økonomiske konsekvenser

Lovforslaget skønnes samlet set at medføre mindreudgifter for det offentlige på i alt 5,5 mio. kr. i 2017, 71,3 mio. kr. i 2018, 146,7 mio. kr. i 2019 og 200,4 mio. kr. i 2020, jf. tabel 1 nedenfor. De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget er indbudgetteret på finansloven for 2017.

Tabel 1. Økonomiske konsekvenser ved styrkelse af den virksomhedsrettede danskundervisning m.v.

Mio. kr. 2017-pl	2017	2018	2019	2020
Statslige udgifter				

4.2 Forsøgsordning, hvor større virksomheder kan varetage undervisningen	2,6	5,1	2,7	0,0
4.3 Afskaffelse af statslig refusion af udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende mv.	-	-332,9	-330,4	-329,5
4.4 Nedsættelse af refusionsloftet for udgifterne til integrationsprogrammet	-	-32,5	-56,7	-75,0
4.5 Klippekort til danskuddannelser	-	-	-	-
4.6 Depositum for udenlandske arbejdstagere, studerende m.v.	-	-	-	-
4.7 Tilpasning af modultest	1,8	0,5	0,5	0,5
4.8 Tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler	2,1	2,1	2,1	2,1
I alt statslige udgifter	6,5	-357,7	-381,8	-401,9
Kommunale udgifter				
4.2 Forsøgsordning, hvor større virksomheder kan varetage undervisningen	-	-	-	-
4.3 Afskaffelse af statslig refusion af udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende mv.	-	304,9	274,4	244,5
4.4 Nedsættelse af refusionsloftet for udgifterne til integrationsprogrammet	-	-6,5	-11,3	-15,0
4.5 Klippekort til danskuddannelser	-	-	-16,0	-16,0
4.6 Depositum for udenlandske arbejdstagere, studerende m.v.	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
4.7 Tilpasning af modultest	-	-	-	-
4.8 Tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler	-	-	-	-
I alt kommunale udgifter	-12	286,4	235,1	201,5
I alt offentlige udgifter	-5,5	-71,3	-146,7	-200,4

4.2 Forsøgsordning, hvor større virksomheder kan varetage undervisningen

Der er som en del af forslaget om friere rammer for undervisning på virksomheder afsat 2,5 mio. kr. i 2017, 5,0 mio. kr. i 2018 og 2,5 mio. kr. i 2019 til en to-årig forsøgsordning udmøntet som en ansøgningspulje. Der er endvidere afsat 0,2 mio. kr. i 2019 til evaluering af forsøgsordningen. Udgifternes afholdes fra finanslovens § 14.62.08. Arbejdsmarkedsdansk. Endeligt er der afsat 0,1 mio. kr. årligt i 2017 og 2018 til administration af puljen på finanslovens § 14.21.01. Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

4.3. Afskaffelse af statslig refusion af udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende mv.

Forslaget om afskaffelse af statslig refusion af udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. skønnes at medføre offentlige mindreudgifter til introduktionsforløb på 28 mio. kr. i 2018, 56 mio. kr. i 2019 og 85 mio. kr. fuldt indfaset i 2020.

Staten har hidtil refunderet 50 pct. af kommunernes udgifter til introduktionsforløbet. Med afskaffelsen af den statslige refusion reduceres statens direkte udgifter til refusion med 332,9 mio. kr. i 2018, 330,4 mio. kr. i 2019 og 329,5 mio. kr. i 2020. Mindreudgifterne er på finansloven for 2017 indbudgetteret som en budgetregulering på § 14.11.76. Reserver og budgetregulering vedrørende statslige indkomstoverførsler. Budgetreguleringen forventes på lov om tillægsbevilling for 2017 at blive udmøntet på finanslovens § 14.71.02. Aktive tilbud og danskuddannelse til udlændinge under introduktionsforløbet.

De kommunale merudgifter som følge af afskaffelsen af den statslige refusion udgør 304,9 mio. kr. i 2018, 274,4 mio. kr. i 2019 og 244,5 mio. kr. i 2020. Merudgifterne er indbudgetteret på finanslovens § 14.11.78.10. Reserve vedrørende kommunale udgifter til budgetgaranterede indkomstoverførsler. Reserven forventes udmøntet som led i Aftale om kommunernes og regionernes økonomi for 2018.

4.4 Nedsættelse af refusionsloftet for udgifterne til integrationsprogrammet

Forslaget om nedsættelse af refusionsloftet for udgifterne til integrationsprogrammet skønnes at medføre offentlige mindreudgifter til integrationsprogrammet på 39 mio. kr. i 2018, 68 mio. kr. i 2019 og 90 mio. kr. fuldt indfaset i 2020.

De statslige mindreudgifter skønnes at udgøre 32,5 mio. kr. i 2018, 56,7 mio. kr. i 2019 og 75,0 mio. kr. i 2020. Mindreudgifterne er på finansloven for 2017 indbudgetteret som en budgetregulering på § 14.11.76. Reserver og budgetregulering vedrørende statslige indkomstoverførsler. Budgetreguleringen forventes på lov om tillægsbevilling for 2017 at blive udmøntet på finanslovens § 14.71.03. Aktive tilbud og danskuddannelse til udlændinge under integrationsprogrammet.

De kommunale mindreudgifter skønnes at udgøre 6,5 mio. kr. i 2018, 11,3 mio. kr. i 2019 og 15,0 mio. kr. i 2020. Mindreudgifterne er på finansloven for 2017 indbudgetteret på finanslovens § 14.11.78.10. Reserve vedrørende kommunale udgifter til budgetgaranterede indkomstoverførsler. Reserven forventes udmøntet som led i Aftale om kommunernes og regionernes økonomi for 2018.

4.5 Klippekort til danskuddannelser

Forslaget om klippekort til danskuddannelser skønnes at medføre kommunale mindreudgifter på 16,0 mio. kr. årligt fra 2019. Mindreudgifterne er på finansloven for 2017 indbudgetteret på finanslovens § 14.11.78.10. Reserve vedrørende kommunale udgifter til budgetgaranterede indkomstoverførsler. Reserven forventes udmøntet som led i Aftale om kommunernes og regionernes økonomi for 2018.

4.6 Depositum for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. Forslaget om depositum for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. skønnes at medføre kommunale mindredgifter på 12,0 mio. kr. årligt fra 2017. Mindredgifterne er på finansloven for 2017 indbudgetteret på finanslovens § 14.11.78.10. Reserve vedrørende kommunale udgifter til budgetgaranterede indkomstoverførsler. Reserven forventes udmøntet som led i Aftale om kommunernes og regionernes økonomi for 2018.

4.7 Tilpasning af modultest

Der er som en del af forslaget om tilpasning af modultest afsat 1,8 mio. kr. årligt fra 2017 og 0,5 mio. kr. årligt fra 2018 til forslaget. Udgifterne afholdes fra finanslovens § 14.21.02. Udvikling af prøver i dansk m.v.

4.8 Tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler

Der er som en del af forslaget om tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler afsat 2,1 mio. kr. årligt fra 2017. Udgifterne afholdes fra finanslovens § 14.21.01. Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget skønnes at medføre marginalt øget administration hos de private sprogcentre i forbindelse med håndtering af depositum og klippekort. Lovforslaget skønnes dog at medføre et tilsvarende fald i antallet af udlændinge, der frafalder undervisningen.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Ligestillingsmæssige konsekvenser

De foreslåede ændringer i danskuddannelseslovens § 2, stk. 5 betyder, at kommunalbestyrelsen fremover ikke skal tilbyde udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. en forlængelse af uddannelsesretten i de tilfælde, hvor de pågældende på grund af sygdom, barsel mv. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig om tilbuddet om danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning. Samtidig gives udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. med klippekortet, jf. § 6 a, mulighed for fleksibelt at tilrettelægge samlet op til 42 måneders undervisning inden for den samlede uddannelsesperiode på 5 år.

De foreslåede ændringer indebærer, at kvinder, der får børn i forbindelse med deres ophold i Danmark, fremover ikke vil kunne få forlænget deres uddannelsesret på grund af afholdt barsel. Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer imidlertid, at klippekortsmodellen giver den fornødne fleksibilitet, idet kursisterne kan holde pause i op til 1½ år. Herudover opholder målgruppen for ændringsforslaget, nemlig udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., sig som udgangspunkt i Danmark i en kortere periode og har dermed ofte ikke flere barselsperioder inden for den givne tidsramme. Uanset at ændringen vil have betydning bl.a. for kvinder, der skal have barsel, vurderes det på baggrund af ovennævnte ikke, at ændringsforslaget har negative ligestillingsmæssige konsekvenser.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag er i perioden fra den 3. februar 2017 til den 2. marts 2017 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

A2B, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikerne, Amnesty International, Ankestyrelsen, AOF-Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Oplysnings Forbund, Dansk Industri, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Selskab for Indvandrersundhed, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, De Danske Sprogcentre, Det Centrale Handicapråd, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Domstolsstyrelsen, FOA-Fag og Arbejde, FOF's Landsorganisation, Folkehøjskolernes Forening, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Frivillighedsrådet, FTF, Indvandrermedicinsk Klinik ved Odense Universitetshospital, Indvandrerrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheorganisation, KL, Kommunernes Revision, Landsorganisationen i Danmark (LO), Liberalt Oplysningsforbund, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Socialrådgiverforeningen, Statsforvaltningen, Uddannelsesforbundet og UNHCR.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	<p>Lovforslaget medfører samlet set mindreudgifter for det offentlige på i alt 5,5 mio. kr. i 2017, 71,3 mio. kr. i 2018, 146,7 mio. kr. i 2019 og 200,4 mio. kr. i 2020.</p> <p>Lovforslaget medfører isoleret set mindreudgifter for staten på 357,7 mio. kr. i 2018, 381,8 mio. kr. i 2019 og 401,9 mio. kr. i 2020.</p> <p>Lovforslag medfører isoleret set mindreudgifter for kommunerne på 12 mio. kr. i 2017.</p>	<p>Lovforslaget medfører isoleret set merudgifter for staten på 6,5 mio. kr. i 2017.</p> <p>Lovforslaget medfører isoleret set merudgifter for kommunerne på 286,4 mio. kr. i 2018, 235,1 mio. kr. i 2019 og 201,5 mio. kr. i 2020.</p>
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og	Ingen.	Lovforslaget medfører administrative merudgifter på

regioner		0,1 mio. kr. årligt i 2017 og 2018 til administration af ansøgningspulje om virksomhedsrettet danskuddannelse under § 14. Udlændinge-, Integrationsministeriet. Lovforslaget medfører endvidere administrative merudgifter på 2,1 mio. kr. årligt til tilsyn med indplacering på danskuddannelser og moduler under § 14. Udlændinge- og Integrationsministeriet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget skønnes at medføre et fald i antallet af udlændinge, der frafalder undervisningen, hvilket hermed kan forbedre den samlede ressourceanvendelse og effektivitet på danskuddannelsesområdet.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Lovforslaget skønnes at medføre marginalt øget administration hos de private sprogcentre i forbindelse med håndtering af depositum og klippekort.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Ligestillingsmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ændringerne er en konsekvens af ressortomlægninger i forbindelse med oprettelse af et udlændinge-, integrations-, og boligministerium, hvor danskuddannelsesområdet blev flyttet fra Undervisningsministeriet til Udlændinge-, Integrations-, og Boligministeriet, som efterfølgende er omdannet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Der henvises til kongelig resolution af 28. juni 2015 og kongelig resolution af 28. november 2016.

Til nr. 2

Efter danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbyde danskuddannelse til alle udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen.

Herudover kan kommunalbestyrelsen tilbyde danskuddannelse til visse udlændinge under 18 år, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 3, samt til visse danske statsborgere, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 4.

I dag er en udlændings opholdsgrundlag afgørende for, hvilket danskundervisningstilbud kommunen indledningsvist skal give den pågældende.

Kommunalbestyrelsen skal således indledningsvis give tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, til alle udlændinge, bortset fra flygtninge og familiesammenførte, jf. § 2, stk. 1 og 2. Det indebærer, at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning er det indledende og grundlæggende danskundervisningstilbud for udenlandske arbejdstagere med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, udenlandske studerende med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 i, jf. dog § 2 b, medfølgende ægtefæller til udenlandske arbejdstagere og studerende med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 m og 9 n, au pair personer med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 j, udenlandske praktikanter og volontører med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 k, udlændinge på working holiday-ophold, jf. udlændingelovens § 9 l, udlændinge med opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse efter udlændingelovens § 9 p, udlændinge med opholdstilladelse efter fribyordningen, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 4, udlændinge, der tidligere har haft dansk indfødsret, jf. udlændingelovens § 9 d, udenlandske religiøse forkyndere, jf. udlændingelovens § 9 f, visse udlændinge med opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9 c, stk. 1, visse udlændinge med fast, lovligt ophold i Danmark i medfør af udlændingelovens § 1, og visse udlændinge omfattet af EU-reglerne. Flygtninge og familiesammenførte har derimod ikke adgang til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, men begynder direkte på en ordinær danskuddannelse, jf. § 2, stk. 2.

Som en konsekvens af, at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes som et særskilt undervisningstilbud, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at der gennemføres en nyaffattelse af danskuddannelseslovens § 2.

I § 2, stk. 1, foreslås det, at kommunalbestyrelsen tilbyder danskuddannelse, jf. § 3, til udlændinge, der er fyldt 18 år og 1) har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller 2) har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen.

Bestemmelsen indebærer, at alle udlændinge – uanset om de har opholdsret som udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. eller flygtninge eller familiesammenførte - skal tilbydes en af de 3 ordinære danskuddannelser efter lovens § 3.

I § 2, stk. 2, foreslås det, at udlændinge under 18 år, der i øvrigt opfylder betingelserne i stk. 1, kan deltage i danskuddannelse, når kommunalbestyrelsen ikke anser det for muligt eller rimeligt at henvise dem til andet relevant undervisningstilbud, jf. dog § 2 b.

Bestemmelsen indebærer, at udlændinge under 18 år også kan tilbydes ordinær danskuddannelse, når der ikke er et andet relevant undervisningstilbud. Bestemmelsen skal fortolkes restriktivt og forudsættes alene at finde anvendelse på nyankomne 16-17 årige udlændinge, når kommunen ikke anser det for muligt eller rimeligt at henvise til et andet relevant undervisningstilbud. Dog kan udlændinge, der har fået opholdstilladelse med henblik på et deltagelse i en grundskoleuddannelse eller en ungdomsuddannelse, herunder en gymnasial uddannelse ikke få tilbudt danskuddannelse, jf. lovens § 2 b.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i danskuddannelseslovens § 2, stk. 3.

I § 2, stk. 3, foreslås det, at nogle grupper af danske statsborgere sidestilles med udlændinge, jf. stk. 1. Det drejer sig 1) om herboende grønlændere og færinger over 18 år, som af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund, og 2) om danske statsborgere over 18 år, der på grund af langvarigt ophold i udlandet ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund, herunder personer, der er født af danske forældre med bopæl i udlandet.

Bestemmelsen skal sikre, at grønlændere og færinger over 18 år samt danskere, der på grund af langvarigt ophold i udlandet aldrig har lært dansk, herunder (voksne) børn født af danske forældre med bopæl i udlandet, kan få undervisning i henhold til reglerne om danskuddannelse til voksne udlændinge. Der er i praksis tale om et meget begrænset antal personer.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i danskuddannelseslovens § 2, stk. 4.

Til nr. 3

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 2 a, stk. 4, har den kommune, som tilbyder danskuddannelse til EU-grænsependlere, samme funktion som bopælskommunen ville have haft, hvis den pågældende udlænding havde været bosat her i landet. Det gælder i forhold til henvisning til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning eller ordinær danskuddannelse og stillingtagen til grænsependlerens nærmere ret til danskuddannelse.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den foreslåede ændring af danskuddannelseslovens § 2, som følger af lovforslagets § 1, nr. 4. Der ændres ikke ved princippet om, at den henvisende kommune har samme funktion som en bopælskommune ville have haft.

Til nr. 4

Efter danskuddannelsesloven skal kommunalbestyrelsen give tilbud om danskuddannelse til udlændinge med mange forskellige opholdsgrundlag efter udlændingeloven eller som følge af EU-retlige forpligtelser. Samtidig afhænger omfanget af retten til danskuddannelse af den enkelte udlændings specifikke opholdsgrundlag. Endelig indebærer nærværende lovforslag en differentieret finansiering af kommunernes danskuddannelsestilbud til forskellige målgrupper. På den baggrund er der behov for, at man af loven helt præcist kan udlede den enkelte udlændings danskuddannelsesret, hvilket har betydning for hvilke finansieringsregler, der gælder for danskuddannelsestilbuddet, samtidig med, at der sikres en forholdsvis enkel terminologi for lovens overordnede målgrupper.

På den baggrund foreslås det, at der i danskuddannelsesloven sondres mellem hhv. integrationskursister (I-kursister) og selvforsørgerkursister (S-kursister), og at der indsættes en bestemmelse, der nærmere definerer de to målgrupper på baggrund af opholdsgrundlag.

§ 2 c

I § 2 c, fastsættes, at der ved en integrationskursist (I-kursist) i danskuddannelseslovens forstand forstås en flygtning eller en familiesammenført, der henvises til danskuddannelse som led i et integrationsprogram efter integrationsloven § 16, herunder

- 1) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7 eller 8 (flygtninge),
- 2) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 (familiesammenførte),
- 3) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b (humanitær opholdstilladelse),
- 4) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1 eller 2 (familiesammenførte af særlige grunde, udsendelseshindrede), eller
- 5) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 e (tidligere opholdstilladelse efter Kosovonødloven m.v.).

Ved I-kursister forstås således udlændinge, der har fået asyl, humanitær opholdstilladelse eller opholdstilladelse på andet asylrelateret grundlag samt udlændinge, der har fået opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring med herboende personer på baggrund af udlændingelovens almindelige regler herom. Derimod omfatter bestemmelsen ikke uledsagede mindreårige asylansøgere. Bestemmelsen omfatter heller ikke familiesammenførte til udenlandske

arbejdstagere og studerende m.v., som i stedet vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 2 d om selvforsørgerkursister, se nærmere straks nedenfor. I-kursistbegrebet svarer således fuldstændig til den personkreds, der skal tilbydes et integrationsprogram efter integrationslovens § 16. I-kursistbegrebet kendes og anvendes i øvrigt allerede i praksis mange steder i kommuner og sprogcentre.

§ 2 d

I § 2 d, stk. 1, fastsættes, at der ved en selvforsørgerkursist (S-kursist) i danskuddannelseslovens forstand forstås en udlænding, der henvises til danskuddannelse som led i et introduktionsforløb efter integrationsloven § 24 c, herunder

- 1) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a (beskæftigelse),
- 2) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 i, jf. dog § 2 b, §§ 9 j-9 l (visse studerende, au pair-personer, praktikanter/volontører og udlændinge på working holiday-ophold, eller § 9 p (beskæftigelse som følge af Danmarks internationale forpligtelser),
- 3) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 4 (fribyordningen),
- 4) en udlænding med opholdstilladelse efter § 9 d (tidligere dansk indfødsret),
- 5) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f (religiøse forkyndere m.v.),
- 6) en udlænding med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, på grund af en familiemæssig tilknytning til en udlænding, der er omfattet af nr. 3-5, eller med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 m eller 9 n (medfølgende familie til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v.),
- 7) en udlænding, som uden at være omfattet af nr. 8 har fast, lovligt ophold her i landet i medfør af udlændingelovens § 1 (nordiske statsborgere), eller
- 8) en udlænding, som har ophold her i landet i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.

Ved S-kursister forstås således udlændinge, der har fået opholdstilladelse med henblik på beskæftigelse, studier, au pair-ophold m.v. efter udlændingelovens regler, medfølgende familiemedlemmer til udenlandske arbejdstagere og studerende samt nordiske statsborgere og udlændinge med opholdsret i medfør af de EU-retlige regler.

S-kursistbegrebet svarer således til den personkreds, der skal tilbydes et introduktionsforløb efter integrationslovens § 24 c. S-kursistbegrebet kendes og anvendes i øvrigt allerede i praksis mange steder i kommuner og sprogcentre.

Herudover fastsættes det i § 2 d, stk. 2, at der ved en selvforsørgerkursist (S-kursist) i danskuddannelseslovens forstand desuden forstås grænsependlere, der tilbydes danskuddannelse i medfør af lovens § 2 a.

§ 2 e

Nyankomne udlændinge, som opfylder betingelserne i danskuddannelseslovens §§ 2-2 a, har som udgangspunkt ret til et tilbud om danskuddannelse. Længden af uddannelsesperioden og tilbuddets karakter afhænger dog af den enkeltes opholdsgrundlag.

Flygtninge og familiesammenførte har således ret til ordinær danskuddannelse i op til fem år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kunne påbegynde undervisningen, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 2. Danskuddannelsesretten ophører dog senest på det tidspunkt, hvor udlændingen har bestået den afsluttende prøve på den danskuddannelse, hvorpå den pågældende er indplaceret.

Udenlandske arbejdstagere, studerende m.v. har efter gældende regler indledningsvis ret til danskuddannelse i form af et tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som skal gennemføres inden for en periode på 1½ år, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, stk. 1. I henhold til § 2 c, stk. 1, gælder tilbudet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen. Såfremt de pågældende gennemfører undervisningen inden for denne periode, har de i umiddelbar forlængelse heraf ret til op til 3 års danskuddannelse på en af de ordinære danskuddannelser 1, 2 eller 3, jf. danskuddannelseslovens § 2 c, stk. 3. Dette betyder, at denne gruppe samlet vil kunne modtage op til 4½ års danskundervisning.

For begge grupper gælder det således, at uddannelsesperiodens start regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen, jf. § 2, stk. 1, jf. § 2 c, stk. 1 og 3, og § 2, stk. 2. Det er uden betydning for fastlæggelse af starttidspunktet, om udlændingen rent faktisk benytter sig af tilbudet. Hvis udlændingen ikke har benyttet sig af den tilbudte danskundervisning, regnes uddannelsesperiodens starttidspunkt således fra det tidspunkt, hvor den pågældende udlænding kunne have påbegyndt den tilbudte undervisning, som udgangspunkt fra det tidspunkt, hvor den pågældende udlænding er indkaldt til at møde på sprogcenteret. Dette afgøres af kommunen. Dette skal ses i sammenhæng med, at det følger af danskuddannelseslovens § 5, stk. 1, at danskuddannelse som udgangspunkt skal kunne påbegyndes senest en måned efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den pågældende udlænding. Der sigtes her til integrationsansvaret efter integrationslovens § 4. Det betyder, at danskuddannelsesperioden løber, hvis udlændingen ikke deltager i den uddannelse, han er blevet tilbudt. Omvendt indskrænker det ikke en udlændings uddannelsesperiode, hvis en kommune ved en fejl ikke får sikret, at udlændingen kan påbegynde danskuddannelse inden for en måned.

Flygtninge og familiesammenførte modtager danskuddannelsesstilbuddet som led i et integrationsprogram efter integrationslovens § 16. Det fremgår af integrationslovens § 21, at danskuddannelse som led i integrationsprogrammet kan have en varighed på op til 5 år, efter at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, jf. integrationslovens § 4. Den femårige uddannelsesperiode afspejles således også i integrationsloven, men der anvendes ikke den samme formulering i forhold til periodens start, og i praksis kan det betyde en afvigelse på op til en måned.

Udenlandske arbejdstagere, studerende m.v. modtager danskuddannelsesstilbuddet som led i et introduktionsforløb efter integrationslovens § 24 c. Det fremgår af integrationslovens § 24 c, stk. 4, at introduktionsforløbet har en varighed på højst 3 år, efter at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for en udlænding, jf. integrationslovens § 4. Hvis en sådan udlænding deltager i danskuddannelse længere end 3 år, gives den resterende del af danskuddannelsesstilbuddet efter danskuddannelseslovens § 2.

Tilsvarende gives danskuddannelses tilbud til grænsependlere, jf. danskuddannelseslovens § 2 a, ikke som led i et introduktionsforløb efter integrationslovens 24 c, men direkte efter danskuddannelsesloven.

Det foreslås, at den samlede uddannelsesperiode for begge målgrupper fremover skal være op til 5 år, og at starttidspunktet for beregning af perioden fremover skal være det samme. Undervisningstilbuddet vil for begge målgrupper omfatte en af de 3 ordinære danskuddannelser efter lovens § 3. Derimod skal omfanget af tilbuddet for arbejdstagergruppen begrænses til højst 3½ år inden for en klippekortsmodel.

For I-kursister foreslås det, at tilbuddet skal omfatte danskundervisning i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 1.

For S-kursister foreslås det, at tilbuddet skal omfatte danskundervisning i op til 3½ år inden for en 5 årig periode, som ligeledes regnes fra det tidspunkt hvor udlændingen kan påbegynde uddannelsen, og at tilbuddet gives inden for rammerne af et klippekort, jf. § 6 a, jf. de foreslåede bestemmelser i § 2 e, stk. 2.

Forslagene til § 2 e, stk. 1 og 2, skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 3 og 4, som gennemfører tilsvarende ændringer i integrationslovens § 21, stk. 3 og § 24 d, og indebærer, at den 5-årige danskuddannelsesperiode for alle grupper og i både integrationsloven og danskuddannelsesloven regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, normalt senest 1 måned efter ankomsten til kommunen.

Det foreslås i § 2 e, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at udlændinge, som ikke har påbegyndt eller afsluttet danskuddannelsen inden for uddannelsesperioden, jf. stk. 1 og 2, eller har opbrugt klippekortet, jf. § 6 a, fortsat skal have tilbud om danskuddannelse.

Der er tale om en videreførelse af den gældende retsstilling. Denne bestemmelse giver kommunalbestyrelsen mulighed for at beslutte, at udlændinge, som af andre grunde end nævnt i den gældende § 2, stk. 5, ikke har lært dansk i den nævnte periode, kan fortsætte undervisningen. Det vil sige, at der skal være tale om andre grunde end sygdom, barsel m.v. Kommunalbestyrelsen kan ikke forlænge uddannelsesperioden, hvis udlændingen har bestået den prøve, der afslutter undervisningen på det prøvebærende modul på den relevante danskuddannelse.

Bestemmelsen viderefører således den adgang kommunalbestyrelsen efter gældende regler har til efter en konkret vurdering at tilbyde danskuddannelse til personer, der ikke længere har danskuddannelsesret, jf. danskuddannelseslovens § 2 e, stk. 1 og 2.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 4, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen tilbyde I-kursister, som på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse, undervisning i en periode svarende til det tidsrum, hvor de har været afskåret fra at benytte sig af tilbuddet. Endvidere skal kommunalbestyrelsen tilbyde I-kursister danskuddannelse, hvis de pågældende er eller har været i ustøttet beskæfti-

gelse på mindst 30 timer om ugen, hvis udlændingens beskæftigelse og forhold i øvrigt har indebåret, at udlændingen i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse, jf. den foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 4, 2. pkt.

Forslaget indebærer, at uddannelsesperioden i de nævnte tilfælde skal forlænges for I-kursister, hvorimod den kommunale pligt til at forlænge uddannelsesperioden ikke længere vil gælde for S-kursister.

Det bemærkes, at integrationsgrunduddannelsen, jf. lov om integrationsgrunduddannelsen, anses som værende omfattet af § 2 e, stk. 4, 2. pkt.

Forslaget viderefører den eksisterende adgang til at forlænge danskuddannelsesretten for flygtninge og familiesammenførte, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 5.

Derimod vil udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. som udgangspunkt ikke længere have ret til at få forlænget uddannelsesperioden. Denne begrænsning skal ses i sammenhæng med, at udlændingen med den nye klippekortsmodel får op til 5 år til at gennemføre det samlede danskuddannelsesstilbud på op til 3½ år. Det indebærer, at udlændingen får mulighed for at planlægge op til 1½ års pause i uddannelsen, som vil kunne benyttes til fx barsel. Ved sygdom vil der kunne være tale om forsinkelse på op til 1½ år, uden at det får betydning for danskuddannelsesretten. Det er således vurderingen, at klippekortsmodellen sikrer den fornødne fleksibilitet, og at der ikke er behov for yderligere adgang til at forlænge uddannelsesperioden for denne gruppe af udlændinge.

Udgangspunktet om, at der ikke kan ske forlængelse af uddannelsesretten kan dog fraviges i de helt særlige tilfælde, hvor en kursist bliver alvorligt og langvarigt syg og af den årsag ikke er i stand til at deltage i danskuddannelsen.

Det foreslås i § 2 e, stk. 4, 3. pkt., således at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan forlænge uddannelsesperioden for S-kursister, der på grund af alvorlig og langvarig sygdom, i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

Det vil være en forudsætning for anvendelse af bestemmelsen, at der er fremlagt dokumentation for langvarig og alvorlig sygdom. Der vil som udgangspunkt således skulle være tale om sygdom, der strækker sig over flere klip. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om kompensation for klip og uddannelsesret. Bestemmelsen er tiltænkt et snævert anvendelsesområde.

Det foreslås i § 2 e, stk. 5, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om tilbud om danskuddannelse efter stk. 4. Det indebærer, at der kan fastsættes nærmere regler om forlængelse af danskuddannelsesretten for i-kursister. Bortset fra begrænsningen til i-kursister svarer bestemmelsen til den gældende bestemmelse i danskuddannelseslovens § 2, stk. 7.

Til nr. 5

Danskuddannelseslovens kapitel 2 vedrører danskuddannelsernes struktur, indhold og tilrettelæggelse.

Som følge af forslaget om at afskaffe arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, udgår henvisningen til dette tilbud i overskriften til kapitel 2.

Til nr. 6

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, tilbyder kommunalbestyrelsen arbejdsmarkedsrettet danskundervisning til udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 2 c, stk. 1, at tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning efter § 2, stk. 1, omfatter højst 250 timers undervisning i højst 1 år og 6 månederne fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde undervisningen. Det fremgår videre af stk. 2 i bestemmelsen, at udbyderen af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning skal tilbyde at evaluere udlændingens sprogtilegnelse efter 250 timers undervisning ved hjælp af en modultest.

En udlænding, der har modtaget 250 timers arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, er berettiget til efterfølgende at deltage i en danskuddannelse i op til 3 år efter at den pågældende første gang kan påbegynde danskuddannelsen, jf. § 2 c, stk. 3

Det foreslås, at § 2 c og øvrige bestemmelser, der er relateret til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning ophæves.

For nærmere begrundelse for afskaffelse af arbejdsmarkedsrettet danskundervisning henvises der til de generelle bemærkninger i 3.1.1.2 samt nr. 9 i det efterfølgende.

Til nr. 7

Efter danskuddannelseslovens § 3, stk. 1, skal danskuddannelserne indeholde undervisning i dansk sprog og kultur- og samfundsforhold. Det fremgår af § 8 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., at det er et fælles mål for undervisningen på de tre danskuddannelser, at kursisterne opnår en almen dansksproglig kvalificering og introduceres til kultur- og samfundsforhold i Danmark med henblik på at kunne varetage erhvervsarbejde og fungere aktivt som samfundsborgere. Det nærmere indhold af undervisningen fremgår af fagbeskrivelserne i bilag 1 til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Det foreslås, at § 3, stk. 1, 1 pkt., præciseres således, at det fremgår, at danskuddannelsen skal indeholde undervisning i dansk sprog og kultur, og arbejdsmarkeds- og samfundsforhold i Danmark.

Ændringsforslaget vedrører hele danskuddannelsesforløbet på alle 3 danskuddannelser. Det er dog hensigten, at særligt undervisningen på danskuddannelsens modul 1 og 2 skal målret-

tes yderligere til arbejdsmarkedet. Forslaget skal således ses i sammenhæng med ændringsforslaget i § 3, nr. 7, vedrørende erhvervsrettet begynderundervisning.

Allerede i dag undervises der på danskuddannelserne i arbejdsmarkedsforhold og beskæftigelsesrelevante temaer. Med ændringen er det hensigten, at kursisterne i endnu højere grad, end det er tilfældet i dag, skal modtage undervisning i beskæftigelsesrelaterede temaer for at opnå sprogkundskaber og viden, der er relevant i forhold til det danske arbejdsmarked. Det vil styrke kursisternes forståelse af og kendskab til arbejdsmarkedet og vil hermed øge den enkelte kursists motivation for at søge og finde et job.

Undervisningen skal således i øget omfang bygges op om beskæftigelsesrelaterede temaer og viden, der kan anvendes på en arbejdsplads.

Det nærmere indhold af de enkelte moduler vil blive fastlagt i fagbilagene til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Til nr. 8

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 9

I henhold til gældende ret skal kommunerne tilbyde danskundervisning til nyankomne udlændinge over 18 år. Tilbuddet skal gives til alle, der enten har opholdstilladelse eller i øvrigt fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregisterregistreret i kommunen, jf. § 2 i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl..

Flygtninge og familiesammenførte tilbydes ordinær danskuddannelse, jf. § 2 stk. 2, mens udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. tilbydes arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. § 2, stk. 1, som er et kortere introduktionsforløb med særlig fokus på beskæftigelse. Sidstnævnte har et tydelig fokus på beskæftigelse, mens de ordinære danskuddannelser sigter bredere på, at kursisten skal kunne fungere i sin hverdag, herunder på arbejdsmarkedet.

De ordinære danskuddannelser er tilrettelagt som en proces, hvor der lægges vægt på en kontinuerlig fremadskridende indlæring af såvel mundtlige som skriftlige færdigheder. Arbejdsmarkedsrettet danskundervisning lægger sig tæt op ad målene for de to første moduler på de ordinære danskuddannelser.

Det foreslås i § 3, stk. 7, at danskuddannelsernes første og andet modul tilrettelægges med særlig vægt på opnåelse af mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkundskaber.

Med forslaget ændres danskuddannelsesloven derved, at alle nyankomne voksne udlændinge tilbydes en beskæftigelsesrettet begynderundervisning. Begynderundervisningen vil tage udgangspunkt i de erfaringer, der er med arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, og vil strække sig over de første to moduler.

Forslaget bunder i, at mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkunders vurderes at være afgørende for, at en nyankommen udlænding kan klare sig på arbejdsmarkedet.

Forslaget betyder, at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes som et selvstændigt undervisningstilbud. I stedet vil udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. fremover blive tilbudt ordinær danskuddannelse på linje med øvrige nyankomne udlændinge, og for begge grupperes vedkommende vil undervisningen blive indledt med en begynderundervisning, der har særlig vægt på mundtlige og beskæftigelsesrettede sprogkunders.

Kursisterne vil fortsat blive visiteret til enten danskuddannelse 1, 2 eller 3 på baggrund af en pædagogisk vurdering af den enkelte udlændings forudsætninger og mål med uddannelsen, jf. § 6, stk. 3, i danskuddannelsesloven.

Indhold og mål for begynderundervisningen vil blive fastlagt i fagbeskrivelserne for den enkelte danskuddannelse, som er bilag 1 til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Modultest på modul 1 og 2 vil blive tilpasset i overensstemmelse hermed. Etableringen af en begynderundervisning ændrer ikke på kravet om at bestå modultest.

Beskæftigelsesrettede sprogkunders kan fx være navne på arbejdsredskaber, tiltaleformer og pausesamtaler på en arbejdsplads, sprogbrug knyttet til en ansættelsessamtale og generelt undervisning, der er bygget op omkring beskæftigelsesrelevant viden og kommunikation, fx information om mødekultur, hygiejne på en arbejdsplads mv.

Den øgede vægt på mundtlige færdigheder betyder, at undervisningen på begyndermodulerne i højere grad end hidtil vil fokusere på, at en nyankommen udlænding kan gøre sig forståelig mundtligt på dansk. Det betyder, at undervisning i mindre grad vil have fokus på skriftlige danskunderskaber på de første to moduler på Danskuddannelse 1 og Danskuddannelse 2.

For så vidt angår danskuddannelse 3, bemærkes det, at progressionen både mundtligt og skriftligt er høj, og det vurderes ikke at være nødvendigt – på samme måde som i danskuddannelse 1 og 2 – at omprioritere vægten mellem mundtlige og skriftlige sprogkunders. Fokus i begynderundervisningen på danskuddannelse 3 vil derfor – som det også er tilfældet på danskuddannelse 1 og 2 – være beskæftigelsesrettede sprogkunders.

Fagbeskrivelserne for danskuddannelserne vil blive tilpasset i overensstemmelse med forslagene, således at kursisterne bringes op til det prøveafsluttende niveau (Danskuddannelse 1, 2 og 3). Med den generelle erhvervsretning af undervisningen og introduktionen af en beskæftigelsesrettet begynderundervisning sker der således ingen ændringer i forhold til de afsluttende prøver.

Efter de gældende regler i danskuddannelseslovens § 3, stk. 2, er danskuddannelserne opdelt i tre uddannelser (Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3), der er tilrettelagt efter den uddannelsesbaggrund, som kursisterne har ved ankomsten til Danmark.

De ordinære danskuddannelser er opdelt i moduler med klar mål, jf. § 3, stk. 6, og undervisningen på de enkelte moduler er planlagt på baggrund af de mål og indhold, der er fastlagt i fagbeskrivelsen i bilag 1 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Loven indeholder ikke bestemmelser om fælles undervisning af kursister.

I forlængelse af forslaget om at hele danskuddannelsen gøres erhvervsrettet og indledes med en begynderundervisning foreslås det således i § 3, stk. 8, at danskuddannelsen kan tilrettelægges med fælles undervisningsforløb på tværs af de tre danskuddannelser og på tværs af moduler, når udbyderen af danskuddannelse skønner det fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt.

Med forslaget lægges der op til, at der i danskuddannelsesloven etableres adgang til, at udbydere kan tilrettelægge fælles undervisningsforløb på tværs af de tre danskuddannelser og moduler, når udbyderen skønner det fagligt eller pædagogisk hensigtsmæssigt. Det er således udbyder af danskuddannelse, der skal vurdere, om danskuddannelserne bør tilrettelægges med fælles undervisningsforløb.

Som udgangspunkt vil der være naturligt at arrangere fælles undervisning mellem kursister på danskuddannelserne 1 og 2 og mellem danskuddannelserne 2 og 3. Der vil ligeledes være muligt at gennemføre fælles undervisning mellem kursister på forskellige moduler på samme danskuddannelse, fx fælles undervisning for kursister på Danskuddannelse 2, modul 2 og modul 3.

Formålet med forslaget er at give udbyderne øget fleksibilitet ved tilrettelæggelse af undervisningen og bedre muligheder for at tilrettelægge en effektiv og beskæftigelsesrettet undervisning, herunder bedre muligheder for at udnytte lokaler og lærerressourcer samt mulighed for at arrangere fælles forløb, fx besøg på lokale virksomheder.

Fælles undervisningsforløb må ikke stå i vejen for, at kursisterne hurtigst muligt føres til den afsluttende prøve, og udgangspunktet er således fortsat, at undervisningen gennemføres som modulundervisning på de tre danskuddannelser.

Til nr. 10

Den gældende danskuddannelseslov indeholder ikke krav til, hvor mange danskundervisningstimer en kommunalbestyrelse kan tilbyde en udlænding under integrationsprogrammet. Derimod fastsætter integrationsloven et krav om, at der ugentligt skal tilbydes minimum 15 timers virksomhedsrettet indsats, jf. integrationslovens § 17 a, stk. 2. Integrationslovens § 16, stk. 2, fastsætter derudover, at kommunerne skal tilbyde kursister omfattet af et integrationsprogram danskuddannelse, men stiller ikke krav til det ugentlige antal dansktimer for disse kursister.

Det foreslås i § 4, stk. 3, 1. pkt., at danskuddannelse for I-kursister udgør gennemsnitligt maksimalt 15 timer pr. uge beregnet inden for det igangværende modul.

Ved en time forstås i denne sammenhæng en undervisningslektion af 45 minutter. Det foreslås, at timeloftet på gennemsnitligt 15 timer ugentligt gælder for I-kursister på alle tre danskuddannelser.

Det påhviler udbyder af danskuddannelse at planlægge undervisningen af I-kursister inden for timeloftet.

Formålet med timeloftet er at fremme en omstillingsproces i kommunerne, hvor kommunerne konkret revurderer tilrettelæggelsen af danskundervisningen for udlændinge omfattet af et integrationsprogram efter integrationsloven.

Det foreslås videre i § 4, stk. 3, 2 pkt., at kommunalbestyrelsen kan fravige timeloftet efter 1. pkt., når særlige forhold hos kursisten taler derfor.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige timeloftet, når udbyderen vurderer, at flere danskundervisningstimer end gennemsnitligt 15 ugentlige timer vil kunne kompensere for særlige forhold hos kursisten, fx ordblindhed, og sætte kursisten i stand til at gennemføre danskuddannelsen.

Det er en betingelse for fravigelse af timeloftet, at I-kursisten over for kommunalbestyrelsen ved hjælp af lægeerklæringer el.lign. kan dokumentere, at vedkommende har et handicap eller andre problemer, der kan gøre det vanskeligt for kursisten at gennemføre danskuddannelsen inden for timeloftet.

Forslaget om at fravige det ugentlige gennemsnitlige timeloft for danskuddannelse til I-kursister med særlige forhold ændrer ikke ved de gældende regler om uddannelsesperiode på op til 5 år.

Det foreslås i § 4, stk. 3, 3 pkt., at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om administration af timeloftet, herunder om beregning af loftet og om forhold, der kan begrunde fravigelse heraf.

Det er bl.a. hensigten at anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at timeloftet udregnes ud fra det antal timer, kursisten tilbydes, og ikke ud fra det antal timer, kursisten rent faktisk deltager i, regler om hvilke forhold der kan begrunde dispensation for timeloftet og om dokumentationskrav for disse forhold, og regler om hvorledes kommunalbestyrelsen stikprøvevis kan efterprøve, om reglerne for timeloftet overholdes. Udbyder af danskuddannelse registrerer allerede i dag på ugebasis det antal timer, den enkelte kursist tilbydes, ligesom det registreres, hvornår en kursist begynder på et modul, og hvornår det afsluttes.

Til nr. 11

Efter gældende skal danskuddannelsetilbuddet kunne påbegyndes senest en måned efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den pågældende, jf. danskuddannelseslovens § 5, stk. 1. For udlændinge, der har været indkvarteret på et asylcenter og i den forbindelse har modtaget undervisning i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold hos ind-

kvarteringsoperatøren, skal danskuddannelsen dog videreføres umiddelbart efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den pågældende, jf. lovens § 5, stk. 3.

Som følge af, at lovens § 5, stk. 3, foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 1, nr. 13, foreslås det, at henvisning til stk. 3 udgår af bestemmelsen.

Til nr. 12

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af, at tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 13

Efter danskuddannelseslovens § 5, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen for udlændinge, der har været indkvarteret på et asylcenter og i den forbindelse har modtaget undervisning i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold hos indkvarteringsoperatøren, videreføre danskuddannelses tilbuddet for udlændingen umiddelbart efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for den pågældende.

I praksis sker indplacering af den enkelte udlænding først i forbindelse med, at den pågældende overgår til en kommune og henvises til det sprogcenter, hvor vedkommende skal følge danskuddannelse. Præmissen for en umiddelbar videreførelse af danskuddannelse er således ikke til stede.

På den baggrund foreslås det, at § 5, stk. 3, ophæves.

Til nr. 14

I henhold til danskuddannelseslovens § 6, stk. 4, skal indplacering på danskuddannelse og modul af udlændinge, som efter meddelelse af opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, eller §§ 9 b, 9 c eller 9 e modtager undervisning i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold hos indkvarteringsoperatøren, ske på foranledning af den kommunalbestyrelse, som skal overtage ansvaret for den pågældende udlænding. Det fremgår videre af bestemmelsen, at såfremt visitering til en kommune ikke har fundet sted, når undervisningen iværksættes, skal indkvarteringsoperatøren foretage en foreløbig indplacering på danskuddannelse og modul.

Som et led i udmøntningen af topartsaftalen om integration er der ved at blive udarbejdet en standardpakke for information og danskundervisning til flygtninge, der er blevet meddelt asyl, og som fortsat opholder sig på asylcentret, og dermed befinder sig i overgangsfasen mellem asylcentre og kommunen.

Standardpakken – som fremover vil blive anvendt på alle asylcentre - indeholder et forløb for danskundervisning.

I forbindelse med dette arbejde er det bl.a. blevet klarlagt, at indplacering af den enkelte udlænding ofte i praksis foretages i forbindelse med, at den pågældende er boligplaceret i kommunen og er henvist til det sprogcenter, hvor vedkommende skal følge danskuddannelse.

Det er vurderingen, at den indplacering, som kommunalbestyrelsen i henhold til bestemmelsen skal foretage forud for boligplacering, er forbundet med unødige omkostninger. Den samme vurdering gør sig gældende for så vidt angår den foreløbige indplacering, som indkvarteringsoperatøren skal foretage i tilfælde, hvor en udlænding endnu ikke er visiteret til en kommune.

Det foreslås på den baggrund, at danskuddannelseslovens § 6, stk. 4, ophæves, således at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at foretage en indplacering forud for boligplacering, og at indkvarteringsoperatørerne – i de tilfælde, hvor der ikke er sket visitering til en kommune - ikke har pligt til at foretage en foreløbig indplacering på danskuddannelse og modul. Ophævelse af bestemmelsen ændrer ikke ved, at danskundervisning i overgangsfasen stadig skal følge de samme retningslinjer for mål og tilrettelæggelse, der gælder for danskuddannelsens begyndermoduler, og som er beskrevet i fagbilaget til bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Til nr. 15

Efter de gældende regler i lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl. fører den kommunalbestyrelse, der har indgået driftsaftale med en udbyder om tilbud efter danskuddannelsesloven, eller som udbyder undervisning på et kommunalt sprogcenter eller en anden kommunal uddannelsesinstitution, tilsyn med udbyderens virksomhed efter danskuddannelsesloven, jf. danskuddannelseslovens § 11, stk. 2.

Det omfatter bl.a. tilsyn med reglerne om indplacering, som fremgår af danskuddannelseslovens § 6, stk. 3, hvorefter udbyderne af danskuddannelse foretager indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkelte udlændings forudsætninger og mål med uddannelsen.

De driftsansvarlige kommunalbestyrelser indsender hvert andet år en rapport til Styrelsen for International Rekruttering og Integration om udviklingen på området, jf. § 18, stk. 4, i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlænding m.fl. Det fremgår videre af bestemmelsen, at rapporten skal indeholde en beskrivelse af, hvordan tilsynet har været ført, og forholde sig til data om undervisningens aktivitet og prøveresultater. Det fremgår videre, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten inddrager personale med pædagogiske kompetencer i dansk som andetsprog for voksne i opfølgning og vurdering af undervisningens kvalitet.

Det foreslås i § 6, stk. 4, at udlændinge- og integrationsministeren fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.

Det følger af ændringsforslaget, at der ud over det kommunale tilsyn med udbyderne som noget nyt etableres et statsligt tilsyn, der på tværs af kommunerne fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul.

Det foreslås konkret, at Styrelsen for International Rekruttering og Integration fører tilsyn med udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelse og modul ved hvert år at udtage et antal stikprøver af sager om indplacering. Tilsynet foreslås gennemført som et peer review

af eksterne faglærere, der udpeges og honoreres af Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

Formålet er bl.a. at efterse, at de gældende regler som beskrevet i bekendtgørelse og i vejledning om indplacering til danskuddannelse efterfølges, herunder at indplaceringen sker på det rette sproglige niveau i forhold til den enkelte udlændings forudsætninger og mål med undervisningen.

På grundlag af styrelsens tilsyn foretager Udlændinge- og Integrationsministeriet senest ultimo 2018 en vurdering af, om der er behov for at foretage en justering af danskuddannelsesloven, herunder præcisere kravene til udbydernes indplacering af udlændinge på danskuddannelserne og moduler.

Der afsættes 2 mio. kr. årligt til at foretage stikprøverne.

Til nr. 16

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 6, stk. 6, kan ressortministeren fastsætte nærmere regler om det i stk. 1-5 nævnte forhold.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorved der i § 5 indsættes et nyt stykke 4, som bemyndigelsesbestemmelsen i § 6, stk. 6, ikke skal omfatte.

Til nr. 17

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, tilbyder kommunalbestyrelsen udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i højst 250 timer, der skal afsluttes i løbet af højst 1 år og 6 måneder. I umiddelbar forlængelse heraf kan kursisten tilbydes danskundervisning i op til 3 år på de ordinære danskuddannelser. I alt er der således mulighed for op til 4½ års danskuddannelse. En kursist har mulighed for inden for uddannelsesperioden for arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og danskuddannelse at holde pause fra undervisningen.

Herudover har kommunalbestyrelsen pligt til at forlænge uddannelsesperioden for udlændinge, som på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, jf. lovens § 2, stk. 5.

Det foreslås, at der etableres en klippekortsmodel for udenlandske arbejdstagere og studerendes m.v. ret til danskundervisning. Modellen sætter en ramme for den tidsmæssige udstrækning af den undervisning, der kan tilbydes den pågældende, og giver den enkelte kursist mulighed for fleksibelt at planlægge sin deltagelse i undervisningen. Samtidig afskaffes kommunalbestyrelsens pligt til at forlænge uddannelsesperioden for S-kursister, som på grund af sygdom, barsel m.v. i en periode ikke har haft mulighed for at benytte sig af tilbuddet om danskuddannelse.

Det foreslås i § 6 a, stk. 1, 1. og 2. pkt., at S-kursister tilbydes danskuddannelse inden for rammerne af et klippekort, og at antallet af klip, som tildeles den enkelte kursist, fastsættes på

baggrund af udbyders indplacering af kursisten på danskuddannelse og modul, jf. lovens § 6, stk. 3.

Udbyder indplacerer som hidtil kursisten på danskuddannelse og modul på grundlag af en pædagogisk vurdering af den enkeltes forudsætninger og mål med uddannelsen. Indplaceringen sker, efter kommunalbestyrelsen har henvist udlændingen til danskuddannelse, jf. § 6, stk. 1, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Forslaget indebærer, at en S-kursist, som udbyder indplacerer på danskuddannelsens modul 1, vil blive tildelt 6 klip. En S-kursist, der indplaceres til på modul 2, vil blive tildelt 5 klip osv.

Det foreslås i § 6 a, stk. 1, 3. pkt., at der højst kan tildeles klip svarende til 3½ års (42 måneders) danskuddannelse.

Et klips varighed afhænger af, hvilket modul der er tale om. Det foreslås, at det på bekendtgørelsesniveau fastlægges, hvor mange måneder det enkelte modul udløser. De første moduler på en danskuddannelse udløser færre undervisningsmåneder end de sidste moduler, idet kursisterne gennemsnitligt bruger mindre tid på de første moduler end de efterfølgende. Antallet af måneder, det enkelte modul udløser, vil blive administrativt fastlagt i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Det foreslås i § 6 a, stk. 2, at klippekortet er gyldigt i 5 år fra det tidspunkt, kursisten kan påbegynde undervisningen, jf. § 2 e, stk. 2. Det første undervisningsklip aktiveres samtidig, jf. dog stk. 5.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 2 e, stk. 2, at den 5-årige uddannelsesperiode starter fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kan påbegynde uddannelsen. S-kursisten kan således begynde undervisningen, når den pågældende som led i introduktionsforløbet, jf. § integrationslovens § 24 c, er henvist til danskuddannelse af kommunalbestyrelsen og er blevet indkaldt til at møde på sprogcenteret. Det første klip aktiveres samtidig – dvs. at den undervisningsperiode kursisten er tildelt med klippet begynder at tælle - med mindre kursisten i overensstemmelse med stk. 5, har oplyst kommunalbestyrelsen, at vedkommende ønsker at udskyde starttidspunktet for klippet, se nærmere om stk. 5 i det følgende.

Det påhviler sprogcenteret at vejlede kursisterne om uddannelsernes gennemførelse, jf. § 6, stk. 5, i danskuddannelsesloven. Sprogcenteret er således ansvarlig for at vejlede den enkelte S-kursist om klippekortet, herunder særligt om den tidsmæssige ramme for de enkelte klip og konsekvensen af ikke at gennemføre modultest inden for klippets gyldighedsperiode.

Det foreslås i § 6 a, stk. 3. 1. pkt., at et klip løber frem til afslutningen af klippets gyldighedsperiode, uanset om kursisten deltager i undervisningen. Det foreslås i 2. pkt., at et klip dog udløber, når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret.

Et klippekort udløber således enten, når klippets gyldighedsperiode er udløbet – uagtet om kursisten har deltaget i undervisningen – eller når kursisten består modultesten for det modul, hvor den pågældende er indplaceret. Det følger af stk. 3, 2. pkt., at en kursist, der består en

modultest midt i et klip har mistet den resterende undervisningstid på klippet. Det er således ikke muligt at overføre ubrugt tid til det næste klip.

Det foreslås i § 6 a, stk. 4, at når et klip udløber, påbegyndes i umiddelbar forlængelse heraf automatisk et nyt klip, jf. dog stk. 5. Udgangspunktet er således, at et nyt klip begyndes direkte efter udløbet af det foregående klip.

Såfremt kursisten har afsluttet sit klip med en bestået modultest, henviser kommunalbestyrelsen, jf. § 6 i bekendtgørelsen om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., til et nyt modul. Kursisten påbegynder hermed et nyt modul og et nyt klip. For at undgå uhensigtsmæssige pauser mellem modulerne kan kommunalbestyrelsen give betalingstilsagn til næste modul inden opstart, der skal være betinget af, at det forudgående modul er afsluttet med en bestået modultest. Kommunalbestyrelsen skal uden unødigt ophold henvide til det næste modul med henblik på, at sikre, at kursisten kan fortsætte undervisningen uden pause.

En kursist, der ikke har bestået modultesten inden for klippets gyldighedsperiode, fortsætter undervisningen på det efterfølgende klip i umiddelbar forlængelse af det foregående klip.

Som en undtagelse til hovedreglen i § 6 a, stk. 4, fremgår det af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 5, at en S-kursist har ret til at udskyde starttidspunktet for danskundervisningen eller holde pause efter en bestået modultest, hvis kursisten uden unødigt ophold og forud for undervisningens start oplyser kommunalbestyrelsen i bopælskommunen herom. Det betyder, at en kursist kan undgå eller begrænse spild af klip i forbindelse med forudset fravær.

Det er en forudsætning for, at kursisten kan udskyde starttidspunktet eller holde pause efter en bestået modultest, at kursisten uden unødigt ophold og forud for undervisningens start oplyser kommunalbestyrelsen herom. I praksis oplyser kursisten til udbyder af danskuddannelse, at vedkommende ønsker at udskyde starttidspunktet eller ønsker at holde pause mellem moduler. Med henblik på at sikre den bedst mulige tilrettelæggelse af danskuddannelserne er det vigtigt, at kursisten oplyser overfor udbyderen, at vedkommende ønsker at udskyde starttidspunktet eller holde pause.

Uddannelsesretten afsluttes med den afsluttende prøve, jf. § 9 i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., eller ved udløb af uddannelsesperioden. En S-kursist, der har taget den afsluttende danskprøve uden at have opbrugt alle sine klip, har dermed også opbrugt sin danskuddannelsesret. En S-kursist, der har brugt alle sine klip, har opbrugt sin danskuddannelsesret, også selv om den pågældende ikke har bestået den afsluttende prøve.

En kursist har i øvrigt altid ret til at færdiggøre det prøveafsluttende modul, som den pågældende er henvist til inden udløbet af uddannelsesperiode, også selvom kursisten derved modtager undervisning ud over den pågældendes uddannelsesperiode.

Det foreslås i § 6 a, stk. 6, at udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om klippekortet, herunder om de enkelte klips gyldighedsperiode og adgangen til at holde pause efter en bestået modultest.

Bemyndigelsen tænkes anvendt derved, at det i form af en gradueret tabel bliver fastlagt, hvor mange måneders danskundervisning, den enkelte kursist tildeles afhængig af, hvilket modul vedkommende er indplaceret på.

Det vil herudover blive foreslået, at en kursist efter oplysning til sprogcentret kan holde pause mellem to moduler samt udskyde tidspunktet for start på det først klip. Det vil bl.a. blive fastlagt, hvorledes pauser og/eller udskudt start kan ske inden for rammerne af den samlede uddannelsesret på 5 år.

Til nr. 18

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at danskuddannelseslovens § 2 nyaffattes og § 2, stk. 2, derved ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 19

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 20

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 21

Reglerne for offentlige indkøb af varer og tjenesteydelser, samt bygge- og anlægsopgaver er fastsat i lov nr. 1564 af 15. december 2015, udbudsloven. Danskuddannelseslovens § 10 indeholder ikke regler om udbud.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 5, at når en gældende driftsaftale, jf. § stk. 1, nr. 2-4, udløber, skal kommunalbestyrelsen sende opgaven i udbud, jf. udbudsloven, med mindre kommunalbestyrelsen selv udbyder danskuddannelsen, jf. stk. 1, nr. 1.

Med ændringen tydeliggøres det, at en kommunalbestyrelse er forpligtet til at følge udbudslovens regler og i overensstemmelse hermed fx sende en danskuddannelse i udbud, når driftsaftalen udløber og kommunalbestyrelsen ikke ønsker at tage opgaven hjem.

Ønsker en kommunalbestyrelse selv at varetage opgaven, jf. danskuddannelseslovens § 10, stk. 1, nr. 1, gør udbudslovens regler sig ikke gældende.

Med ændringen tydeliggøres det, at kommunalbestyrelsen i visse situationer er forpligtet til at sende en opgave om danskuddannelse i udbud og således fx ikke kan fortsætte med den samme danskudbyder i flere efterfølgende kontraktperioder uden forudgående udbud, med mindre der er tale om kontrakter under tærskelværdien, se ovenfor.

I henhold til lovbekendtgørelse nr. 593 af 2. juni 2016 om Klagenævnet for Udbud, er Klagenævnet for Udbud kompetent til at behandle klager over manglende overholdelse af udbudslovens afsnit IV.

Til nr. 22

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 13, stk. 1, afholder kommunalbestyrelsen udgifterne til danskuddannelse af udlændinge, der bor i kommunen, jf. dog § 15. Efter danskuddannelseslovens § 15 ydes der 50 pct. refusion for kommunens udgifter til danskuddannelse.

Som følge af, at refusionsreglerne i § 15 ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 27, udgår henvisningen til § 15 i § 13, stk. 1.

Til nr. 23

Det følger af danskuddannelseslovens § 13, stk. 2, at kommunalbestyrelsen yder tilskud til udbydere af danskuddannelse efter takster pr. modul. I henhold til lovens § 10, stk. 3 indgår kommunalbestyrelsen og en udbyder af danskuddannelse en driftsaftale om udbud af danskuddannelse, og som led heri aftaler parterne størrelsen af modultaksten.

Det foreslås i § 13, stk. 5, at kommunalbestyrelsen og udbyderen af danskuddannelse, jf. § 10, stk. 2-4, kan aftale differentierede modultakser, herunder for undervisning, der finder sted på en virksomhed eller en uddannelsesinstitution og kun er for udlændinge med tilknytning til virksomheden eller uddannelsesinstitutionen.

Der er tale om en tydeliggørelse af bestemmelsen i § 13.

Formålet er at styrke udbydernes økonomiske incitament for virksomhedsforlagt danskundervisning og skal ses i lyset af, at virksomhedsforlagt danskundervisning kan være mere omkostningstungt end almindelig holdundervisning på sprogcentre, bl.a. undervises der typisk færre kursister sammen og lærernes transporttid til og fra virksomheden indgår i undervisningstiden.

Til nr. 24

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at tilbuddet om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning afskaffes, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Til nr. 25

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af den foreslåede nyaffattelse af danskuddannelseslovens 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 26

Efter gældende regler i danskuddannelseslovens § 2, stk. 1, tilbyder kommunalbestyrelsen arbejdsmarkedsrettet danskundervisning til udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse eller i øvrigt har fast, lovligt ophold i Danmark og er folkeregistreret i kommunen eller har fast ophold i medfør af EU-reglerne om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v. og har bopæl i kommunen. I forlængelse heraf kan kursisten tilbydes danskundervisning i op til 3 år på de ordinære danskuddannelser, jf. lovens § 2 c, stk. 3. I alt er der således mulighed for op til 4½ års danskuddannelse.

Efter de gældende regler er der ingen krav om, at udenlandske arbejdstagere og studerende mv. betaler et depositum for at blive optaget på arbejdsmarkedsrettet danskundervisning og danskuddannelse.

Det foreslås i § 14, stk. 4, at udbydere af danskuddannelse opkræver S-kursister et depositum på 1.250 kr., når kursisten henvises til et modul på danskuddannelsen, jf. § 6, stk. 1. 1. pkt. finder dog ikke anvendelse for udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 j (au pair-personer).

Når en kommunalbestyrelse har henvist en kursist til danskuddannelse, og udbyder har modtaget henvisningen og indplaceret udlændingen på et modul, opkræver udbyderen depositummet hos kursisten. Kursisten kan ikke påbegynde undervisningen, før depositummet er betalt.

Det foreslås i § 14, stk. 5, at depositum opkrævet efter stk. 4 tilbagebetales, når kursisten har bestået den afsluttende modultest for det modul, kursisten er henvist til.

Depositummet betales per modul. Udbyder tilbagebetaler depositum, når kursisten har bestået modultesten for det modul, hvor vedkommende er indplaceret. En kursist, der herefter ønsker at fortsætte danskuddannelsen og fortsat har uddannelsesret, skal i overensstemmelse med § 6, stk. 1 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. henvises af kommunalbestyrelsen til et nyt modul og indbetaler på ny depositum til udbyder, før undervisningen kan påbegyndes.

Det foreslås videre i § 14, stk. 6, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om depositum efter stk. 4 og 5, herunder om opkrævning, tilbagebetaling og forældelse af krav på tilbagebetaling.

Bestemmelsen træder i kraft 1. juli 2017 og har virkning for kursister, der tilmelder sig danskuddannelsen fra 1. juli 2017, herunder også kursister der genindmeldes efter at have været udskevet.

Til nr. 27

Efter den gældende bestemmelse i danskuddannelseslovens § 15, stk. 1, refunderer staten inden for et rådighedsbeløb 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning for kursister, som ikke er omfattet af integrationsloven eller henvist til danskuddannelse eller arbejdsmarkedsrettet danskundervisning i medfør af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Efter den gældende bestemmelse i danskuddannelseslovens § 15, stk. 2, er der hjemmel til at fastsætte nærmere regler om anvisning af refusion, regnskabsaflæggelse og revision og om forældelse af kommuners krav på refusion efter danskuddannelsesloven. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder.

Den gældende refusionsadgang efter § 15 omfatter udelukkende udgifter til danskuddannelse i de tilfælde, hvor danskuddannelse tilbydes til udlændinge under 18 år, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 2, visse grupper af danske statsborgere, jf. danskuddannelseslovens § 2, stk. 4, og i de tilfælde, hvor danskuddannelsesretten forlænges i medfør af lovens § 2, stk. 7, og således rækker ud over det danskuddannelsestilbud, som tilbydes som led i et integrationsprogram efter integrationslovens § 16 eller som led i et introduktionsforløb efter integrationslovens § 24 c. Herudover dækker refusionsadgangen efter § 15 tilbud om danskuddannelse til grænsependlere i medfør af danskuddannelseslovens § 2 a.

I forlængelse af forslaget om at afskaffe refusionen for udgifter til danskuddannelse til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. foreslås det at ophæve refusionsbestemmelsen i lovens § 15 i sin helhed. Forslaget indebærer, at der heller ikke længere vil være statslig refusion efter danskuddannelsesloven for danskuddannelsesudgifter til mindreårige udlændinge, danske statsborgere og grænsependlere.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 2, nr. 5, og den foreslåede bestemmelse i integrationslovens § 45, stk. 5, hvor refusionsadgangen for danskuddannelsesudgifter som led i et introduktionsforløb for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. afskaffes.

Det bemærkes, at refusion for danskuddannelsesudgifter som led i et integrationsprogram til flygtninge og familiesammenførte efter integrationslovens § 16 videreføres, dog med en nedjustering af det rådighedsbeløb for, hvilket der ydes refusion. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede ændring af integrationslovens § 45, stk. 4.

Til nr. 28

Ændringen er en konsekvens af ressortomlægninger. Der henvises til kongelig resolution af kongelig resolution af 28. november 2016.

Til nr. 29

Ændringen er en konsekvens af ressortomlægninger i forbindelse med oprettelse af et udlændinge-, integrations-, og boligministerium, hvor danskuddannelsesområdet blev flyttet fra Undervisningsministeriet til Udlændinge-, Integrations-, og Boligministeriet, som efterfølgende er omdannet til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Der henvises til kongelig resolution af 28. juni 2015 og kongelig resolution af 28. november 2016.

Til nr. 30

Danskuddannelseslovens § 18, stk. 1, 1. pkt., indeholder en videregivelsesregler, hvorefter kommunalbestyrelsen og udbyderne skal tilvejebringe og meddele ressortministeren de oplysninger, herunder statistiske oplysninger, om danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som denne måtte forlange.

Den foreslåede ændring af § 18, stk. 1, 1. pkt., indebærer rettelse af en fejl i navnet på ressortministeren til udlændinge- og integrationsministeren.

Til nr. 31

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 1, skal kommunalbestyrelserne og udbyderne tilvejebringe og meddele ressortministeren de oplysninger, herunder statistiske oplysninger, om danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning, som denne måtte forlange. Det drejer sig om oplysninger om den enkelte kursists cpr-nummer, nationalitet og køn, samt oplysninger om, hvilket sprogcenter de undervises på, og hvor langt de er i undervisningsforløbet. Oplysningerne samles i danskundervisningsdatabasen, som administreres af Udlændinge- og Integrationsministeriet. I praksis indsendes oplysningerne ikke af kommunerne, men af udbyderne til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 2, kan kommunalbestyrelserne indhente oplysninger fra udbyderne af danskuddannelse og arbejdsmarkedsrettet danskundervisning med henblik på, at kommunalbestyrelsen kan varetage deres opgaver efter denne lov. Det drejer sig om personlige oplysninger i form af navn og cpr-nummer, og oplysninger om henvisningskommune, henvisningskategori, henvisningsdato, indplacering på danskuddannelse og modul samt deltagelse i afholdte prøver og resultater heraf. De nævnte oplysninger er relevante for kommunernes tilrettelæggelse og opfølgning på tilbud om danskuddannelse efter danskuddannelsesloven og integrationsloven, herunder for afregning mellem kommune og udbyder samt hjemtagelse af statslig refusion m.v. Oplysningerne kan indhentes uden samtykke fra den, de vedrører, idet de nævnte oplysninger er nødvendige for, at kommunen kan varetage sine opgaver.

I de tilfælde, hvor en kursist fortsætter sin danskuddannelse hos en anden udbyder end der, hvor danskuddannelsen er påbegyndt, er der behov for, at den aktuelle udbyder kan henvende sig hos den tidligere udbyder med henblik på at få oplysninger om, hvilket danskuddannelses-tilbud den pågældende tidligere er blevet tilbudt, og hvad den pågældende allerede har deltaget i. Disse oplysninger kan i dag kun indhentes via kommunen. I praksis indebærer det, at kommunen trækker de pågældende oplysninger i danskundervisningsdatabasen. Imidlertid er der en vis forsinkelse på de data, som udbyderne indberetter til danskundervisningsdatabasen. Det betyder, at det i dag ikke er muligt at få opdaterede oplysninger fra en tidligere udbyder hurtigt og dermed sikre, at kursisten kan fortsætte sin danskuddannelse uden unødigt ophold.

Med den foreslåede nyaffattelse af § 18, stk. 2, 1. pkt. kan kommunalbestyrelserne uden forudgående samtykke fra den oplysningen vedrører, indhente de oplysninger fra udbyderne, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 18, stk. 2, 1. pkt., dog således at henvisning til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning udgår, og det eksplicit anføres, at oplysningerne kan indhentes uden samtykke.

Det foreslås herudover, at der i § 18, stk. 2, 2. pkt., indsættes hjemmel til, at udbyderne uden forudgående samtykke fra den oplysningen vedrører, kan indhente de oplysninger fra en anden udbyder, der er nødvendige for at varetage deres opgaver efter denne lov.

Forslaget tager hånd om den ovennævnte situation, hvor der hos en udbyder er behov for at vide, hvilken danskuddannelse en kursist tidligere er blevet tilbudt og har deltaget i. Oplysningerne kan indhentes uden samtykke i det omfang, at de er nødvendige for, at udbyderen kan

varetage sin opgave efter denne lov, og ofte vil kursisten ikke selv kunne tilvejebringe disse oplysninger.

Forslaget indebærer, at danskuddannelsen hurtigst muligt kan fortsættes i det tilfælde, hvor kursisten skal fortsætte danskuddannelse hos en ny udbyder.

Det bemærkes, at det fremgår af persondatalovens § 5, stk. 2, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og senere behandling må ikke være uforenelig med disse formål.

Det fremgår videre, at behandlingen af personoplysninger i den forbindelse skal ske i overensstemmelse med persondataloven, herunder at der ikke må behandles flere oplysninger end nødvendigt, jf. persondatalovens § 5, stk. 3.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vurderer, at persondata, der indhentes, registreres og videregives i medfør af § 18 i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. opfylder de krav, der er stillet i persondataloven.

Til nr. 32

Efter danskuddannelseslovens § 18, stk. 3, kan ministeren fastsætte regler om udbydernes indhentning, registrering og videregivelse af kursisternes personnumre, herunder om, i hvilken form oplysningerne skal gives.

Bestemmelsen er udmøntet i § 17 i bekendtgørelse om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

Det foreslås at det i § 18, stk. 3, præciseres, at udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte regler om indhentning, registrering og videregivelse af kursisternes og prøvedeltageres personnumre, herunder om i hvilken form oplysningerne skal gives.

Med ændringen præciseres det, at adgangen til fastsætte regler om at indhente, registrere og videregive personnumre omfatter ikke blot kursister, men også prøvedeltagere.

Det er med ændringsforslaget hensigten at præcisere, at personer, der tilmelder sig en danskprøve efter danskuddannelsesloven uden forudgående deltagelse som kursist i et undervisningsforløb, også er omfattet af bestemmelsen i § 18, stk. 3. Konkret drejer det sig om personer, der tilmelder sig en prøve uden at have været optaget til undervisning på det modul, der fører frem til prøven, og kursister, der har modtaget danskuddannelse hos en udbyder, der ikke er udpeget af ressortministeriet til at afholde den pågældende prøve, og som derfor har indstillet sig til en prøve som selvstuderende.

Til nr. 33

I danskuddannelseslovens § 18 a, stk. 1, henvises til lovens § 2, stk. 5, som vedrører adgang til forlængelse af danskuddannelsesperioden.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at regler om adgang til at forlænge danskuddannelsesperioden nu foreslås ændret og flyttet til § 2 e, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 4.

Til nr. 34

Efter danskuddannelseslovens § 2 tilbyder kommunalbestyrelsen i bopælskommunen danskuddannelse til udlændinge. I den gældende danskuddannelseslov er der ingen bestemmelser om, at kommunalbestyrelserne i en region skal arbejde sammen om at varetage opgaverne i forbindelse med tilrettelæggelse og gennemførelse af danskuddannelse for voksne udlændinge.

Det foreslås i § 19 a, stk. 1, at kommunalbestyrelserne i hver region mindst hvert fjerde år indgår en rammeaftale om styring og koordinering af tilbud om danskundervisning til voksne udlændinge efter denne lov inden for regionen.

Formålet med rammeaftalerne er at sikre koordinering og effektiv styring af danskuddannelsesstilbuddene på tværs af kommunegrænser, så alle kommuner er i stand til at tilbyde en omkostningseffektiv danskuddannelse af høj kvalitet. Derudover er formålet at sikre åbenhed om kapacitet, omkostninger og fremtidige behov, og i øvrigt at sikre at ekspertise og ressourcer anvendes på den mest effektive måde.

Forslaget ændrer ikke ved, at den enkelte kommune fortsat har ansvaret for at tilbyde danskuddannelse til voksne udlændinge med bopæl i kommunen, ligesom det ikke ændrer ved, at kommunalbestyrelser kun kan overlade danskuddannelsesopgaven til private aktører, hvis der er indgået en driftsaftale, og at den driftsansvarlige kommune har tilsynsansvaret.

Det foreslås, at koordineringen og styringen af arbejdet fx kan ske i regi af det eksisterende KKR-samarbejde (Kommunekontaktråd).

Rammeaftalerne skal indgås mindst hvert 4. år. Der er således ikke sat en fast dato for udarbejdelse af rammeaftalerne. Det påhviler kommunalbestyrelserne tidsmæssigt at tilrettelægge udarbejdelsen af rammeaftalen, således at aftaler giver mening fx i forhold til udarbejdelse af udbud af danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Rammeaftalen kan drøftes og suppleres efter behov, således at rammeaftalen løbende kan tilpasses, hvis en af aftaleparterne får behov for det, eller aftalegrundlaget i øvrigt forandrer sig.

Det vil være kommunalbestyrelsernes fælles ansvar at forberede arbejdet med udarbejdelse af en regional rammeaftale fx ved at indhente de relevante baggrundsoplysninger og udarbejde udkast til aftaler. Kommunalbestyrelserne tilrettelægger arbejdet, herunder beslutter hvordan de vælger at inddrage relevante samarbejdsparter som fx udbyderne af danskuddannelserne.

Det foreslås i § 19 a, stk. 2, at rammeaftalen skal offentliggøres og sendes til Styrelsen for International Rekruttering og Integration, bl.a. med henblik på at bidrage til et overblik på statsligt niveau over kapaciteten af danskuddannelsesstilbuddene fordelt over regionerne.

Det foreslås i § 19 a, stk. 3, at udlændinge og Integrationsministeriet fastsætter nærmere regler om rammeaftalerne, herunder om krav til aftalernes indhold og om tidsfrister for indgåelse af aftalerne.

Det er hensigten at anvende bemyndigelsen til bl.a. at udmelde temaer, som skal behandles i de enkelte rammeaftaler. Herudover vil der blive fastsat nærmere regler for, hvad der i øvrigt forventes, at en regional rammeaftale skal indeholde, om tidsfrister for indgåelse af aftalerne og processen i øvrigt, herunder om Styrelsen for International Rekruttering og Integrations rolle i forhold til rammeaftalerne.

Til § 2

Til nr. 1

Indtil det er muligt at anvise en permanent bolig, skal kommunen anvise flygtningen et midlertidigt opholdssted, jf. integrationslovens § 12, stk. 6. Det midlertidige opholdssted behøver ikke at være i den kommune, hvortil den pågældende flygtning er visiteret og skal have anvist en permanent bolig.

Det foreslås i § 12, stk. 6, 3. pkt., at indkvartering på midlertidige opholdssteder alene kan ske i en anden kommune, såfremt der foreligger en aftale herom mellem den integrationsansvarlige kommune og den kommune, hvor opholdsstedet er beliggende.

Formålet med ændringen er at sikre, at der til enhver tid foreligger en accept til indkvarteringen fra den kommune, hvori det midlertidige opholdssted er beliggende. Det er den kommune, som påtænker midlertidigt at boligplacere en flygtning udenfor kommunegrænsen, som har ansvaret for at kontakte den pågældende kommune og sikre, at der foreligger en aftale herom. Aftalen skal foreligge før flygtningen indkvarteres i den kommune, hvor opholdsstedet er beliggende. En sådan aftale kan eksempelvis indgås ad hoc i forhold til en konkret boligplacering. Aftalen kan også indgås løbende eksempelvis om, at der til enhver tid kan ske midlertidig indkvartering i ledige vandrehjem, hoteller eller lignende i den anden kommune. Det er op til kommunerne selv at finde ud af, om man kan indgå en aftale om midlertidig indkvartering af flygtninge uden for kommunegrænsen og manglende enighed kan ikke påklages.

Aftaler om midlertidig boligplacering udenfor kommunegrænsen er omfattet af de almindelige aftaleretlige regler.

Indgåelse af en aftale om midlertidig boligplacering i en anden kommune medfører ikke, at myndighedsansvaret flytter. Integrationsansvaret efter integrationsloven påhviler fortsat den kommune, hvortil flygtningen er visiteret af Udlændingestyrelsen. Den integrationsansvarlige kommune skal således fortsat bl.a. tilbyde den pågældende et integrationsprogram. Hvis en flygtning er midlertidigt indkvarteret i en anden kommune, kan det være vanskeligt for en kommune at gennemføre en aktiv integrationsindsats, som man er forpligtet til. I det omfang, hvor en kommune midlertidigt indkvarterer flygtninge i en anden kommune, skal den integrationsansvarlige kommune derfor så snart det er muligt tilbyde en ny midlertidig indkvartering i egen kommune.

Der vil ligeledes fortsat gælde et krav om, at den pågældende skal tilbydes en permanent bolig i egen kommune, når det er muligt. I den konkrete vurdering af den enkelte flygtnings behov i forhold til andre boligsøgendes behov skal der tages højde for det integrationsmæssige sigte med de særlige boligplaceringsregler, som er at sikre flygtningen en base for den videre integrationsproces.

Det bemærkes endvidere, at afgørelser om konkrete anvisninger af boliger til flygtninge, herunder manglende anvisning af boliger, fortsat kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. integrationslovens § 53, stk. 2, 2. pkt.

Om begrundelsen for forslaget henvises endvidere til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.7.

Til nr. 2 og 3

Efter den gældende bestemmelse i integrationslovens § 21, stk. 1, 2. pkt. kan danskuddannelse som led i et integrationsprogram have en varighed på op til 5 år, efter at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, jf. integrationslovens § 4 a. Det betyder, at beregningen af perioden tager udgangspunkt i, hvornår udlændingen er overgået til kommunen.

Efter integrationslovens § 16, stk. 5, 1. pkt., skal integrationsprogrammet påbegyndes snarest muligt og senest 1 måned efter, at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for en udlænding. Integrationsprogrammet kan højst have en varighed på 5 år, jf. lovens § 16, stk. 7, 3. pkt.

Efter danskuddannelseslovens § 2, stk. 2, 2. pkt., omfatter tilbud om danskuddannelse til udlændinge i målgruppen for integrationsprogrammet danskuddannelse i op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen første gang kunne påbegynde undervisningen.

Efter gældende regler anvendes således således flere forskellige formuleringer for, hvornår den 5-årige uddannelsesperiode begynder, og i praksis kan det betyde en afvigelse på op til en måned.

Det foreslås, at tilbud om danskuddannelse som led i integrationsprogrammet skal kunne have en varighed på op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i 21, stk. 3, 1. pkt., 1. led.

Forslaget har til formål, at den 5-årige danskuddannelsesperiode for alle grupper og i både integrationsloven og danskuddannelsesloven regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, normalt senest 1 måned efter ankomsten til kommunen.

Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 4, og § 2, nr. 4, som gennemfører tilsvarende ændringer i danskuddannelseslovens § 2 e og integrationslovens § 24 d.

I § 21, stk. 3, 1. pkt., 2. led, foreslås desuden indsat en bestemmelse om, at danskuddannelse som led i et integrationsprogram maksimalt kan udgøre gennemsnitligt 15 timer om ugen, eksklusiv forberedelsestid, og en bestemmelse om, at timeloftet beregnes efter § 4, stk. 3, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. § 21, stk. 3, 2. pkt.

Forslaget skal sikre, at det timeloft for I-kursister, som indføres i danskuddannelseslovens § 4, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 10, afspejles i integrationsloven. Dette er relevant fordi, kommunalbestyrelsen har til opgave at tilrettelægge det samlede integrationsprogram efter integrationsloven, således at tilbud om danskuddannelse, jf. § 21, og de beskæftigelsesrettede tilbud, jf. § 23, samlet set har fokus på at få udlændingen hurtigst muligt i arbejde og selvforsørgelse.

Efter integrationslovens § 17 a er der lagt bindinger på de beskæftigelsesrettede tilbud under integrationsprogrammet til udlændinge, der modtager integrationsydelse således, at tilbudene efter § 23, skal tilrettelægges som en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats, jf. § 17 a, stk. 1, der er så omfattende som mulig, dog under hensynstagen til, at udlændingen også skal deltage i danskuddannelse. Efter § 17 a, stk. 2, skal de virksomhedsrettede tilbud efter §§ 23 b og 23 c for jobparate udlændinge have en varighed på gennemsnitligt mindst 15 timer om ugen. Forslaget om et timeloft på 15 timer for danskuddannelses tilbuddet skal således ses i sammenhæng med disse krav til den beskæftigelsesrettede del af integrationsprogrammet, og de foreslåede bestemmelser i integrationslovens § 21, stk. 3, skal understøtte, at det samlede integrationsprogram tilrettelægges med henblik på hurtigst muligt at få udlændingen i arbejde og selvforsørgelse.

Det bemærkes, at henvisningen til, at timeloftet beregnes efter § 4, stk. 3, i danskuddannelsesloven, indebærer, at de gennemsnitlige maksimale 15 timer pr. uge beregnes inden for et igangværende modul. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10.

Endelig foreslås det i § 21, stk. 4, at kommunalbestyrelsen, når særlige grunde taler derfor, kan fravige timeloftet efter stk. 3 efter de regler, som udlændinge og integrationsministeren fastsætter herom i medfør af § 4, stk. 3, i lov om danskuddannelse til voksne udlændinge.

Forslaget har til formål at sikre, at adgangen til at fravige timeloftet, når særlige grunde taler derfor, afspejles i integrationsloven. Dette er relevant, fordi omfanget af danskuddannelses tilbuddet har betydning for den samlede tilrettelæggelse af integrationsprogrammet for den enkelte udlænding. Efter den foreslåede bestemmelse i danskuddannelseslovens § 4, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen således fravige timeloftet, når særlige grunde taler derfor. Det kan være, når udbyder vurderer, at flere undervisningstimer end gennemsnitligt 15 ugentlige timer vil kunne kompensere for særlige forhold hos kursisten, fx ordblindhed, og dermed sætte kursisten i stand til at gennemføre danskuddannelsen. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10.

Til nr. 4

Efter den gældende bestemmelse i integrationslovens § 24 d finder lovens § 21, stk. 1 og 2, tilsvarende anvendelse for udlændinge, der får tilbudt et introduktionsforløb, jf. § 24 c, dvs. udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. Det følger heraf, at kommunalbestyrelsen skal henvise denne gruppe udlændinge til danskuddannelse inden 1 måned efter at have overtaget ansvaret for udlændingen, jf. lovens § 4, og at kommunalbestyrelsen helt eller delvist kan undlade at tilbyde en udlænding deltagelse i danskuddannelse, når den pågældendes dansk kundskaber skønnes tilstrækkelige, eller når ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Efter integrationslovens § 24 c, stk. 4, kan introduktionsforløbet have en varighed på højst 3 år, efter at kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret for udlændingen, jf. integrationslo-

vens § 4 a. Hvis en sådan udlænding deltager i danskuddannelse længere end 3 år, gives den resterende del af dansktilbuddet efter danskuddannelseslovens § 2.

De nævnte bestemmelser indebærer, at beregningen af perioden, hvor der tilbydes danskuddannelse tager udgangspunkt i, hvornår udlændingen er overgået til kommunen.

Det foreslås at ensrette danskuddannelsesperioden for udlændinge under introduktionsforløbet med de foreslåede regler for integrationsprogrammet, jf. den foreslåede affatning af § 21, stk. 3, 1. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

I § 24 d, 1. pkt., foreslås det således, at kommunalbestyrelsen inden 1 måned efter at have overtaget ansvaret for en udlænding omfattet af § 24 c skal henvise den pågældende til danskuddannelse i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 21, stk. 1, som den gældende § 24 d henviser til.

Efter § 24 d, 2. pkt., kan tilbud om danskuddannelse som led i introduktionsforløbet have en varighed på op til 5 år fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen. Det svarer til, hvad der foreslås at gælde for integrationsprogrammet.

Efter § 24 d, 3. pkt., finder § 21, stk. 2, tilsvarende anvendelse for udlændinge, der får tilbudt et introduktionsforløb. Bestemmelsen svarer til den gældende ordning.

Med affatningen af § 24 d sikres det, at den 5-årige danskuddannelsesperiode for alle grupper og i både integrationsloven og danskuddannelsesloven regnes fra det tidspunkt, hvor udlændingen kan påbegynde danskuddannelsen, normalt senest 1 måned efter ankomsten til kommunen.

Til nr. 5

Efter integrationslovens § 45, stk. 4, refunderer staten inden for et rådighedsbeløb i introduktionsperioden, jf. § 16, stk. 7, 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til integrationsprogrammer, jf. § 16, stk. 2 og 3, herunder danskuddannelse, jf. § 21, og tilbud efter §§ 23 a og 23 b samt mentorstøtte efter § 23 d. Rådighedsbeløbet opgøres til 73.000 kr. pr. år gange antallet af udlændinge i kommunen, der modtager tilbud efter kapitel 4. Antallet af udlændinge i kommunen opgøres som helårspersoner.

Det foreslås, at rådighedsbeløbet i § 45, stk. 4, 2. pkt., nedsættes til 36.053 kr. (2017-niveau). Forslaget indebærer, at kommuner, som har meget høje udgifter til danskuddannelse, ikke kan hjemtage refusion for udgifter ud over dette beløb, og dermed tilskyndes til at nedbringe udgifterne. De samlede kommunale udgifter til danskuddannelse er dog fortsat budgetgaranterede og dækkes dermed fuldt ud af staten.

Formålet med ændringen er at understøtte kommunerne i en mere omkostningseffektiv drift af danskuddannelserne. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.1.

Til nr. 6

Kommunalbestyrelsen skal efter gældende regler tilbyde indvandrere et introduktionsforløb, jf. integrationslovens § 24 c. Ved indvandrer forstås i denne sammenhæng udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. samt medfølgende ægtefæller til disse, jf. integrationslovens § 2, stk. 4. Tilbud om introduktionsforløb, jf. integrationslovens § 24 c, består af danskuddannelse, jf. § 24 d, og beskæftigelsesrettede tilbud, jf. § 24 f, hvis indvandrerens er berettiget til og ønsker at modtage et sådant tilbud. Det indebærer, at der skal tilbydes danskuddannelse til alle, og beskæftigelsesrettede tilbud til medfølgende ægtefæller, hvis tilbud herom kan antages at forbedre den pågældendes beskæftigelsesmuligheder og den pågældende anmoder om et sådant tilbud.

Efter den gældende bestemmelse i integrationslovens § 45, stk. 5, 1. pkt., refunderer staten inden for et rådighedsbeløb i introduktionsperioden, jf. § 24 c, stk. 4, 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til introduktionsforløb, jf. § 24 c, stk. 2. Rådighedsbeløbet opgøres til 50.000 kr. pr. år gange antallet af udlændinge i kommunen, der modtager tilbud efter kapitel 4 a eller danskuddannelse efter lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., jf. § 45, stk. 5, 3. pkt.

Med nyaffattelsen af § 45, stk. 5, 1. pkt., foreslås det, at staten fortsat i introduktionsperioden, jf. § 24 c, stk. 4, refunderer 50 pct. af kommunalbestyrelsens udgifter til beskæftigelsesrettede tilbud som led i et introduktionsforløb, jf. § 24 f, jf. §§ 23 a og 23 b, og støtte ydet til en virksomhed, der etablerer en vejlederfunktion, jf. § 24 g.

Forslaget er en følge af forslaget om at afskaffe den statslige refusion for udgifter til danskuddannelse for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. Forslaget indebærer, at henvisningen til udgifter til danskuddannelse som led i et introduktionsforløb udgår af bestemmelsen. De samlede kommunale udgifter til danskuddannelse er dog fortsat budgetgaranterede og dækkes dermed fuldt ud af staten.

Formålet med ændringen er at understøtte kommunerne i en mere omkostningseffektiv drift af danskuddannelserne. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 3.5.2.

Til § 3

Til nr. 1

Den kommunale budgetgaranti efter § 14, stk. 2, nr. 5, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indebærer, at kommunerne under ét kompenseres for udviklingen i de kommunale udgifter på visse områder, herunder i forhold til kommunernes udgifter til konthjælp, integrationsydelse og aktivering efter integrationslovens § 4-5. Kompensationen sker ved regulering af bloktilskuddet.

Grundtilskud og tilskud til uledsagede mindreårige flygtninge, som kommunerne modtager i medfør af integrationslovens kapitel 9, indgår i dag ikke i den kommunale budgetgarantiordning.

Den foreslåede ændring i § 14, stk. 2, nr. 5, indebærer, at de kommunale indtægter fra grundtilskud og tilskud til uledsagede mindreårige flygtninge efter integrationslovens kapitel 9 bliver

omfattet af den kommunale budgetgarantiordning. Der skabes herved parallelitet mellem kommunernes indtægter og udgifter på integrationsområdet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.8.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Det indebærer bl.a., at arbejdsmarkedsrettet danskundervisning bortfalder fra den 1. juli 2017, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Nye kursister, som kommunerne henviser til danskuddannelse skal fra den 1. juli 2017 således henvises til og indplaceres på en af de ordinære danskuddannelser, jf. danskuddannelseslovens § 3.

Kursister, der allerede er henvist til arbejdsmarkedsrettet danskundervisning på ikrafttrædelsestidspunktet skal herefter indplaceres på danskuddannelse i overensstemmelse med danskuddannelseslovens § 6, stk. 3, dvs. på et modul på en af de tre ordinære danskuddannelser, jf. § 3. Idet arbejdsmarkedsrettet danskundervisning ikke har afsluttende tests eller prøver vurderes det ikke at have betydning for den enkelte kursist, at der gennemføres dette skift under et danskuddannelsesforløb.

Ikrafttrædelsestidspunktet den 1. juli 2017 indebærer endvidere, at det foreslåede timeloft for danskuddannelse som led i et integrationsprogram på gennemsnitligt maksimalt 15 timer om ugen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3, finder anvendelse for alle I-kursister, der efter den 1. juli 2017, henvises til et nyt modul.

Det er vurderingen, at timeloftet ikke vil få betydning for eksisterende driftsaftaler mellem sprogcentre og kommuner, jf. § 10, stk. 3, i danskuddannelsesloven, idet danskuddannelsesloven hidtil ikke har stillet krav til det antal timer, den enkelte kursist tilbydes. Tilsvarende indeholder driftsaftalerne mellem udbydere og kommuner ikke en angivelse af, hvor mange timer kursisten skal tilbydes, da den enkelte kursist bliver tilbudt timer på baggrund af en individuel vurdering af den pågældendes behov.

I forhold til midlertidig boligplacering af en flygtning udenfor kommunegrænsen indebærer det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt, at muligheden herfor fra og med den 1. juli 2017 er betinget af, at der foreligger en aftale herom med den kommune, hvori det midlertidige opholdssted er beliggende, jf. den foreslåede bestemmelse i integrationslovens § 12, stk. 6, 2. pkt. Flygtningen kan først herefter indkvarteres på det pågældende opholdssted. For flygtninge, som allerede er midlertidigt indkvarteret i en anden kommune, end den integrationsansvarlige kommune, henvises til lovforslagets § 4, stk. 3, og bemærkningerne hertil nedenfor.

Det foreslås i *stk. 2*, at lovforslagets § 1, nr. 22 og 27, og § 2, nr. 5 og 6, og § 3, nr. 1, træder i kraft den 1. januar 2018.

De nævnte bestemmelser vedrører afskaffelse af refusion for udgifter til danskuddannelse til udenlandske arbejdstagere og studerende m.v., nedjustering af refusionsloftet for danskuddannelse til flygtninge og familiesammenførte, som deltager i et integrationsprogram, samt placering af grundtilskuddet under budgetgarantien. Det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt har baggrund i, at det regnskabsmæssigt er nemmere at administrere ændringen ved et årsskifte.

Det foreslås i *stk. 3*, at for flygtninge, som kommunen har anvist et midlertidigt opholdssted i en anden kommune inden den 1. juli 2017, har bestemmelsen virkning fra og med den 1. januar 2018.

Det indebærer, at allerede anviste indkvarteringer på midlertidige opholdssteder i en anden kommune ikke kan videreføres fra den 1. januar 2018, medmindre kommunerne forinden har indgået aftale herom. De berørte kommuner har således en indretningsperiode på minimum seks måneder til enten at finde en permanent bolig eller et andet midlertidigt opholdssted til de pågældende flygtninge, eller indgå aftale om fortsat indkvartering med den kommune, hvor opholdsstedet er beliggende.

Det foreslås i *stk. 4*, at udlændinge- og integrationsministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for danskuddannelseslovens § 2 e, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4, og lovforslagets § 1, nr. 17 og 33.

Bestemmelserne vedrører indførelse af et klippekort for udenlandske arbejdstagere og studerende m.v. (S-kursister), justering af uddannelsesperioder for danskuddannelse og adgang til forlængelse af retten til danskuddannelse. Baggrunden for forslaget om, at de nævnte bestemmelser sættes i kraft efter bemyndigelse, er, at systemunderstøttelsen af klippekortsordningen for udenlandske arbejdstagere og studerende mv. først skal være på plads. Det skal således være muligt for udbyderne af danskuddannelse at foretage de registreringer, der er en forudsætning for, at klippekortssystemet kan fungere.

Det kan oplyses, at Udlændinge- og Integrationsministeriet sigter mod, at systemunderstøttelsen kan være på plads den 1. juli 2017, således at klippekortsordningen kan sættes i kraft samtidig med lovforslagets ikrafttræden. Hvis dette ikke er muligt, forventes klippekortsordningen i stedet at blive sat i kraft den 1. januar 2018.

Ved et ikrafttrædelsestidspunkt den 1. januar 2018 vil der for S-kursister være en overgangsperiode på seks måneder, hvor tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning er bortfaldet, og indtil klippekortsordningen træder i kraft. I denne periode vil S-kursister blive visiteret til ordinær danskuddannelse, jf. danskuddannelseslovens §§ 2 og 3. Kursisterne vil være underlagt de bestemmelser, der i øvrigt gælder for S-kursister, herunder betaling af depositum, men vil ikke være underlagt den tidsmæssige ramme, der gives med klippekortsordningen. I forbindelse med klippekortets ikrafttræden den 1. januar 2018 vil S-kursister, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er midt i et danskuddannelsesforløb, når de overgår til et nyt modul blive tildelt et klippekort med det antal klip, der svarer til det antal moduler, der resterer på den pågældende udlændings danskuddannelse.

